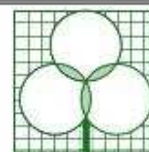

BADACSONY-HEGY ERDÉSZETI KÖZJÓLÉTI FEJLESZTÉSI TERVE

- 2008 -

**MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT
ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG
REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY**

Szerz.sz.: II/5-639/2006.

MgSzH Központ
Erdészeti Igazgatóság
Regionális és Zöldövezeti
Tervező Osztály
Balatonfüred Erdész köz 2.

BADACSONY-HEGY ERDÉSZETI KÖZJÓLÉTI FEJLESZTÉSI TERVE

Tervező: Szamosfalvi Károly

Osztályvezető: Czírok István

Igazgató: Wisnovszky Károly

Balatonfüred, 2008. május

TARTALOMJEGYZÉK

1.	ELŐZMÉNYEK	1
1.1.	A fejlesztés célja	1
2.	VIZSGÁLAT	6
2.1.	Természeti viszonyok	6
2.1.1.	Területi adatok	6
2.1.2.	Geológiai és domborzati viszonyok.....	8
2.1.3.	Éghajlati viszonyok.....	13
2.1.4.	Talajviszonyok.....	14
2.1.5.	Vízrajz.....	14
2.1.6.	Növényzet	16
2.1.7.	Állatvilág.....	17
2.2.	Közlekedési feltártság.....	18
2.3.	Erdőgazdálkodás	20
2.4.	Turizmus, közjóléti feltártság	27
2.5.	A települések jellemzése.....	35
3.	FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK.....	39
3.1.	Általános irányelvek	39
3.2.	Közjóléti fejlesztés alapelvei	41
3.3.	Megközelítő, feltáró útvonalak	42
3.4.	A hegytető erdőterületének közjóléti fejlesztése	45
3.5.	Az erdőállomány kezelés közjóléti szabályozási előírásai	36
3.6.	A közjóléti létesítmények fenntartása, kezelése	36
3.7.	Javasolt túraútvonalak a Badacsonyra	38
4.	KÖLTSÉGELOÍRÁNYZAT	41
4.1.	Tervezett munkák méretjegyzéke	41
4.2.	A tervezett munkák tervezői költségbecslése	43
5.	INTÉZKEDÉSI, ÜTEMEZÉSI JAVASLAT	47
5.1.	Anyagi erőforrások	47
5.2.	Ütemezési javaslat	49

MELLÉKLETEK

- Tanösvényt kiegészítő táblák leírásai
- Veszprém Megyei Területfejlesztési Tanács támogató nyilatkozata
- Emlékeztetők
- Tulajdoni lapok
- Közjóléti berendezések részletrajzai

TÉRKÉPMELLÉKLETEK

- Ingatlannyilvántartási térkép másolat M = 1 : 5.000
- Megközelítési útvonalak M = 1 : 10.000
- Közjóléti fejlesztési terv tervtérkép M = 1 : 2.500

1. ELŐZMÉNYEK

A Bakonyerdő Erdészeti és Faipari ZRt. 2006. decemberében azzal a kéréssel fordult az Állami Erdészeti Szolgálat Veszprémi Igazgatóságához, hogy támogassa a Badacsony-hegy területén egy erdészeti turisztikai-közjóléti fejlesztési terv elkészítését.

A Bakonyerdő ZRt. a hegy területén illetékes három település Önkormányzatával (Badacsonytomaj, Badacsonytördemic, Nemesgulács) és a Balatoni Nemzeti Parkkal 2005-ben együttműködési megállapodást kötött a Badacsony-hegy gondozásáról.

Az együttműködés során merült fel egy fejlesztési terv készítésének az igénye. A fejlesztési terv koordinálását a Bakonyerdő ZRt. vállalta magára, tekintettel arra is, hogy mindenképpen az állami erdőt kezelő ZRt.-nek kell a kezdeményező szerepet vállalnia, a hosszabb távú érdekeket is képviselve, érvényesítve a tervezés során az erdészeti közcélú szempontokat.

A tervezést támogatja a három települést magába foglaló Tapolca és Környéke Kistérség Többcélú Társulása is, javaslataikkal készek segíteni a terv készítését.

Az Állami Erdészeti Szolgálat Veszprémi Igazgatósága a közjóléti fejlesztést fontosnak és támogatásra érdemesnek tartotta, ezért megbízta az ÁESZ Térségfejlesztési és Zöldövezet Tervező Irodát a terv elkészítésével.

*2007. január 1-től a mezőgazdasági szakigazgatás átszervezése nyomán az ÁESZ Veszprémi Igazgatóság új megnevezése: **Veszprém Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatóság**, az ÁESZ Térségfejlesztési és Zöldövezet Tervező Iroda új megnevezése pedig: **Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Erdészeti Igazgatóság Regionális és Zöldövezeti Tervező Osztály**.*

1.1. A fejlesztés célja

A Balaton-felvidék a nyári időszakban az egyik leglátogatottabb térsége hazánk-nak.

A természetkedvelő turistákon kívül a helyi lakosok és az ide látogatók tízezrei keresnek felüdülést a Balaton mellett az erdőben is.

A nyári időszak fürdésre nem alkalmas napjain kirándulók tömege kerekedik fel, hogy a vízparttól távolabb találjanak programot a szabadidő eltöltésére. A települések műemléki, építészeti emlékeinek megtekintése, a múzeumok kiállításainak és egyéb kulturális programok meglátogatása mellett érezhetően megnő a háttértelepülések érdeinek látogatottsága. Rendkívül kedveltek a kiépített erdei kirándulóhelyek, az erdei kilátók, turistautak, erdei pihenőhelyek.

A tervezésbe vont terület, a Badacsony-hegy az északi Balaton part nagy múltú és napjainkban is kiemelkedő jelentőségű turisztikai célterülete.

A vulkáni eredetű tanúhegy uralkodó és meghatározó eleme a tájképnek. A hegy lejtőit virágzó szőlőkultúra borítja, pincéiben nemzetközileg is elismert borokat készítenek.

A hegyet veszélyeztető bazaltbányászatot még 'időben' beszüntették. A bányasabet technikai rekultivációt követően erdősítéssel többé-kevésbé sikerült takarni. A hegy meredekebb lejtőin a szőlők felett és lapos, nagy kiterjedésű platóján erdő tenyészik.

Az erdős területek a hegy kedvelt kirándulóhelyei. Számos objektuma, tanösvény, Kisfaludy kilátó, Ranolder kereszt, Bujdosók lépcsője, Rózsakő, Klastrom kút forrás vonzza a látogatókat.

Az egyes létesítmények különböző állapotúak, részben előregedtek, cserére, felújításra szorulnak. A hegy három község Badacsonytomaj, Badacsonytördemic és Nemesgulács közigazgatási területén fekszik. A terület része a Balatoni Nemzeti Parknak, az erdők zömének kezelője a Bakonyerdő ZRt. Az érintettek külön-külön is, de 2005-től együttműködési megállapodásba foglaltak szerint gondoskodnak a kedvelt kirándulóhelyről.

Az erdőterületeken szükségessé váló közjóléti fejlesztések egy átfogó egységes szemléletű terv szerint bonyolíthatók leghatékonyabban.

Ezt a célt szolgálja a Badacsony-hegy Erdészeti Közjóléti Fejlesztési Terve. A terv kezdeményezője a Bakonyerdő ZRt., a feladat illeszkedik a Balatonfelvidék erdeinek zömét kezelő erdőgazdaság eddigi közjóléti fejlesztései sorába.

A Badacsony-hegy javasolt fejlesztései az érintett községekkel, a Nemzeti parkkal egyeztetve az erdei sétautak, oktatóösvények pihenőhelyek egységes rendszerbe foglalt kialakítását célozzák, összhangba hozva azok kapacitását a tapasztalható átlagosnál nagyobb turisztikai terheléssel.

A fejlesztés célja, hogy a térség idegenforgalmi kínálata bővüljön, rosszabb időjárás esetén is legyen lehetőség az idelátogatóknak változatos programokat ajánlani és kulturáltabb körülményeket teremteni az erdei kirándulások színhelyein is. A fejlesztési elképzelések a Bakonyi Erdészeti és Faipari Rt.-n kívül közvetlenül érintik a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkot, az önkormányzatokat, a kistérségeket és több társadalmi szervezetet, ezért a tervezés fontos része az érintettekkel való kapcsolatfelvétel, véleményük, elképzelésük összegyűjtése és egyeztetése egymással és a tervezési elképzelésekkel.

Az érintettek igényeinek megismerése céljából 2007. június 12-én tartottunk tervezést indító tárgyalást, melyen meghatároztuk a tervezés főbb irányvonalait. Tekintettel arra is, hogy a Badacsony-hegy fokozottan védett terület és a turisztikai fejlesztés csak a védendő értékek további megóvásának figyelembevételével történhet.

Célunk egy olyan fejlesztési program összeállítása, amely megvalósulása esetén nagymértékben hozzájárul a térség turisztikai kínálatának bővítéséhez, amelyről elmondható, hogy a megvalósulás elsősorban a térség helyi szervező erőinek összefogásán, együttműködésén, a közös munka kereteinek kialakításán múlik.

A fejlesztési terv megpróbál segítséget adni a fenti célkitűzések főleg erdészeti értékeinek megtartását szolgáló feladatterv kidolgozására.

A célok megvalósítása az érintett önkormányzatok, kistérségek civil szervezetek, hatóságok és gazdálkodók együttes összefogását feltételezi. Ebben a tervben a hegység legfőbb erdőgazdálkodója, a Bakonyerdő ZRt. Monostorapáti Erdészete részére javasolt fejlesztési lehetőségekkel foglalkozunk részletesen. Ismertetjük az erdőben lévő, az erdőgazdaság által felvállalható közjóléti fejlesztési javaslatokat és ezek becsült megvalósítási költségét.

***„Nézd, az öreg hegy meleg lejtőjére /gyümölcsöst, szőlőt
raktak dédeid; / pincére présház, romra templom épül: /
olvasd a táj sugalló betűjéből / a történelem feljegyzéseit. /
Keresztury Dezső: Badacsony lábánál***

Ranolder püspök ezt írta Badacsonyról a XIX. században:

”...s ez a hely, ahol állunk a világ leggyönyörűbb vidéke, ... egykor az idegen nemzetek utazói ezren és százezren jönnek ide majd, hogy amikor már minden szépet láttak, minden szépséget itt együtt lássanak.”

Badacsonytomaji bányá és környezete

Bazaltból épített ösvény a Klastrom-kút közelében

Klastrom-kút forrás

2. VIZSGÁLAT

2.1. Természeti viszonyok

2.1.1. Területi adatok

A Badacsony-hegyet borító erdőterületek elhelyezkedését, községhatáronkénti megoszlását a következő táblázat tartalmazza.

Község	Közigazgatási terület (ha)	Tervezési terület (ha)	Üzemtervezett terület a községhatárban (ha)	Üzemtervezett terület a tervezési területen (ha)
Badacsonytomaj	3.270	677	231,1	163,9
Badacsonytördemic	1.025	502	96,2	95,2
Nemesgulács	835	124	301,0	12,7
Összesen:	5.130	1.303	628,3	271,8

A tervezési terület 1303 ha, melyből üzemtervezett terület 271,8 ha (a tervezési terület 21 %-a).

- A tervezési terület az erdőgazdasági tájbeosztás szerint a Dunántúli Középhegység erdőgazdasági tájcsoporton belül 41. Bakonyalja erdőgazdasági táj b.) Balatoni bazaltvidék tájrészletében helyezkedik el. Szigetként emelkedik ki a Tapolcai medencét is magába foglaló 35. Nagyberek, Kis-Balaton és Tapolcai láp erdőgazdasági tájból.
- Magyarország kistájainak katasztere szerint a tervezési terület az 5. Dunántúli-Középhegység, 5.1. Bakonyvidék, 5.1.2. Balatonfelvidék, 5.1.2.1. Badacsony-Gulács-csoport területének része.
- A Badacsonyi Tájvédelmi Körzet védett terület. Területe 7.028 ha, 1965-ben 1.330 ha-t, a többit 1978-ban nyilvánították védetté. A tájvédelmi körzet része a Szent György-hegy, a Gulács, a Csobánc, a Tóti-hegy és a Szigligeti Vár-hegy is.

Badacsony-hegy erdős területeinek ingatlannyilvántartási adatai

Hrsz, alrészlet	műv.ág	min.o.	terület ha,m2	tulajdonos	kezelő	bejegyzés
Nemesgulács						
037 a	legelő	5	2,7578	Magyar Állam	BNP Igazgatóság	Fokozottan védett terület
b	erdő	4	1,6539			Balaton-felvidéki Nemzeti Park
Badacsonytördemic						
043/3 a	legelő	7	1,5455	Magyar Állam	Bakonyerdő ZRt.	Fokozottan védett terület
b	kivett(út)	--	3701			"Badacsony-hegy"
c	legelő	7	1,3254			Balaton-felvidéki Nemzeti Park
d	erdő	7	11,2788			Natura 2000
f	kivett(meddőhányó)	--	1,2754			
g	erdő	7	7,1284			
043/6 a	erdő	7	44,9550	Magyar Állam	Bakonyerdő ZRt.	Fokozottan védett terület
b	kivett(szikla)	--	2,1045			"Badacsony-hegy"
c	kivett(meddőhányó)	--	11,7654			Balaton-felvidéki Nemzeti Park
d	erdő	7	4615			Natura 2000
f	kivett(út)	--	2928			
g	erdő	7	8133			
043/7	erdő és egyéb építmény	7	5491	Magyar Állam	Bakonyerdő ZRt.	Fokozottan védett terület
						"Badacsony-hegy"
						Balaton-felvidéki Nemzeti Park
						Natura 2000
044/21	erdő és gazdasági épület	6	6076	Magánszemély		Balaton-felvidéki Nemzeti Park
044/23	erdő és út	7	5043	Magánszemélyek		Balaton-felvidéki Nemzeti Park
						Natura 2000
044/24	erdő	7	5607	Magánszemélyek		Balaton-felvidéki Nemzeti Park
						Natura 2000
044/28	erdő és út	7	9325	Magánszemélyek		Balaton-felvidéki Nemzeti Park
						Natura 2000
Badacsonytomaj						
038/3	erdő	7	3396	INGAFORG Rt. Veszprém		Balaton-felvidéki Nemzeti Park
						Natura 2000
038/4	legelő	3	372	Magyar Állam	BNP Igazgatóság	Fokozottan védett terület
						Balaton-felvidéki Nemzeti Park
						Natura 2000
038/5	legelő	3	43	Magyar Állam	BNP Igazgatóság	Fokozottan védett terület
						Balaton-felvidéki Nemzeti Park
						Natura 2000
038/6	legelő	3	137	Magyar Állam	BNP Igazgatóság	Fokozottan védett terület
						Balaton-felvidéki Nemzeti Park
						Natura 2000
038/7	legelő	3	34	Basalt-Középkő Kőbányák Kft Uzsa		Fokozottan védett terület
						Balaton-felvidéki Nemzeti Park
						Natura 2000
038/8	legelő	3	349	Magyar Állam	BNP Igazgatóság	Fokozottan védett terület
						Balaton-felvidéki Nemzeti Park
						Natura 2000
038/9	legelő	3	5	Magyar Állam	BNP Igazgatóság	Fokozottan védett terület
						Balaton-felvidéki Nemzeti Park
						Natura 2000
038/10	legelő	3	17	Magyar Állam	BNP Igazgatóság	Fokozottan védett terület
						Balaton-felvidéki Nemzeti Park
						Natura 2000
038/11	legelő	3	1010	Basalt-Középkő Kőbányák Kft Uzsa		Fokozottan védett terület
						Balaton-felvidéki Nemzeti Park
						Natura 2000
038/12	erdő	7	451	Badacsonytomaj Önkormányzata		Balaton-felvidéki Nemzeti Park
						Natura 2000
038/13	szántó	5	777	Badacsonytomaj Önkormányzata		Balaton-felvidéki Nemzeti Park
						Natura 2000
038/14	kivett (lakóház, udvar, gazd.épület)	--	1301	Badacsonytomaj Önkormányzata		Balaton-felvidéki Nemzeti Park
						Natura 2000

038/15	kivett (lakóház, udvar, gazd.épület)	--	1433	Badacsonytomaj Önkormányzata		Balaton-felvidéki Nemzeti Park Natura 2000
038/16	legelő	3	1370	Badacsonytomaj Önkormányzata		Balaton-felvidéki Nemzeti Park Natura 2000
038/17	kivett (lakóház, udvar, gazd.épület)	--	1377	Badacsonytomaj Önkormányzata		Balaton-felvidéki Nemzeti Park Natura 2000
038/18	kivett (lakóház, udvar, gazd.épület)	--	1082	Badacsonytomaj Önkormányzata		Balaton-felvidéki Nemzeti Park Natura 2000
038/19	kivett (lakóház, udvar, gazd.épület)	--	520	Badacsonytomaj Önkormányzata		Balaton-felvidéki Nemzeti Park Natura 2000
038/22 a	erdő és egyéb építm.	7	86,6461	Magyar Állam	Bakonyerdő ZRt.	Fokozottan védett terület Balaton-felvidéki Nemzeti Park Natura 2000
b	kivett(szikla)	--	3,7539			
c	kivett(út)	--	3238			
d	kivett(út)	--	1916			
f	kivett(út)	--	2120			
g	kivett(út)	--	2075			
h	erdő és út	7	3,1149			
j	erdő és út	7	3,7348			

2.1.2. Geológiai és domborzati viszonyok

A Badacsony-hegy a Balaton-felvidék nyugati részén található, környezetükből kiemelkedő vulkanikus hegyek közül talán a legimpozánsabb, de mindenképpen a legnagyobb. A Balaton két öble közé ékelődve magasodik.

Legmagasabb pontja 437 m-re emelkedik a tenger szintje fölé. 280 m-es magasságig laza üledékes kőzetek borítják, efelett meredek törésvonal mentén bazalt-sziklák és azokból az időjárás mállasztó hatására létrejött kőfolyások találhatók.

A Badacsony kialakulásának története – a Tapolcai-medence többi tanúhegyével együtt – régmúlt időkbe nyúlik vissza. Mintegy 260 millió éve, a paleozoikum vége felé, folyóvizek teregették el kavicsos-homokos üledéküket. Ennek össze-cementálódott anyaga építi fel a szomszédos Örsi-hegy tömegét. A rákövetkező triász időszakban a Tethys-tenger öntötte el a vidéket, agyagos, meszes és dolomitos iszapot hagyva hátra, amelyek az idők folyamán márgává, mészkővé és dolomittá szilárdultak. Ezután egy szárazföldi lepusztulás eltüntette a fiatalabb kőzeteket. A miocén kortól – mintegy 20 millió éve – a megélénkülő földszerkezeti mozgások hatására süllyedni kezdett a Tapolcai-medence, ugyanakkor a Keszthelyi-hegység és a Balaton-felvidék megkezdte emelkedését.

A harmadkor utolsó szakaszában, a pliocénban (9 – 2,5 millió év) kezdett szárazulattá válni hazánk egy jelentős része, (a hegyek környéke) azonban az ország nagyobb részét továbbra is a viszonylag sekély, 10 – 100 m mélységű, beltenger-ré vált és alig sósvízű Pannon-tenger borította, amiben a szakaszos lassú süllyedés következtében igen vastag homok- és agyagrétegek rakódtak le. A tektonikus repedések mentén 30 – 40 km mélyből feltörő és a lerakódott rétegeken keresztül a felszínre jutó magmából ekkor (3 – 4 millió éve) keletkeztek a Balaton-

környéki bazalt-vulkánok. A legidősebb kúp a Tóti-hegy, a legfiatalabb a 3,2 millió éves Csobánc, melynél alig idősebb a 3,3 – 3,45 millió évvel ezelőtt keletkezett Badacsony. A pliocén végén fokozatosan emelkedett az egész ország felszíne és levonult a Pannon-tenger.

A pliocént követő geológiai negyedkor második fele, a pleisztocén földtörténeti korszak (jégkorszak) éghajlati okokra vezethető vissza. Magyarország területét azonban sohasem borította a jégtakaró, hazánk ekkor is jégmentes (periglaciális) terület volt. A geológiai folyamatok ekkor sem szüntek meg, így a vulkánosság a külső erőkkel (víz, szél) együtt alakította ki a mai jellegzetes helyi felszínt. Ekkor, mintegy 21- 22.000 évvel ezelőtt keletkezett több leszakadással a Balaton. A tanúhegyek (vulkánok) mai formája is erre az időszakra nyerik el jelenlegi formájukat: az évmilliókkal korábban a felszínre ömlött láva és hamu megvédte az alatta lévő puhább pannon homok és agyag rétegeket a szél és csapadék eróziójától, miközben a környezetből ezek a puhább rétegek 100 – 200 m vastagságban lepusztultak. Ezt a folyamatot erősítette a Tapolcai-medence süllyedése és a környező hegyek emelkedése, ami napjainkban is tart. Az elmúlt 100 évben a Badacsony mintegy 22 cm-t emelkedett.

A Badacsonyt alkotó, a mélyből feltörő láva kihülésével és egyidejű megszilárdu-lásával létrejött bazaltban sötét elegyrészek uralkodnak, egészében szürkésfekete kőzetet alkotva. A 437 m magas hegy szoknyájának kerülete 11 km, tetőrégiójának átmérője 1 – 1,5 km. Oldalát 280 m-es magasságig a szőlőtermesztésre kiválóan alkalmas laza, a Pannon-tengerből származó üledékek borítják, ettől magasabban szürke bazaltsziklák és kőfolyások, legfelül pedig erdők helyezkednek el. Az első tufaréteg 310 m-es szinten fekszik, melyet 50 – 80 m vastag bazaltréteg takar. Helyenként salakos bazalt található, melyet a folyékony lávában elnyelt rengeteg gázbuborék hozott létre, amelyek kiszabadultak belőle, de helyük megmaradt. Ettől olyan könnyű, hólyagos szerkezetű ez a típus. A bazaltsapka szélén található közsákok kialakulásának oka, hogy a repedésekbe folyt és télen megfagyott víz következtében kisebb-nagyobb szikladarabok leváltak és a mélybe zuhantak, ahol növénytelen, mozgó sziklatörmeléket alakítottak ki. A repedésmentes részek ellenállóbbak, de előbb-utóbb ezek is leválnak és mögöttük elkezdődik az új közsákok kialakulása, majd pusztulása. Ez a folyamat egészen addig tart, amíg a teljes bazaltsapka el nem kopik.

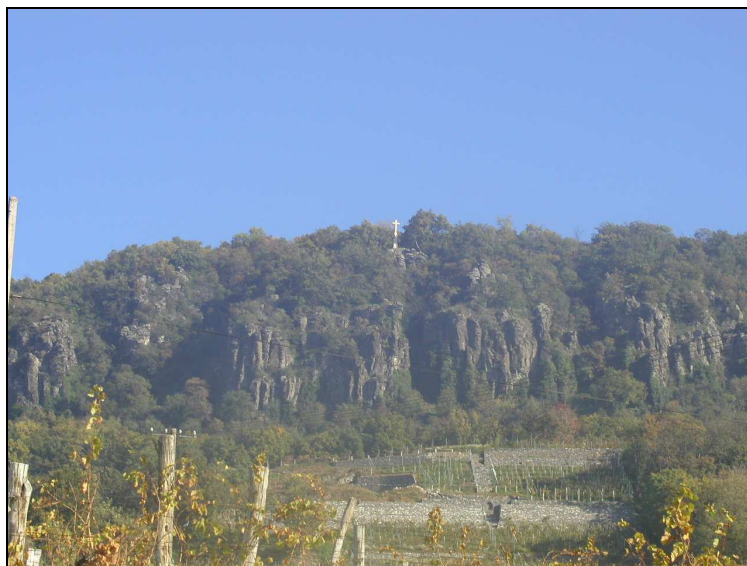
Kőzsákok és kőtenger

Lövésnyomokkal „felavatott” ismertető tábla

A BAZALT FELHASZNÁLÁSA A HEGY FELSZÍNÉNEK FORMÁLÁSÁBAN

Bazaltorgonák felett őrködő Ranolder kereszt

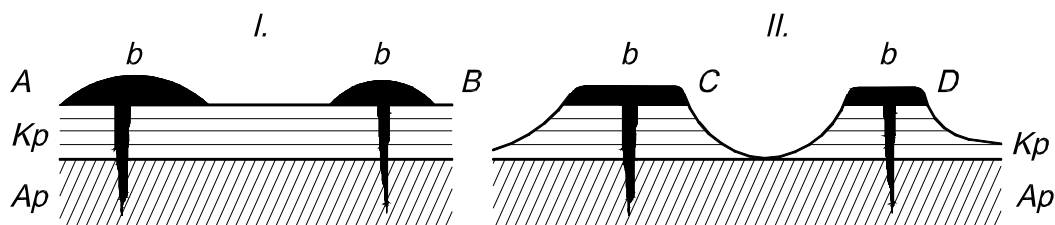

Pihenőhely a Rózsakőnél

A bazalt látványos rétegződése

A tanúhegyek kialakulásának sémája

A Tapolcai-medence bazalttakarós tanúhegyeinek kialakulása
 AB: eredeti felszín (pliocén vége), Kp: középpliocén rétegek, Ap: alsópliocén rétegek,
 b: bazalttakaró, C,D: bazalttakarós tanúhegyek,
 I.: felszín a bazaltláva kiömlése után, II.: a mai felszín arculata

2.1.3. Éghajlati viszonyok

A Badacsonyon különböző éghajlati zónák találkoznak; itt húzódik a mérsékelt nedves – mérsékelt hűvös, továbbá a mérsékelt száraz – mérsékelt meleg klíma határa. A két típus jelenléte különösen szembetűnő a hegy átellenes oldalain: míg a déli, délnyugati részek szubmediterrán vonásokat mutatnak, addig az északi lejtőkön atlanti hatás érvényesül. Az évi csapadékösszeg 650 mm körüli, de az uralkodó széliránynak kitett északnyugati tetőrészekeken megközelíti a 700 mm-t. A vegetációs időszak csapadékösszege 390 mm. A verőfényes déli lankákon a napsütéses órák száma meghaladja a 2.000-et, lehetőséget teremtve az évezredes szőlőkultúrának.

Az évi középhőmérséklet 9,5 °C és 10 °C között van. A legmagasabb nyári hőmérsékletek sokévi átlaga D-en 33,0 °C, É-on 32,0 °C.

Az uralkodó szélirány É-i ÉNY-i, a Badacsony tómenti oldalán NY-i.

A terület éghajlata – különösen a D-i hegyoldalon – a fagyérzékeny, hosszú tenyészidejű növények (szőlő, gyümölcs) termesztésének is kedvez, több helyütt mediterrán növények (pl. füge) is megélnek.

Erdőtenyésztés szempontjából a hegy északi oldalán kedvezőbbek a klimatikus tényezők, lévén ez a területrész kissé hűvösebb és csapadékosabb mint a hegy déli oldala.

2.1.4. Talajviszonyok

A Badacsony hegy talajviszonyainak kialakulásában meghatározó szerepe van a Pannon tengerből származó üledékeknek és a vulkáni tevékenység által a területre ömlő lávának, tufának és vulkáni hamunak.

A hegy oldalán 280 m-es magasságig a szőlőtermesztésre kiválóan alkalmas laza, a Pannon-tengerből származó üledékek képezték a talajképző alapkövetet.

A hegy bazaltkúpján vulkanikus alapköveten savanyú, köves talajok alakultak ki, amelyeken gyenge és közepes termőképességű erdőtársulások alakultak ki. A hegytetőre főként a rozsdabarna erdőtalaj jellemző, míg a bazalttörmelékes lejtőkön közethatású talajok képződtek.

A Badacsony-hegy erdővel borított területeinek genetikai talajtípusai az erdőállomány adattár adatai alapján a következő képet mutatják:

Genetikai talajtípus		Terület (ha)
Váztalajok	1. Sziklás köves váztalaj	46,1
	2. Földes váztalaj	1,2
		47,3
Közethatású erdőtalajok	1. Rendzina talaj	2,5
	2. Erubáz talaj	8,6
	3. Ranker talaj	129,1
		140,2
Barna erdőtalajok	1. Barnaföld	16,0
	2. Rozsdabarna erdőtalaj	41,1
		57,1

A leggyakoribb (57 %) a közethatású talajok előfordulása, míg a barna erdőtalajok 23 %-ot, a váztalajok pedig 20 %-ot képviselnek.

2.1.5. Vízirajz

A Badacsony-hegy felszíni vizek tekintetében nagyon szegényes. A kicsi vízgyűjtőterület következtében felszíni vízfolyás nem alakult ki.

Forrás is csak elvétve található.

A hegy oldalában található források:

Badacsonytomaj

- Kisfaludy forrás (60 l/p vízhozammal)
- Klastrom kút
- Móric kútja

Badacsonytördemic

- Táros forrás

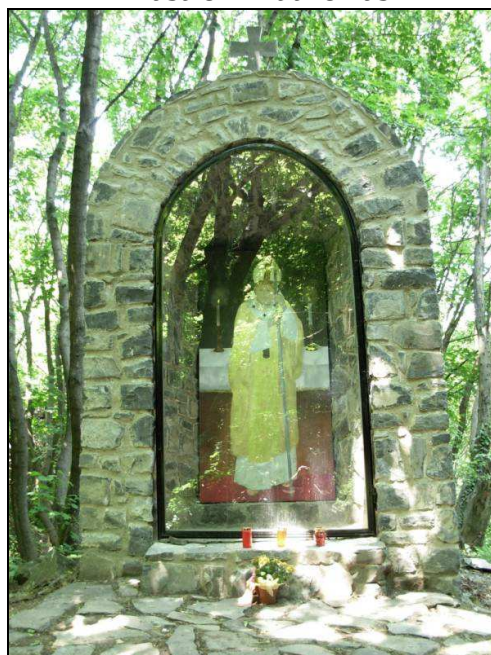
A források kis vízgyűjtője miatt vízhozamuk erősen változó.

Kisfaludy forrás

Klastrom-kút forrás

II János-Pál emlékkápolna

2.1.6. *Növényzet*

A terület növényföldrajzi térbeosztás tekintetében a Balatoni flórajárásba tartozik. A Badacsony-hegy természetes növénytársulásai főként a hegy platóján maradtak meg. A hegy szoknyáján az arra alkalmas talajokat igénybevétték szőlőtermesztés céljára, így az eredeti növénytársulások meg sem tudtak jelenni rajta.

A zonális erdőtársulások közül a hegy platóján jellemző gyertyános-tölgyes a legjelentősebb, emellett a hegylábi részeket hajdan uraló – ma a szőlőkultúra miatt beszűkült életterű – cseres-tölgyes említhető.

A hegytető lapos, 400 m tengerszint feletti magasság fölé emelkedő részein gyertyános-kocsánytalan tölgyes állomány alakult ki. Természetközeli állapotban az ilyen erdő felső lombkoronaszintjét a kocsánytalan tölgy uralja, az alsóbb lombkoronaszintben a gyertyán hol sűrűbb, hol ritkább előfordulása jellemző. A növénytársulás karakterfaja a madárcseresznye, de gyakran megjelennek juhar- és hársfajok is. Gyakori elegyfa a bükk is, amely a hegytetőn néhol kis területeken uralkodóvá válik. Tavasszal az erdő pompás virágszőnyeggel ajándékozza meg az idelátogató turistát. Értékes aljnövényei közül a védett májvirág jelentős méretű populációját érdemes említeni.

A Badacsony másik zonális erdőtársulása a hegy déli részén, a törmeléklejtő alatt övszerűen húzódó cseres-kocsánytalan tölgyes. Valaha – a szőlőművelést megelőzően – a hegyláb uralkodó növénytársulása lehetett. A lombkoronaszintjét alkotó cser- és kocsánytalan tölgy lazább lombozata miatt az erdő belseje világosabb, ezért gazdag cserje- és gyepszint alakulhatott ki.

A mozgó talajfelszínű kötörmelékes részeken, meredek sziklaperemeken különböző intrazonális növénytársulások jellemzőek, közülük a hársas kötörmeléklejtő erdő a jobb vízellátottságú köves-sziklás részeken található. Lombkoronaszintjében a hárs, a juhar, és a kőrisfajok uralkodnak. A badacsonyi állományok jellemző, szép faja a lisztes berkenye is. Cserjeszintjében a mogyorós hólyagfa, és az atlanti-mediterrán származású pirítógyökér terjedt el. A gyepszint karakterfajának tekinthető a sziklarepedések közt megbúvó, apró termetű fényes gólyaorr.

Platóperemeken, szárazabb törmelékes részeken szubmediterrán jellegű molyhoscseres tölgyes és sajmeggyes bokorerdő mozaikjai váltják egymást. A kis termetű fák és cserjék által uralt – értékes növényekben (tarka nőszirm, pirítógyökér) gazdag – társulások két különleges bennszülött berkenyefajnak (*Sorbus bakonyiensis*, *S. balatonicim*) is megfelelő életkörülményeket biztosítanak.

A gyeptársulások közül a sziklagyepek, sziklahasadék-gyepek a legelterjedtebbek, számos értékes növényvel. A májusban helyenként virágzó sziklai ternye és a valamivel később pompázó rózsaszín hegyi hagyma csak csepp a bazaltsziklák tavaszi virágtengerében. A kőfolyások pionír sziklanövényzetét a fehér varjúháj

és a kereklevelű gólyaorr előfordulása jellemzi. A zártabb lejtősztyepppek – kis kiterjedésük folytán – kevésbé jelentősek.

A Badacsony 11 védett növényfajnak ad otthont. Jelentős méretű a sziklai ternye és az ugyancsak sziklákon élő sárga kövirózsa populációja. Sziklafalak repedéseiben szárazságban könnyen felismerhető összegöngyölődő leveleiről a ritka pikkelypáfrány; ugyancsak védett a gyepalkotó deres csenkesz, a látványos tarka nőszirm, valamint az erdei deréce, a piros madárbirs, a pirítógyökér, a májvirág, a selymes peremizs, s az igen ritka vesepáfrány.

2.1.7. Állatvilág

Állatföldrajzi tekintetben a tanúhegyek területe – így a Badacsony is – a Balatonfelvidék faunakistájban foglal helyet. Ez a faunakistáj a Bakony-hegység további négy résztájával együtt a közép-dunai faunakerület Ősmátra faunakörzetének Dunántúli-középhegység faunajárásába tartozik.

Zoológiai szempontból a tanúhegyek kevésbé feltártak, mint botanikailag. Gerinces-állattani tekintetben madárviláguk ismert legjobban. Különösen érvényes ez a Badacsonyra, ahol Chernel már 1917-ben madárvonulási megfigyeléseket végzett. A terület kétéltű-, hüllő- és emlősfaunáját illetően – az ilyen irányú célzatos kutatások hiánya miatt – már kevesebb ismerettel rendelkezünk. A vízhez kötődő kétéltűek számára a Badacsony nem a legideálisabb élettér. Ennek ellenére a Klastromkút körzetében, vagy a Kőkapu környékének hűvösebb mikroklímájú erdőrészeiben a kétéltűeket képviselő erdei békával is találkozhatunk. A hegy száraz jellegét jól jelzi az olyan hüllőfélék jelenléte, mint a mediterrán faunaelemnek számító faligyík, melynek egyedei a sziklás területeken nagy számban fordulnak elő. Legnagyobb növény hazai gyíkfajunk, az esetenként akár 40 cm hosszú zöldgyík ugyancsak él a tanúhegyek területén.

A gyíkokkal ellentétben, a hüllők másik csoportját jelentő kígyókkal való találkozásnak – ebben a környezetben – kicsi a valószínűsége. A Badacsonyon – de a többi tanúhegyen is – legfeljebb a hegylábak vízenyős területeiről felvándorló vízi siklót és a mintázatában viperákra hasonlító, de ugyancsak ártalmatlan rézsiklót láthat az ide látogató. Az emlősállatok közül a hegyet járó turista leginkább a rágcsálókhoz tartozó mókussal találkozhat, bár nem gyakori faj a területen.

A hegy madárvilága gazdag fajokban és egyedszámban is.

Az erdőszélek, kőfolyást szegélyező bokrosok gyakori lakója a vörösbegy és a fülemüle. A cseres tölgyesek jellemző madara itt is a csuszka. A védett területen előforduló száraz, odvas és korhadó fákon gyakran láthatunk odúlakó madarakat, nagy fakopáncsot, fekete harkályt, kis fakopáncsot, széncinegét, barát- és kékcinegét, valamint fakuszt.

A Badacsony legnagyobb madara a sziklafalakon fészkelő holló. Fészkel itt a csóka és a ragadozó vörös vércse. Útunk során a hegyben láthatunk rozsdafarkút, sárgafejű királykát és feketerigót. A szőlővel borított területeken főleg a szőlőéresi időszakában tömeges jelenség az átvonuló seregélycsapat.

2.2. Közlekedési feltártság

A Badacsony hegy lábánál Keleten és Nyugaton belterületek, Délen belterület jellegű nyaralókkal beépített területek húzódnak. A hegyet a part mentén a 71. sz. főközlekedési út három oldalról körüljárja. Vele párhuzamosan tárja fel a hegyláb-részeket a régi „ún” Római út.

A hegy szoknyájának feltártságát a szőlőművelésbe vont területek parcellázásának megfelelően az ingatlanok megközelíthetősége határozta meg.

Az erdőterület feltártsága, főként ami a gépkocsi megközelíthetőségét illeti, sokkal gyéresebb.

A hegy aljában haladó Római útról Badacsonyból a hegytető felé aszfaltos úton a Kisfaludy házig lehet feljutni, illetve a borászati múzeumig lehet eljutni bazalttal kikövezett úton.

Badacsonytördemic központjából a Bujdosók lépcsőjének aljáig szintén aszfaltozott, de nagyon keskeny egysávu úton lehet feljutni.

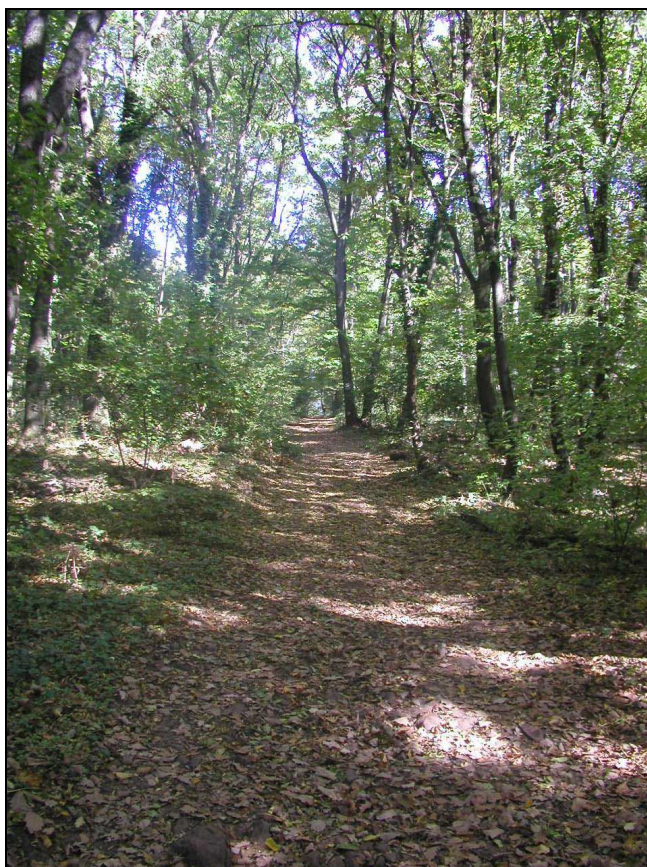
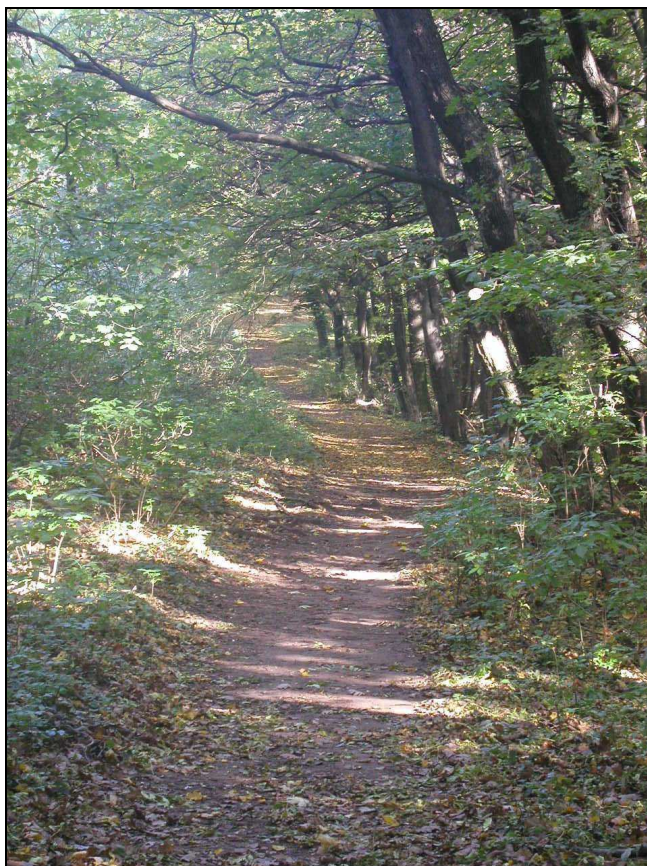
A szőlővel borított területeket többnyire javított földutak tárják fel.

Nemesgulács felől a hegy északi oldalába a Nemesgulács - Badacsonytomaj közti közútról lehet gépkocsival feljutni.

- A hegyet vasúton a Tapolca – Balatonfüred vasútvonal mentén lévő vasútállomásokról (Nemesgulács – Kisapáti; Badacsonytördemic – Szigliget; Badacsonylábdihegy; Badacsony; Badacsonytomaj) lehet elérni.

A Badacsony-hegyen a Balatoni kerékpárút nyomvonala 6,3 km hosszban a Római úton halad a badacsonytomaji templomtól Badacsonytördemic központjáig. Erről az útról letérve lehet a települések és a hegyoldal nevezetességeit meglátogatni. A Római út kétirányú gépkocsiforgalmat, kerékpáros és gyalogos forgalmat is lebonyolít épített járda nélkül. Használata nyári időszakban nem veszélytelen.

- A Badacsonyt több irányból is feltárják turistautak:
 - Szigliget felől Badacsonytördemic központján át vezet az Országos Kék-túra a Bujdosók lépcsője, Ranolder kereszt, Kisfaludy kilátó, Kőkapu, Kőbolkút útvonalon északi irányba a Gulácsra.
 - Másik leghasználatosabb (sárga) turistaútvonal a badacsonyi vasútállomástól (a Balatoni Kék-túra útvonalától) északi irányba a Kisfaludy ház érintésével halad a Rózsakőig, ahol csatlakozik a Geológiai és botanikai tanösvényt is magába foglaló piros jelzésű útra, amely a plató szélén járja körül a hegyet.
 - Badacsonylábdihegy vasútállomásról sárga turistajelzés indul a hegy irányába és 300 m tszf magasságban a Rodostói út végénél éri el a Geológiai és botanikai tanösvény piros jelzésű útvonalát.
 - Badacsonytomajról a templomtól induló sárga jelzésű út a Klastrom kúthoz vezet, majd rácsatlakozik a Geológiai és botanikai tanösvényre.
 - A hegytető alatt, annak szegélyében átlagosan 300 m magasságban halad körbe a piros jelzés mentén a Geológiai és botanikai tanösvény, amely a Rózsakőtől indul, érinti a badacsonytomaji bányát, a Kőkaput, a

Szép erdei ösvény a hegytetőn

badacsonytördemici bányát, a Rodostó házat és a bazaltorgonák alatt elhaladva visszatér a Rózsaköhhöz.

- A hegy platóján észak-déli irányban áthalad a kék kereszttel jelzett út, amely a Ranolder kereszttől a Kő-kapuhoz vezet.

- Összességében megállapítható, hogy a hegyet turistautak a szükséges mértékig behálózzák.

A turistautak mennyisége elégséges, az utak menti pihenőhelyek, irányító és tájékoztató táblák száma azonban nagyon kevés és azok állapota sem megfelelő.

2.3. Erdőgazdálkodás

A Badacsony az erdőgazdasági tájbeosztás szerint a 41. Bakonyalja erdőgazdasági táj b. Balatoni bazaltvidék tájrészletében helyezkedik el.

A terület jellemző természetes erdőtársulásai a gyertyános tölgyesek, cseres-kocsánytalan tölgyesek, hárs-kőris törmelékerdők és szurdokerdők.

A tervezési területen az üzemtervi adatbázis szerint az alábbi üzemtervezett területek találhatók.

Község	üzemtervezett		összes üzemtervezett terület (ha)
	erdőterület (ha)	egyéb terület (ha)	
Badacsonytomaj	147,2	16,7	163,9
Badacsonytördemic	85,7	9,5	95,2
Nemesgulács	11,8	0,9	12,7
Összesen:	244,7	27,1	271,8

Az erdők túlnyomó többségének kezelője a Bakonyerdő ZRt. Monostorapáti Erdészete.

A tervezési terület üzemtervezett erdőterületeinek tulajdon és kezelői viszonyai az alábbiak:

Kezelő, tulajdonos	terület (ha)	%
Bakonyerdő ZRt. Monostorapáti Erdészete	191,7	78
Balatoni Nemzeti Park Igazgatósága	29,1	12
Rendezetlen magántulajdon	20,9	9
Baracska Lajos és társai	3,0	1
Összesen:	244,7	100

A Bakonyerdő ZRt. által kezelt területek adják az erdőterület központi részét, az egyéb területek az erdőtömb peremén helyezkednek el, így a közjóléti fejlesztésbe vonandó területek az erdőgazdaság kezelésében vannak.

A hegy, így annak erdőterületei is természetvédelmi oltalom alatt vannak. A védelem mértékében van némi különbség.

Az erdőterületek elsődleges rendeltetés szerinti megoszlása a következő:

Erdőrészetek rendeltetése	terület (ha)	%
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő	212,7	87
Védett természeti területen lévő erdő	32,0	13
Összesen:	244,7	100

Az adatokból látszik, hogy az erdészeti üzemterv a táj sajátosságainak megfelelően elsődleges szempontként veszi figyelembe a hegytető erdőinek természetvédelmi értékességét. A mérsékeltébb védettségi fokozatot jelentő „védett természetvédelmi területen lévő erdő” rendeltetésű területek jobbára a tervezési terület szegélyén helyezkednek el.

A hegy erdőterületei természetvédelmi jelentőségükön túl rendkívül fontos szerepet töltenek be a talaj védelmében is.

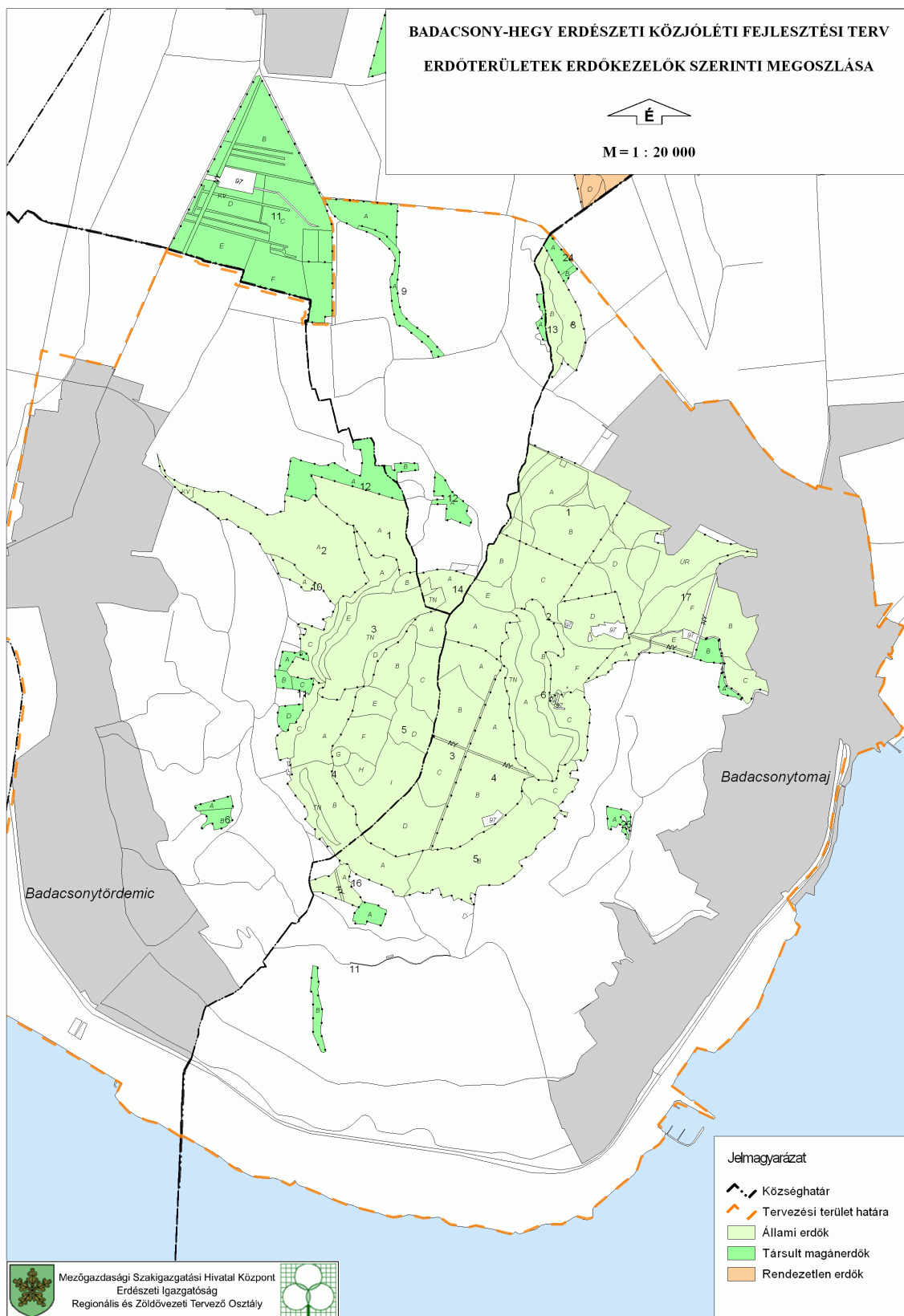
A tervezési terület üzemtervezett erdőterületének fafaj szerinti megoszlását a következő táblázatban foglaltuk össze:

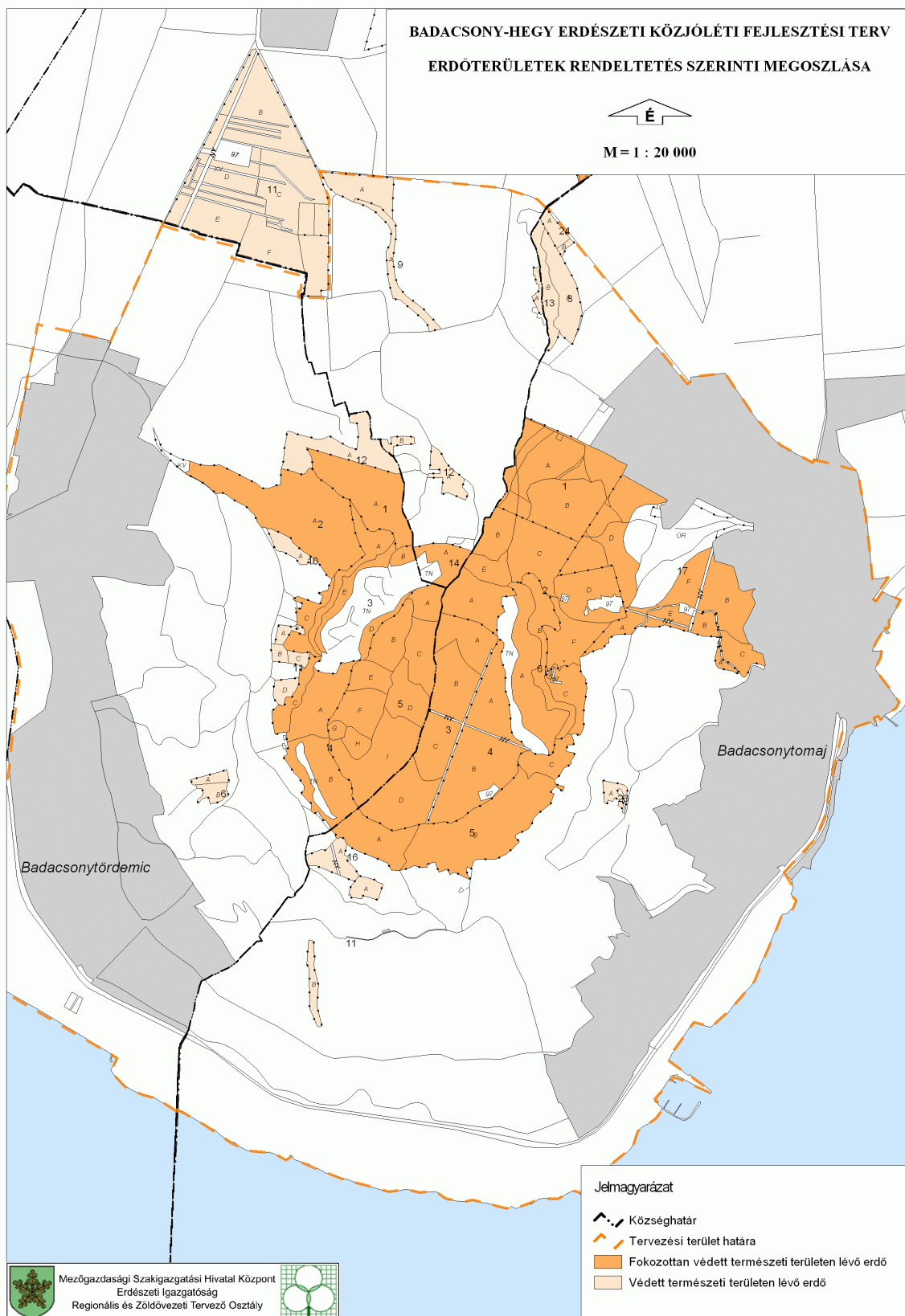
Fafaj	terület (ha)	%
Tölgyek	31,9	13,0
Cser	14,0	5,7
Bükk	12,8	5,2
Gyertyán	21,3	8,7
Akác	67,2	27,5
Egyéb kemény lomb (juhar, kőris)	54,9	22,4
Nyarak	1,6	0,7
Egyéb lágy lomb (hársak)	22,7	9,3
Fenyők (EF; FF)	12,5	5,1
pótlás + üres terület	5,8	2,4
Összesen:	244,7	100,0

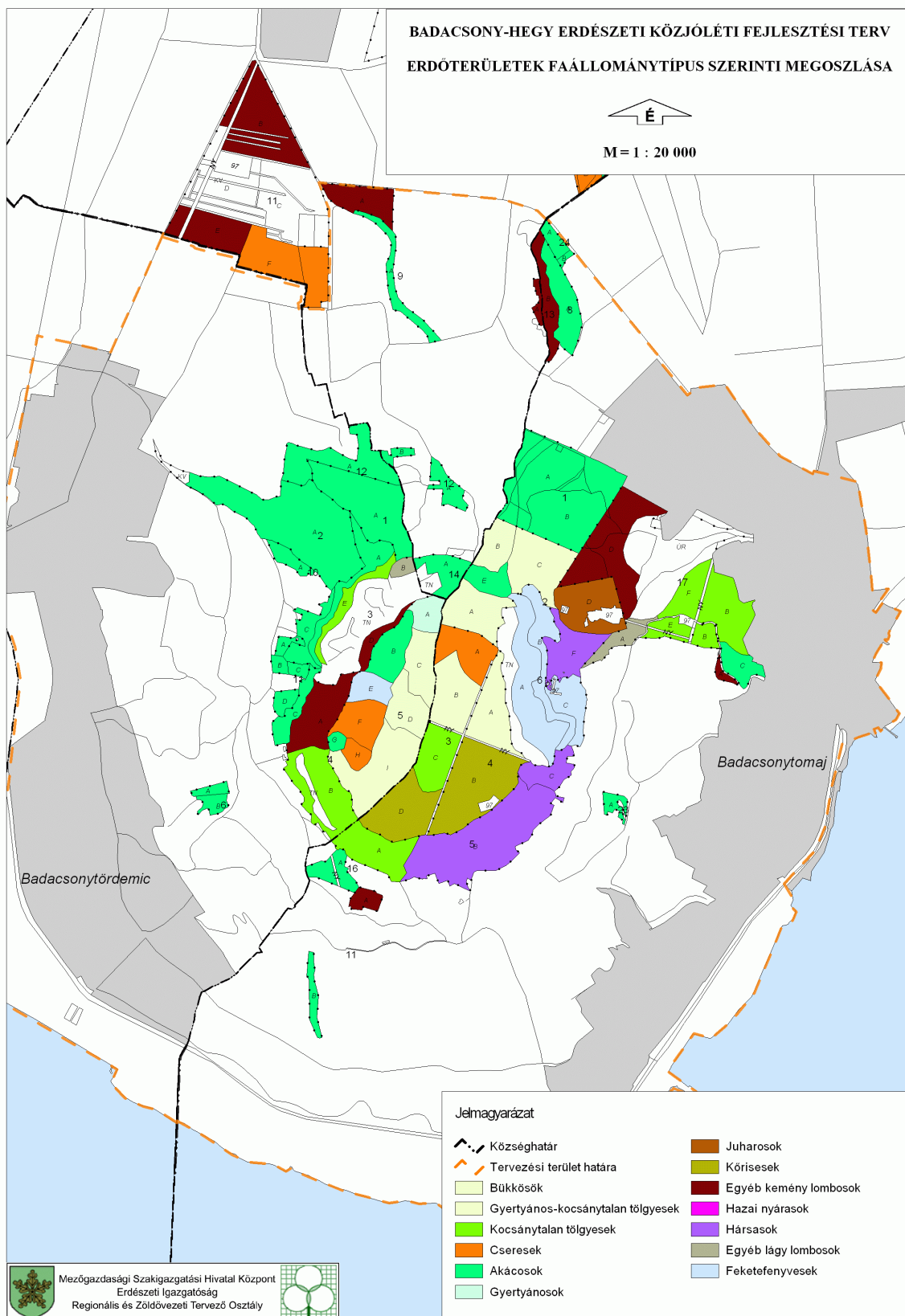
A táblázatból kitűnik, hogy az őshonos kemény lombos fajok területi aránya eléri az 55 %-ot. Ez természetvédelmi és közjóléti szempontból is kedvező, hiszen az őshonos erdők ökoszisztémája növény és állatfajokban a leggazdagabb és ökológiai is a legstabilabb, valamint a kirándulók által is a legkedveltebb.

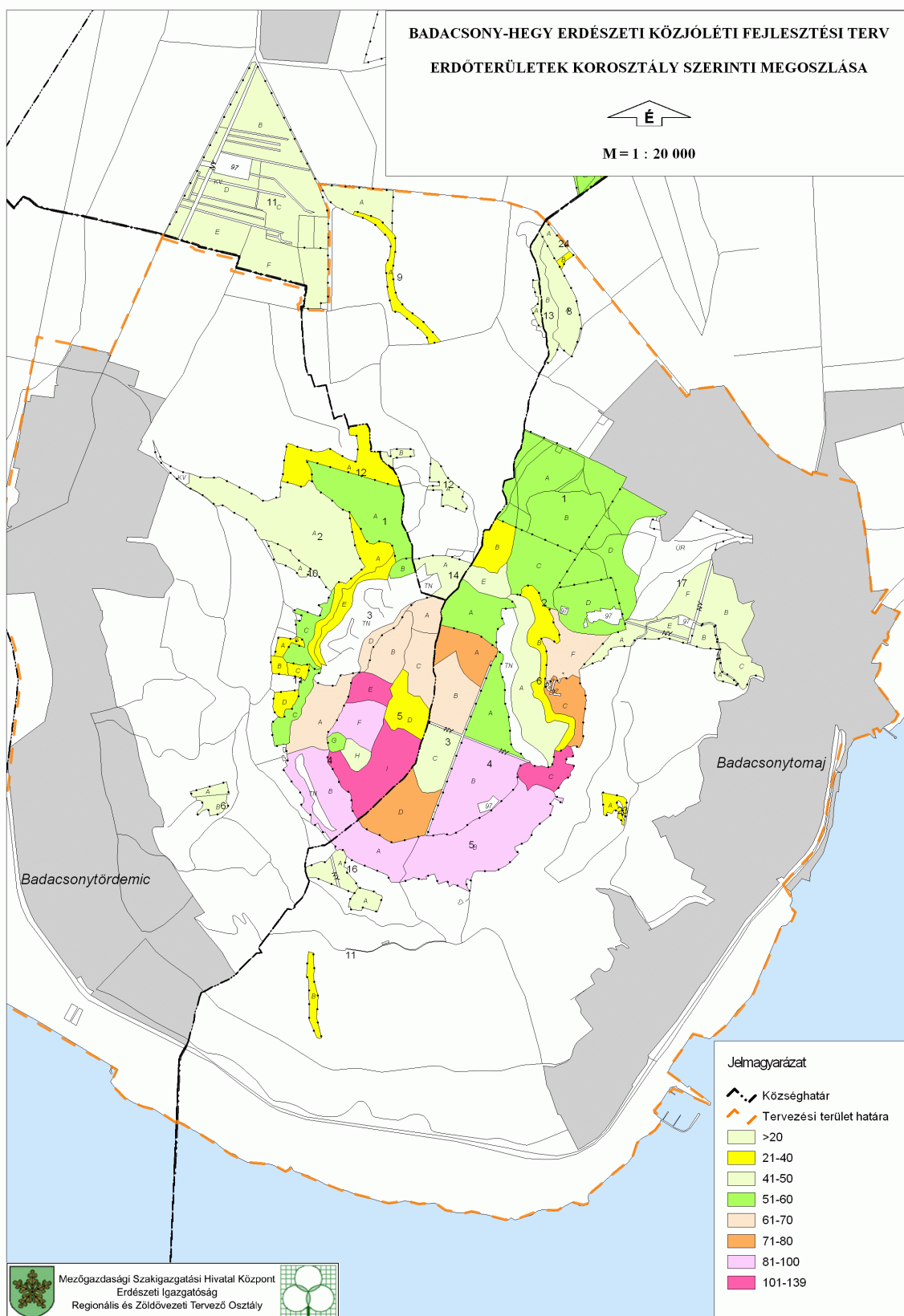
A hegy északi oldalán viszont nagyon magas az akácosok térfoglalása, amelyek biodiverzitása lényegesen szegényesebb az őshonos erdőállományokénál.

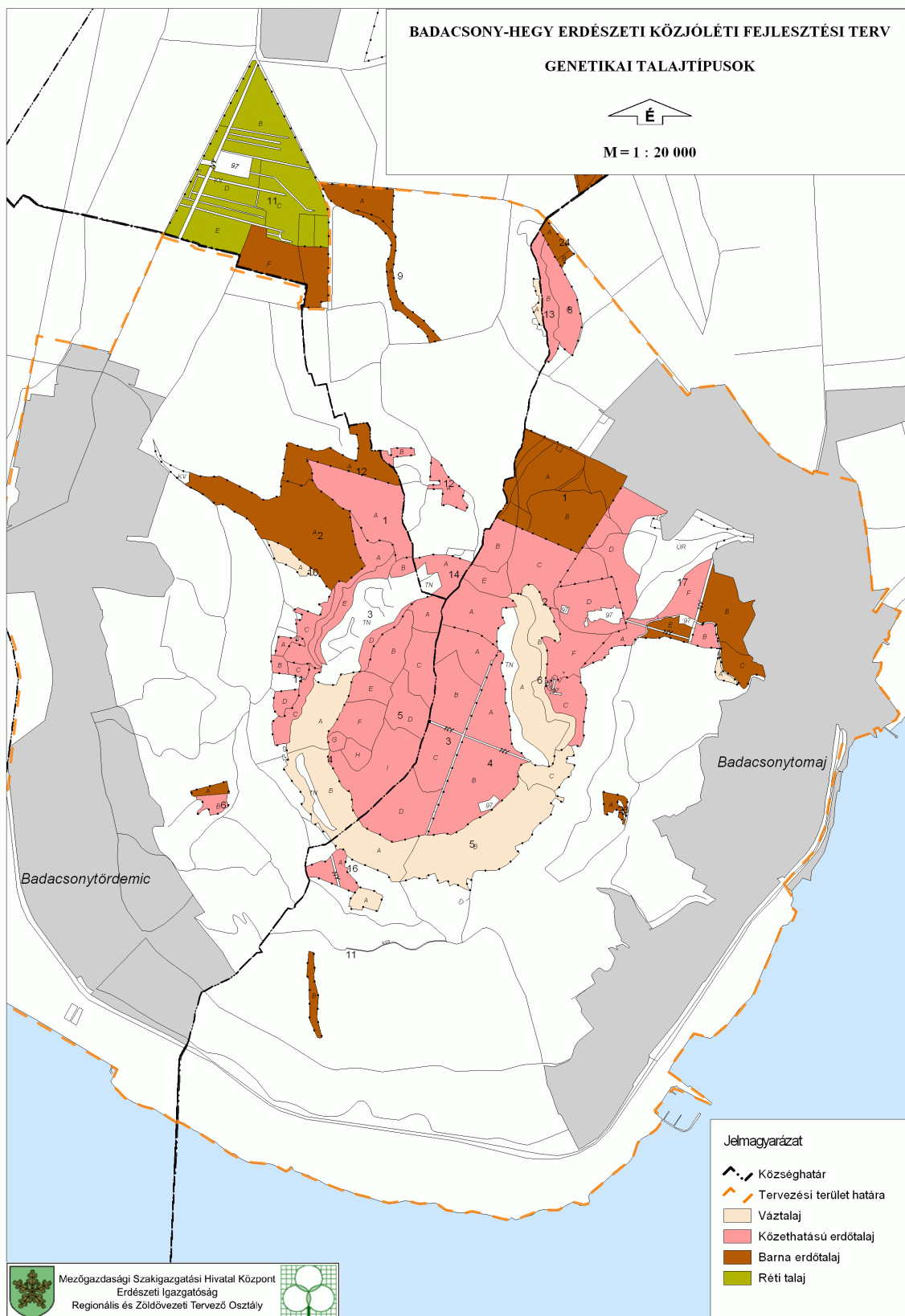
A tervezési terület erdőállományainak korosztályok szerinti megoszlását a következő táblázat szemlélteti:

Korosztály (év)	terület (ha)	%
1 - 10	1,6	0,7
11 - 20	4,0	1,6
21 - 30	2,8	1,1
31 - 40	28,8	11,8
41 - 60	117,4	48,0
61 - 80	38,5	15,7
81 - 100	33,7	13,8
1001 -	12,1	4,9
Összesen:	238,9	
pótlás + üres+ egyéb terület	5,8	2,4
Mindösszesen:	244,7	100,0

2.4. Turizmus, közjóléti feltártság

- A turizmus ma a világgazdaság egyik leggyorsabban növekvő ágazata. Előrejelzések szerint a 2000-es évek első évtizedének végére a világgazdaság vezető szolgáltató ágazata lesz.
- A Balaton Budapest mellett az ország második legvonzóbb turisztikai célpontja. Ezen belül is a Balaton-felvidéken a Badacsony-hegy lábánál elhelyezkedő part menti településcsoport a harmadik leglátogatottabb, a belföldi és külföldi turisták által nagyon kedvelt üdülőterületen.
- A hegy vonzó célpont volt már az elmúlt évszázadokban is, melyet erősített a fürdőturizmus kialakulása. Jelenleg pedig a fürdőzési lehetőségek, a gasztro-nómiai, a hagyományőrző turizmus, a konferencia- és ifjúsági turizmus szolgáltatásait igénybevevő belföldi és külföldi vendégek sokasága tartja életben a tájegység gazdaságát.
Megélhetési forrást jelent a turizmus, ugyanakkor használja is a tájat és terheli is azt.
A turizmus intenzív terhelése nem csak a part menti és belterületi területrészeket éri, hanem egyre erősebben megjelenik a háttértelepüléseken, illetve a part menti települések külterületi részein is. Így megjelennek a turisták a települések zártkerti jellegű területén, többek közt a borturizmus intenzív fejlődésének következményeként, valamint a turistautakkal behálózott erdős területeken is.
Az egyre jobban urbanizálódó életmódot folytató lakosság mindjobban érzi a szükségét annak, hogy a zártabb életmódjából fakadóan felhalmozódó feszültségeket a természeti környezet szabadságot sugárzó csendjében vezesse le.
- A Badacsony-hegy közjóléti feltártságát a területhasználat jellegéből fakadóan két részre lehet osztani. A zártkert és belterület intenzíven használt részére és a hegytető erdővel borított extenzíven használt és feltárt részére. A közjóléti vizsgálat és fejlesztés súlyponti területe az erdővel fedett terület, de kiegészítő

jelleggel a kapcsolódó intenzívebb területhasználatú területeket is figyelembe vesszük.

- A közjóléti feltártság vizsgálata során megállapítható, hogy az intenzív területhasználatú zártkerti térségben elsősorban az üzleti jellegű információközlő táblák találhatók meg, a turistautak jól jelzettek.
Hosszuk a hegy területén 18,25 km, melyből 9,25 km a hegytetőt tárja fel.
- Az erdőterületen a turizmus fejlődése során folyamatosan újabb feltárások és emlékhely kialakítások történtek, így jött létre: a Bujdosók lépcsője (397 ill. 464 lépcsőfok), a Lorántffy Zsuzsanna, Csáki Krisztina, Mikes Kelemen és Czinka Panna pihenőhelyekkel. A lépcsősor és pihenőhelyeinek kialakítása nagyon gondos munka volt, ám napjainkra a bazaltból kiépített rendszer kövei sokhelyütt meglazultak, elmozdultak, a pihenőhelyek emléktáblái előregedtek, felújításuk aktuálissá vált. A lépcsősorra a környező fák, bokrok ágai belóg-nak.
A Czinka Panna pihenőhelyen lévő védőházikó, padok, irányító tábla tönkrementek, közjóléti szerepük betöltésére már alkalmatlanok.
- A közeli Tördemici kilátóhely, melyről szépen látható a Szent György hegy és a Keszthelyi hegység természetes kilátóhelyként működött, jelenleg azonban már a kilátópont előtt a rézsűn sűrűn felnőtt cserjék és fák a szabad kilátást számottevő mértékben akadályozzák.
- A hegytető szegélyén az Országos Kék Túra által is érintett nyomvonal mellett állíttatta 1857-ben Ranolder János veszprémi püspök a keszthelyi homokkőből faragott keresztet, melyet azóta Ranolder keresztnek neveznek. A kereszt állapota anyagából fakadóan romlott, felújításra érett. Felújítása 2007-ben megtörtént. Környezetében néhány előregedett, fából készült pad található.
A kereszt előtti természetes kilátópontról a Harangozó Börc nevű szikláról szép kilátás nyílik a Balatonra. Néhány cserje eltávolításával a panoráma szélesíthető. A kereszt történetét ismertető tábla nagyon hiányzik a helyről.
- A kerestől nem messze a kék jelzés mellett az erdei nyiladék végén bazaltból épített kilátóról szép panoráma nyílik a tóra. A kilátószint mellvédjét fa dorongok alkotják, a felvezető lépcső mellett nincs korlát, ami balesetveszélyt okoz, ezért gyors intézkedést igényel.
- A közeli Dr. Jugovics Lajos és Hertelendy emlékhelyek környezetében pihenőgarnitúrák elhelyezése szükséges volna. A Hertelendy-pihenőnél hatalmas, lapos bazaltlapokon állva szép, de korlátozott kilátás nyílik a tomaji öbölre és a szemben lévő Örsi-hegyre.
Az emlékhelyek névadóinak ismertetését szolgáló táblák elhelyezésével a kirándulók ismeretanyagát bővíteni lehetne.

- A hegytetőn haladó nyiladék mentén egy kőből épített menedékház található kissé szemetes állapotban. A közeli tűzrakóhely megfelelő állapotú, de egyéb pihenést szolgáló létesítmények (padok, pad-asztal garnitúrák, hulladékgyűjtő) hiányoznak.
- A nyiladék végén álló 10 m-es Kisfaludy kilátó a hegy egyetlen fából épített kilátója. Míg régebben széles ívben nyíló panorámát élvezhettek a turisták a kilátóból, addig mára a környező erdőállományok olyan magasra nőttek, hogy a kilátást elzárják. A kilátás beszűkült és csak északi irányban élvezhető, ezért az erdőállomány megbontása szükséges, vagy egy új (magasabb) kilátó építése.
A kilátó körül elhelyezett padok, asztalok állapota rossz, elhasználódott, a tűzrakóhely felújításra szorul, mert a helyszín nyomai (szemét) arra utalnak, hogy a méltatlan állapotok ellenére is használják.
- A hegytető északi részén a három község (Nemesgulács, Badacsonytördemic, Badacsonytomaj) községhatárának találkozásától nem messze található a Kőkapu, ahol a Balatoni Nemzeti Park által épített tanösvény egyik állomása is van. Innen szép kilátás nyílik északi irányba. Irányító tábla, pad szükséges lenne. A tanösvény táblája leromlott állapotban a fém tartóoszlopának támasztva áll. A tanösvény többi táblája hasonló állapotban van, felújításuk aktuálissá vált.
- A Kőkaput Badacsonytomaj központjával összekötő sárga turistajelzés mellett található a hegy északkeleti lejtőjén, az egykori pálos kolostor Klastrom-kút nevű forrása, melynek vize mindössze 4 – 5 °C hőmérsékletű nyáron is.
A forrás környezete alkalmasnak látszik pihenőhely kialakítására. A nyomok arra engednek következtetni, hogy a forrást sok turista keresi fel.
A 2008 március 30-án itt felszentelt (II. János Pál emlékének ajánlott) kápolna zarándokok sokaságát vonzhatja, ezért erre közjóléti berendezések létesítésével fel kell készülni.
- A Rózsakő a Badacsony-hegy erdővel borított területének talán leglátogatottabb helyszíne.
Népszerűsége fakadhat abból is, hogy a hegy legnevezetesebb kultúrtörténeti értékeinek (Kisfaludy ház, Szegedy Róza ház) közelségében található, illetve hogy a Kisfaludy ház parkolójáig személygépkocsival is megközelíthető, onnan pedig kikövezett úton 200 m-nyire található a Rózsakő és a környezetében kialakított pihenőhely. A Rózsakő vésése már nagyon megkopott, szinte alig olvasható, felújítása időszerű lenne. A régmúlt időkben létesített kő padok (betonba öntött bazalt) kissé szokatlanok, de funkciójuk ellátására alkalmasak. A Balatoni Nemzeti Parknak a fokozottan védett terület megóvására figyelmeztető táblája és a tanösvény kezdő állomásának táblája elaggott állapotú, felújításuk időszerűvé vált. A régmúltban ide kihelyezett fából készült padok és ülőgarnitúrák állapota annyira leromlott, hogy megérték a cserére. A

köből kiépített mellvéd állapota többé-kevésbé megfelelő, javításokat kell elvégezni rajta, balesetveszély megelőzése céljából.

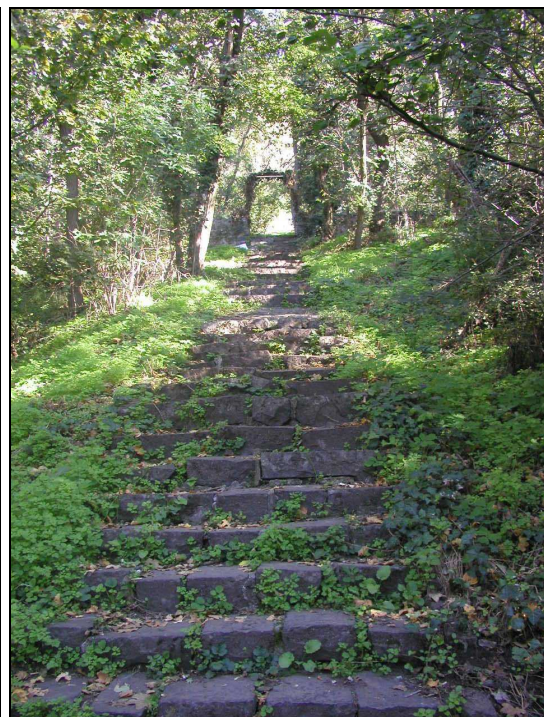
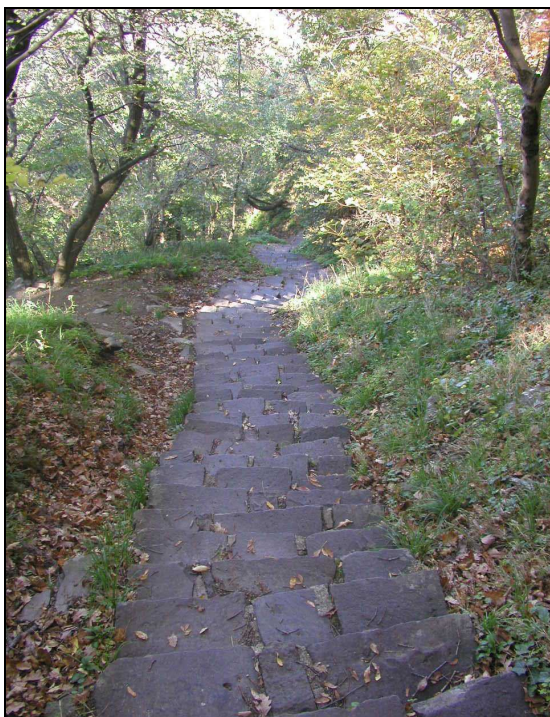
A Rózsakőtől régen szép kilátás nyílt a szőlőhegyre és a Balatonra. Mára jelentéktelen cserjék, sarjak a kilátást akadályozzák, ezért a cserjék irtását itt szükségszerű elvégezni.

A pihenőhelyet évente nagyon sokan keresik fel. Egyidejűleg is előfordul, hogy több csoport szeretne itt megpihenni, ezért pihenőgarnitúrából több csoport kihelyezése is indokolt. A parkolótól a Rózsakőig vezető bazalt kockákból kirakott út időjárásbiztos, kisebb javításokat kell elvégezni rajta.

A Rózsakő környékén az idős tölgyes állomány idősebb fái közül néhányon a száradás jelei mutatkoznak. A balesetveszély miatt ezeket a fákat el kell távolítani, a terület felújítását meg kell kezdeni.

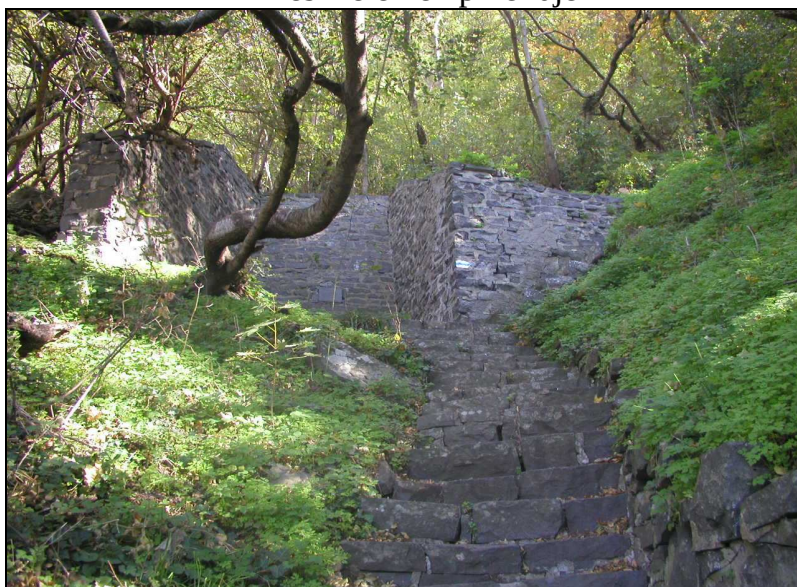
- A hegy turistaútjainak úrszelvénye sok helyen beszűkült, a belógó cserjék, fák ágainak visszametszését el kell végezni.
- Összességében a hegy erdőterületének közjóléti feltártsági állapotáról az állapítható meg, hogy a régen elhelyezett berendezések (padok, irányító táblák, asztalok, védőház) állapota leromlott, az irányító- és tájékoztató (térképes és emlékhelyeket ismertető) táblák hiányoznak. A turistautak nyomvonala mentén a földutak megfelelő állapotúak, a bazaltból kirakott utak, lépcsők kisebb-nagyobb felújításra szorulnak.
A kilátóhelyek környezetében a kilátást akadályozó fák és cserjék visszanyerése időszerűvé vált. A tanösvény állomásain az ismertető anyag tartalmilag kifogástalan, az információt hordozó táblák azonban már felújításra érettek.
- A Balatoni Nemzeti Park által létesített tanösvény a hegytető alatt járja körül a Badacsonyt.
A tanösvény állomásai jól bemutatják a hegy természeti értékeit.
A tanösvény állomásai a következő témákat dolgozzák fel:

1. állomás: A Nemzeti Park és a tanösvény ismertetése
2. állomás: A Balaton kialakulása
3. állomás: A Badacsony növényzete
4. állomás: A Badacsony madárvilága
5. állomás: Bányászat és a roncsolt felszínek helyreállítása
6. állomás: Kőkapu
7. állomás: A Tapolcai medence kialakulása
8. állomás: A Badacsony kialakulása
9. állomás: Ismertető tábla a tanösvényről a Badacsonytördemic felől érkezők számára
10. állomás: A községek kialakulása
11. állomás: Szőlőtermesztés és kultúrtörténet

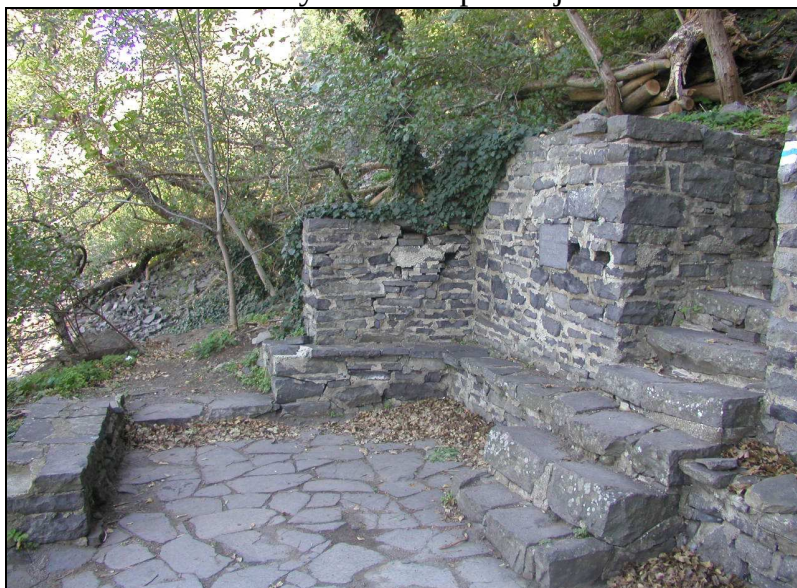
Bujdosók lépcsője

Mikes Kelemen pihenője

Csáky Krisztina pihenője

Lorántffy Zsuzsanna pihenője

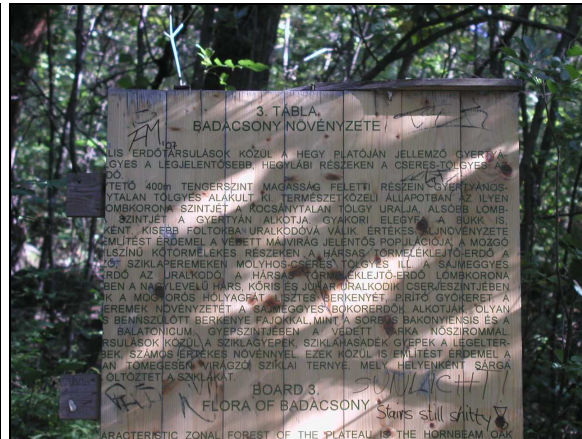

Elöregedett esőbeálló a Bujdosók lépcsőjének végén (Czinka Panna pihenő)

A lépcső végpontja

Megrongálódott közjóléti berendezések

2.5. A települések jellemzése

A Badacsony-hegy három község (Nemesgulács, Badacsonytördemic és Badacsonytomaj) közigazgatási területén helyezkedik el.

Nemesgulács: Az 1.050 fős település a Gulács nyugati lábánál fekszik. A török dúlás idején elpusztult települést 1715-ben telepítették újra. 1790-ben már 29 nemesi család lakta a falut. Az Eöry kúriában töltötte gyermek és ifjú éveit Keresztury Dezső. A település az iránta érzett tiszteletét fejezi ki a minden év május 18-án megtartott Emléknappal.

Badacsonytördemic: A 940 lakosú települést a középkorban egytelkes nemesek lakták. A török háborúk pusztítását túlélte és 1848-ig nemesi falu maradt. A település külterületéhez tartozik Badacsonylábdihegy, amely a badacsonyi szőlőhegyből alakult üdülőteleppé.

1851-ben még Ládpusztaként említették. Nevét a honfoglaló Lád nemzetségről kapta.

A település határában található a Rodostó-ház, amely II. Rákóczi Ferenc halálának 200. évfordulójára épült, valamint a Szent Ignác kápolna.

Badacsonytomaj: A 2.300 fős település területén 1263-ban már állt a pálos rend Szent Imréről elnevezett kolostora. A falu a XIV. sz. elején a Szigligeti királyi vár tartozéka volt. A törökök elpusztították.

A XVIII. sz. elején népesedett be, mikor az Esterházy hercegek voltak a terület birtokosai.

Gazdasági fellendülése 1903-ban a bazaltbánya megnyitásával kezdődött.

A település nevezetesebb épületei:

Kisfaludy Sándor pincéje, Szegedy Róza 1790-ben épült parasztkorok háza, Ranolder püspök nyaralója, a Ranolder kereszt, Egry József egykori lakóháza, amely felújítva múzeumként működik, a kéttornyú Szent Imre plébániatemplom, amely Közép-Európa egyetlen bazaltból épült temploma, a Szent Donát, a Szent Anna és a Szent Antal kápolna (XVIII-XIX. sz.-i épületek).

A hegy híres lakói:

Kisfaludy Sándor: költő (Sümege 1772. – Sümege 1844)

Herczeg Ferenc: író, színműíró, újságíró (Versec 1863 – Budapest 1954)

Keresztury Dezső: költő, író (Zalaegerszeg 1904 – Budapest 1996)

Jankovich Ferenc: költő, író (Székesfehérvár 1907 – Budapest 1971)

Tatay Sándor: író (Bakonytamási 1910 – Budapest 1991)

Egry József: festő (Zalaújlak 1883 – Badacsony 1951)

Bogyay Lajos: főszolgabíró (A Badacsonyi szőlőkultúra megteremtője)

Pauler Ákos: filozófus (Budapest 1876 – Budapest 1933)

A hegy településeinek életében mindig nagy szerepe volt a szőlőtermesztésnek. A bányászat 1900-tól – 1960-ig adott megélhetést a települések lakóinak. A II. vi-

lágháború után fejlődésnek indult az idegenforgalom, ami napjainkban a települések gazdasági fejlődésében meghatározó szerepet játszik.

A szőlőtermesztésnek itt évezredes hagyományai vannak.

A badacsonyi történelmi borvidékhez Badacsony hegyén kívül hozzátartozik még Szigliget, Csobánc, Gulács, Szent-György hegy, Tóti hegy. Jelenleg 1.500 ha termő szőlő alkotja a termőterületet.

Régészeti kutatások szerint a Badacsony oldala már a kelták idejében lakott volt, de kora vaskori bronzleletek is felszínre kerültek a régészeti és bányászati feltárások során. A kelták idejében már ismert volt a szőlőművelés, majd i.sz. 92-ben Domitianus római császár (a birodalom több más területéhez hasonlóan, az itáliai szőlőtermelők érdekeinek védelmében) az itteni szőlőket kivágatta. Probus császár ide telepített veteránjainak újból engedélyezte a szőlőtermesztést 282-ben. Ebből az időből származik a *Vinea Pannoniae Nobilis Districtus* borvidék megjelölés Európa egyik legrégebbi eredetmegjelölése.

Európa szerte a XVIII. – XIX. században kezdett Badacsony és az itt termő bor ismertté válni, ami elsősorban a javuló közlekedési viszonyoknak volt köszönhető. A XVIII. századtól pontos feljegyzéseket vezettek; kinek mekkora birtoka volt, mennyi bora termett. Ezekből az is kiderül, hogy milyen szakszerűtlenek az ültetvények, még csak nem is ültették sorba a szőlőtőkéket.

Az első világháború alatt, ill. az azt követő időkben a legnagyobb szőlőbirtokkal rendelkező Eszterházy-uradalom olasz hadifoglyok szaktudására támaszkodva kezdte meg kialakítani a máig látható, hatalmas kőbástyákkal megtámasztott teraszrendszert, melyeken maximálisan sikerült kihasználni a hegy különleges klimatikus tulajdonságait. Az olasz hadifoglyok kezét dicséri, hogy ezek a falak máig is állnak. A Badacsonyt övező jó hírnévnek negatív következményeként ebben az időben kezdtek felaprózódni a szőlőterületek.

A második világháború után a területet államosították, ami által a további felaprózódást megszüntették, a gépi műveléshez viszont hatalmas teraszokat képeztek, ami által a terület mikroklímáján rontottak.

A hegyre a filoxéra járvány után telepítették be Franciaországból a Pinot grist, amely jellegzetes fajtává, Szürkebaráttá alakult.

A hegyen termelt tüzes borok az itt élők megélhetésében fontos szerepet játszanak.

Szőlészeti eszközbemutató Badacsonytöremicén

Szőlészeti és borászati Kutatóintézet
(egykori Ibos-ház)

Bor múzeum

A táj hangulatát őrző pince, szépen művelt szőlővel

1928-ban állított bányász kereszt a tomaji bányában

Rab lakások maradványai

Nagy Imre emléktáblája

3. FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK

3.1. Általános irányelvek

Minden harmonikus fejlesztés alapkövetelménye az átfogó koncepció alapján történő megvalósítás. A térségfejlesztésnek vannak jellegzetességei.

A legfontosabbak:

- egy-egy kistérség gazdaságfejlesztése nem egyszeri akció, hanem hosszú, 10-15 éves folyamat. Sikeressége a térség fontosabb szereplőinek folyamatos együttműködését kívánja.
- bár a régió helyzetének javításában fontos szerepe van a központi kormányzati szerveknek és forrásoknak, a helyi szándék és akarat nélkül e források és támogatások vagy nem jutnak el a térségbe, vagy nem érik el céljukat.
- a gazdaság-térségfejlesztés nem egy szakma ügye és nem egy területet, gazdasági ágat érintő kérdés. A komplex térségfejlesztés együtt kezeli a munkahelyteremtést, a szociális problémákat, a környezetvédelmet, település-politikát, közjóléti feladatokat, stb.

A térségfejlesztési lehetőségek közül hosszabb távon számolni lehet a turizmus különféle formáinak tudatos fejlesztésével, amik ma még csak részben vannak kihasználva. Pedig a térség földrajzi fekvése hordoz előnyöket, hiszen a régió közelében található Tapolca városa, ami műemlékeivel, kulturális kínálatával, pezsgő szellemi programjaival sok turistát vonz.

Közvetlenül a hegység lábánál hullámszik a Balaton, ami a fürdési szezon legnagyobb attrakciója. Ezekhez kapcsolódik a Balaton-felvidék változatos vidéke a Balatoni Nemzeti Park értékes védett területeivel, mindezek együttesen az idegenforgalom lendületes fejlődésének lehetőségét hordozzák magukban.

Napjainkra, amikor a természetes környezetet egyre nagyobb károsító terhelések érik, megnövekszik a jelentősége a természet megismerését célzó környezeti nevelésnek. Ennek a programnak a legjobb oktatóterme maga a természet. Ezért támogatni kell azokat a kezdeményezéseket, melyek a turizmusnak ezt a környezetet nem károsító szelíd ágazatát erősítik. A természetjárás, kerékpározás, horgászat, természeti tárgyak fényképezése, úgy szolgálják a szabadidő kellemes eltöltését, hogy a természeti elemek megismerését is elősegítik és nevelnek környezetünk megóvására is.

A szelíd turizmust igénylő embert a hamisítatlan tájképi-vidéki struktúrák érdeklik, a szabadidő eltöltésében egyértelműen a természettel megtalálható harmóniára törekszik. Ez a környezeti igényesség elterjesztését, a tájrehabilitációt, a fenntartható fejlődést ösztönzi.

Közjóléti fejlesztési javaslatunk egyértelműen a természet értékeinek megőrzését szem előtt tartó ökoturizmus igényeinek kiszolgálását tartja fontosnak.

Mi is az ökoturizmus?

A hivatalos megfogalmazás szerint a turizmusnak ez a formája „természeti területekre történő céltudatos utazás a természeti és kulturális környezet megismerése érdekében, oly módon, ami nem változtatja meg a célterület ökoszisztémáját és egyben biztosítja azt, hogy a helyi lakosság számára a természeti erőforrások megőrzése anyagilag is hasznos legyen”. (The Ecotourism Society, 1991).

Az ökoturizmus egyaránt jelent egy gyűjtőfogalmat és egy szemléletet. Mint gyűjtőfogalom a turizmus olyan különböző formáit jelenti, amelyek a természeti-biológiai erőforrások fenntartható használatán alapulnak az adott ökoszisztéma teherbíró képességén belül, mint pl. a nemzeti parkok látogatása, a madár-les, a horgászat, a vadászat, a lovaglás, a kempingezés, a természetjárás, a nem motorizált vízi sportok, a kerékpározás, a síelés, az agroturizmus, a falusi turizmus, az alternatív turizmus, stb. Az ökoturizmus egyúttal egy szemléletet is jelent, amely a turizmus valamennyi formájának fenntarthatóvá tételét célozza, hogy hozzájáruljon az ökoszisztéma megőrzéséhez vagy helyreállításához és kerülje a negatív hatásokat a természeti és kulturális erőforrásokra.

Az ökoturizmus három legfontosabb alapelve a következő:

- a./ legyen környezettudatos
- b./ legyen a környezetbe integrált,
- c./ legyen magas minőségű környezetre alapozott.

E tömören megfogalmazott alapelvekből kiolvasható, hogy az igazi „ökoturista”

- a meglátogatott természeti környezet mellett a helyi kultúra iránt is érdeklődik;
- a természeti, kulturális, társadalmi sokszínűség védelmére aktívan törekszik;
- a helyi lakosok jólétét is szem előtt tartja;
- hajlandó a meglátogatott területről minél többet megtudni, megtanulni.

A fenti feltételek teljesülése esetén elmondható, hogy a megvalósult ökoturizmusnak több előnye is van:

- a turisztikai tevékenységek természetre, kultúrára ható káros következményei minimálisra csökkennek;
- a helyi lakosság érdekeltté lesz környezete megóvásában;
- miközben anyagilag is jól jár;
- kinyújtja a szezont, így csökkenti a terhelést és;
- segít a szálláshelyek jobb kihasználásában.

A fent felsorolt tevékenységeket az ökoturizmus szolgálatában úgy kell végrehajtani, hogy a természeti környezetre gyakorolt hatásai pozitívak legyenek.

Ezek általánosan a következők:

- az erdők védelme – utak kijelölése és jelzése, szemétgyűjtők és tájékoztatók kihelyezése, kerékpárutak és gyalogösvények létesítése, stb.;

- tájba illő építkezés, ennek érdekében építési normák bevezetése, helyi anyagok és hagyományos formák előnyben részesítése;
- az infrastruktúra fejlesztésével a környezetszennyezés megelőzése illetve mérséklése.

Az utóbbi években az ökoturizmus egyre fokozódó mértéke figyelhető meg. Ez nemcsak a turizmus többi ágazatához viszonyított relatív kedvező árfekvésével magyarázható.

A kutatások alapján az ökoturizmus iránti érdeklődés növekedésének fő okai a következők:

- a környezet fokozódó megbecsülése egyre szélesebb rétegek körében,
- a hagyományos turisztikai központok zsúfoltsága és telítődése,
- a személyes tapasztalatokon alapuló ismeretszerzés iránti növekvő igény,
- az ökoturisztikai célterületek javuló megközelíthetősége és kínálatuk bővülése,
- a tömegtájékoztatási eszközökben fokozódó ökoturisztikai reklám.

3.2. Közjóléti fejlesztés alapelvei

A Badacsony-hegy a Balaton-felvidék legnagyobb tanuhegye, amely számtalan növény és állatfaj élőhelye. Ez indokolja fokozott védelmét, amelyre a közjóléti feltárás során is megkülönböztetett figyelmet kell fordítani.

A közjóléti feltárást csak olyan mértékig lehet javasolni, hogy az a természet legkisebb zavarásával járjon és a közjóléti létesítményeket használó turisták lehetőleg ne okozzanak kárt a védett természeti értékekben (geológiai formációk, növény- és állatvilág).

A terület kezelőivel (Bakonyerdő ZRt., Balatoni Nemzeti Park) történt egyeztetések során a közjóléti fejlesztéssel kapcsolatban az alábbi alapelveket határoztuk meg:

- A hegy közlekedési hálózatát tovább bővíteni nem szükséges és nem kívánatos. A látogatók mozgását a jelenleg is meglévő úthálózaton kell tartani. A hegyre felvezető 9 km és a hegytetőt behálózó 9,25 km-es turistaút hálózat újabb nyomvonalakkal történő kibővítését semmi nem indokolja.
- A hegyen a gyalogos közlekedést szabad csak engedélyezni. A terepen a kérekpáros, quados, motoros, személygépkocsi és lovas közlekedést meg kell tiltani. A hegytetőt megközelítő utakat a jelenleg is megengedett közlekedési eszközökkel szabad használni.
- A hegytetőn a tűzrakást meg kell tiltani, melynek legfőbb oka az, hogy egy esetleges tűz esetén az oltás kivitelezhetetlen, mivel tűzoltó autó nem tud feljutni a hegyre. Ezért a hegytetőn lévő tűzrakó helyeket (Ranolder keresztnél, kő esővédő háznál, Kisfaludy kilátónál) el kell bontani.

Tűzrakóhely csak az alábbi helyeken tartható fenn: Rózsakő pihenőhelyen, Klastrom-kútnál, Köbölkút-hegyi bányász emlékhelynél, a tanösvény 9. állomása környezetében lévő erdészeti épületnél.

- A hegyen pihenést, kirándulást szolgáló pihenőhelyek számát növelni sürgősen.
Az elhasználódott közjóléti berendezések pótlására, a kialakult igények szerinti bővítésére korlátozódjon a közjóléti fejlesztés.
- Hulladékgyűjtők elhelyezésére csak a tűzrakóhelyet is tartalmazó pihenőhelyeken kerüljön sor, mivel ezek rendszeres ürítése csak itt oldható meg.
- A tájékoztató táblákon és figyelmeztető táblákon (magyar, német, angol nyelven) fel kell hívni a látogatók figyelmét a fontosabb veszélyekre, viselkedési szabályokra (kullancsveszély, tűzrakás tiltása, természeti értékek megóvása, turistautakról való letérés tiltása, a képződő hulladékok hazaszállítása) és azok megszegésének jogkövetkezményeire.
- A terület erdőkezelési munkáit a természetszerű erdőgazdálkodás, a folyamatos erdőborítottság megőrzésének figyelembe vételével kell végezni. Ugyanakkor a turistautak mentén a látogatók testi épségének veszélyeztetését elkerülendő az utak mentén fa magasságnyi távolságban a száraz, veszélyes fák eltávolítását rendszeresen el kell végezni.
- A turistaösvények mentén a gyalogos közlekedést biztosító úrszelvénybe behajló cserjék, fák ágait rendszeresen el kell távolítani.

3.3. Megközelítő, feltáró útvonalak

A Balaton környéke és így a Badacsony-hegy is természeti, történelmi, kultúrtörténeti értékekben gazdag része a Balaton-felvidéknek. A fejlesztések megvalósítása során arra kell törekedni, hogy ezen látnivalók minél szélesebb palettáját be lehessen mutatni az ide látogató idegennek. Ugyanakkor törekedni kell arra, hogy kiemelt fontosságú legyen azoknak a látnivalóknak a bemutatása, amelyek jellemzik a hegységet, csak itt láthatók, egy speciális kínálatot adnak. Így például erdőben túrázni sokfelé lehet az országban, de olyan gyalogtúrát összeállítani, amely összeköthető a túra befejeztével a zártkertben lévő borpincék borkóstolás látogatásával, ami színvonalas folklórműsorral is kiegészíthető, ez már egy speciális programkínálat. Ilyen „helyspecifikus” ajánlatok összeállításában nagy szerepük lehet az idegenforgalmi marketing szakembereknek.

A hegység látnivalóinak kínálásakor fontos szempont, hogy az ide érkező érdeklődőt milyen benyomások érik először. Ezért a fejlesztés egyik módszere, hogy a megközelítés fő irányában fogadó helyek épüljenek ki, vagyis KAPUK létesüljenek a hegység peremén. Ezek a KAPUK információt adó eligazító, irányító szerepet töltenek be, felhívják a látogató figyelmét a látnivalókra, jó ha a közelben

autóparkoló is található, esetleg különböző tematikus kiadványok, programajánlók, ismertetőik is beszerezhetők.

A javasolt kapuk és megközelítési útvonalak a következők:

1. Badacsonytomaj (Szent Imre templom) Iskola utca (sárga turistajelzés) *1.300 m*
2. Badacsony (Vasút állomás) Római út (sárga turistajelzés) *1.800 m*
3. Badacsonylábdihegy (Vasútállomás) Ranolder utca (sárga turistajelzés) *1.500 m*
4. Badacsonytördemic (Faluház) Rodostó utca (kék turistajelzés) *2.200 m*
5. Hármashegy (Nemesgulács - Badacsonytomaj közötti közút) (kék turistajelzés) *2.200 m*

Javasolt közjóléti fejlesztések a felvezető útvonalak mentén a következőkben foglaltak össze:

1/a.)

Badacsonytomajról a sárga turistajelzésen javasoljuk megközelíteni a hegyet. Az útvonal mentén a vasútállomás és buszmegálló tekinthető olyan forgalmas kiindulópontnak, ahol fontos egy térképes információs tábla elhelyezése. Az útvonalnak forgalmas és meghatározó pontja a Hősök terén lévő Szent Imre templom, melynek környezetében egy másik térképes tájékoztató tábla elhelyezését javasoljuk. Mivel a balatoni kerékpárút is itt a Római úton halad végig így a kerékpárosok számára is fontos eligazodási lehetőséget nyújt a tábla.

A turistajelzés mellett haladva a Klastrom kútig más közjóléti berendezés elhelyezését nem látjuk szükségesnek.

1/b.)

A település északi részén a József Attila utcáról a Bercsényi és Kodály utcákon haladva az erdő aljában aszfaltos út vezet a Kőbölkút-hegyi bányász emlékhelyhez, ahol parkolóhely is rendelkezésre áll. Innen az Országos Kék-túra útvonalán gyalogosan haladva lehet feljutni a hegytetőre. Az útvonal mentén 4 db irányító tábla, a kezdő és végponton pedig 1-1 térképes tájékoztató tábla elhelyezését javasoljuk.

2.)

A sárga turistajelzés Badacsony hajóállomástól indulva Badacsony vasútállomást, a Tourinform irodát érintve vezet fel a hegyre a Kisfaludy ház és a Szegedy Róza ház melletti parkolóhoz (eddig személygépkocsival is járható), illetve a Rózsakő pihenőhelyhez. Talán a legforgalmasabb megközelítési útvonalnak számít.

Az útvonal mentén a vasútállomáshoz, a Tourinform irodához, a Római út mellé és a Kisfaludy ház melletti parkoló sarkába javaslunk 1-1 térképes tájékoztató táblát elhelyezni.

Egyéb közjóléti célt szolgáló berendezés elhelyezését nem tartjuk szükségesnek emellett a felvezető útvonal mellett.

3.)

Badacsonyládbihegy vasútállomástól sárga turistajelzés vezet fel a hegyre. A hegytető szegélyében vezető piros turistajelzést (amely egyúttal a Kuruc-körút tanösvény nyomvonala is) a Ranolder kereszt alatt éri el. A szépen művelt szőlőtáblák közt haladó jelzésről félúton le lehet térni a sárga kereszt ösvényre, amelyen a Bormúzeum mellett haladva a Kisfaludy házhoz is fel lehet jutni.

Az eddigi nyomvonalon haladva gyönyörű panoráma tárul a kirándulók elé.

Térképes tájékoztató tábla elhelyezését a vasútállomásnál illetve a tursitaút – Római út kereszteződésénél javasunk elhelyezni.

4.)

Az Országos Kék-túra Szigliget felől érkezik Badacsonytördemic településre. A belterületről a Rodostó – majd Újhegy utcán halad a jelzett út, amely később mély bevágásban vezet a Bujdosók lépcsőjének aljához. A Bujdosók lépcsője meredeken visz fel a hegytetőre. A lépcsősor félúton a Rodostó menedékháznál keresztezi a tanösvényt tartalmazó piros jelzésű turistautat.

Tájékoztató táblát a badacsonytördemici faluháznál, a Római út kereszteződésénél és a Bujdosók lépcsőjének aljánál javasunk elhelyezni.

5.a.)

Az Országos Kék-túra nyomvonalon a Gulács hegy felől érkezők számára a Badacsonytomaj Nemsguláccsal összekötő közút mellett a kék jelzésű turistaút keresztezésénél javasunk tájékoztató táblát elhelyezni.

A kék jelzésen szőlőtáblák közt haladva éri el a Köbölkút-hegyi temetőt, haranglábat illetve az ősi Köbölkút települést.

Innen zártkerti üdülők közt és erdei úton érünk fel a Köbölkút-hegyi Bányász emlékműhöz és pihenőhelyhez. (Ide vezet fel a badacsonytomaji sportpályától induló aszfaltos út is.)

Ez a hely alkalmas arra a hegy északi oldalán, hogy pihenőhelyet alakítsunk ki, illetve a meglévő emlékhely környezetében a közjóléti berendezések felújítása megtörténjen. Itt egy térképes tájékoztató tábla elhelyezését javasoljuk. A pihenőhely kialakítását a későbbiekben tárgyaljuk.

5.b.)

Jelenleg is sokan használják a Köbölkúti-hegy megközelítésére a Nemsgulácsot Badacsonytomajjal összekötő útról a Sárrét dűlőnél leágazó utat. Ez a 950 fm-es aszfaltozott út a régi Köbölkút településig aszfaltozott. Itt találkozik az Országos Kék-túra nyomvonalával.

A találkozási pontnál irányító tábla elhelyezése indokolt.

A hegytetőn elhelyezkedő védett erdőterület megközelítésére a fent jelzett megközelítő útvonalakon túl újabbak kijelölését nem tartjuk szükségesnek.

A felvezető útvonalak mentén elhelyezendő közjóléti berendezések

	Útvonal	Turistajelzés	hossz (m)	Elhelyezkedő közjóléti berendezés	
				térképes tájékoztató tábla (db)	irányító tábla (db)
1/A	Badacsonytomaj - Klastromkút	sárga	1.300	2	--
1/B	Badacsonytomaj - Bányász emlékmű	--	1.300	2	4
2	Badacsony - Kisfaludy ház	sárga	1.800	4	--
3	Badacsonyládbihegy - Kuruc-körút	sárga	1.500	2	--
4	Badacsonytördemic - Bujdosók lépcsője	kék	2.200	3	--
5/A	Hármashegy - Kőkapu	kék	2.200	1	--
5/B	Sárrét - Kőbölkút	--	950	1	1
			11.250	15	5

3.4. A hegytető erdőterületének közjóléti fejlesztése

Tekintettel a hegytető fokozottan védett voltára és turistautakkal történő feltártására, a közjóléti fejlesztést a természeti értékek megőrzésének szem előtt tartásával terveztük.

A fejlesztéssel érintett területek az alábbiak:

1. Klastrom-kút környezete
2. Rózsakő pihenőhely
3. Hertelendy emlékhely
4. Dr. Jugovics emlékhely
5. Egry kilátó és környezete
6. Kő pihenőház és környezete
7. Kisfaludy kilátó és környezete
8. Ranolder kereszt környezete
9. Ranolder kereszt – Czinka Panna pihenő közti kilátóhelyek
10. Czinka Panna pihenő
11. Tördemici kilátóhely
12. Bujdosók lépcsője
13. Pihenőhely a tanösvény 9. állomása környezetében
14. Kilátóhelyek a tördemici bánya területén
15. Kőkapu környezete
16. Kőbölkút-hegyi bányász emlékhely és pihenő
17. Turistautak menti szórt létesítmények

1. Klastrom-kút környezete

Erdős környezetben a források környéke mindig közkedvelt kirándulóhely. Így van ez az állandó vízhozammal rendelkező Klastrom-kút forrás esetében is. A kutatások szerint a közelben kolostor romjai hevernek feltáratlanul. Ez az egyháztörténeti előzmény is erősíthette azt a szándékot, hogy Badacsonytomaj község itt állított emlékkápolnát II. János-Pál pápa tiszteletére 2008. tavaszán.

A pihenőhelyet teljesen megújították, 3 pad-asztal garnitúrát, 2 hulladékgyűjtőt, tűzrakóhelyet készítettek, a forrás kifolyását megújították, az ide vezető sétautat, a kölépcsőket rendbe tették, az út mellé fakorlátot helyeztek. A helyet új tájékoztató tábla ismerteti.

A pihenőhely jelen állapotában megfelel az erdei turisztikai igényeknek, újabb fejlesztés erdészeti szempontból nem szükséges.

Látogatottsága a későbbiekben valószínűleg nőni fog. Ennek függvényében közjóléti feltártságának bővítésére igény alakulhat ki.

2. Rózsakő pihenőhely

A hegy leglátogatottabb pihenőhelye, így a közjóléti berendezések igénybevétele is itt a legnagyobb. Az itt régen megépített kőpadok állják legjobban az idők próbáját. A két tűzrakó itt meghagyható, de újabb tűzrakóhely építése nem szükséges.

A tűzrakók köré 4-4 támla nélküli pad, 1-1 hulladékgyűjtő és 2-2 pad-asztal garnitúra elhelyezését javasoljuk. Továbbá két támlás padot javaslunk a kőtámfal elé, ahonnan a panorámában gyönyörködhetnek a kirándulók.

Hogy ez zavartalan legyen, a kőtámfal előtt megnövekedett fák és cserjék sarjait vissza kell vágni, amit 2-3 évente ismételni szükséges (a sarjak növekedési erélyének függvényében).

A terület szegélyét képező kő mellvéd lábazati része az utóbbi években meglapult, kifordultak kövek, amiktől a mellvéd balesetveszélyessé vált.

Ezt az állagmegóvási munkát sürgősen el kell végezni a mellvéd teljes hosszában. Ugyancsak ilyen jellegű munkát kell elvégezni a parkolótól felvezető kőlapos út kőből épített kísérő korlátján is. Ott már a beton fejezet is súlyosan megrongálódott.

A pihenőhely feletti erdőrészlet (Badacsony 5B) idős tölgyfái közül több csúcsszáradt állapotú, a szél bármikor kidöntheti őket, ezért egy kb. 0,3 ha-os területen (a pihenőhelyet övező szegélyben) ezeket a fákat el kell távolítani és az erdő természetes felújítását el kell kezdeni.

A pihenőhelyen a Balatoni Nemzeti Park három tanösvény táblát is elhelyezett. Ezek felújítása a közeljövőben megtörténik. Ezért ide csak 1 db tábla elhelyezését javaslunk.

3. Hertelendy emlékhely

A hegytetőn túrára indulók gyakran látogatják a Hertelendy emlékhelyet, amelyet egy kőbúvár mellett állítottak. A lapos kőképződményről szép kilátás nyílik Badacsonyörs irányába. A kilátást azonban a fák és cserjék felnövő sarjai már jelentős mértékben akadályozzák. Ezért itt cserjeirtással kell elősegíteni azt, hogy a kitáguló panorámában gyönyörködni lehessen. Egy támlás pad elhelyezésével

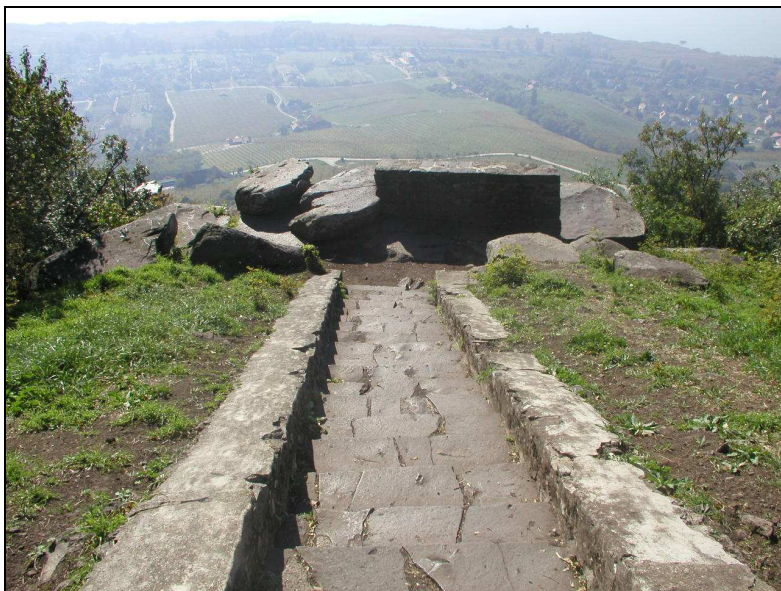
Hertelendy Ferenc emlékoszlopa

Dr Jugovics Lajos emléktáblája

Felújított Ranolder kereszt

Kilátás a kereszttől

Esőbeállóval kombinált kilátó

Kilátás a kilátóból

komfortosabbá lehet tenni a pihenőhelyet, egy tájékoztató táblával pedig részletesebb tájékoztatást lehet nyújtani Hertelendy Ferencről és tevékenységéről, a táblán irodalmi idézet és egyéb ismertető információ is helyet kaphat.

Az emléktábla vésése megkopott, nehezen olvasható. Ezért felületének csiszolása, a vésett betűk felújítása időszerűvé vált, hogy Hertelendy Ferenc (1903 – 1905 közt Zala Vármegye főispánja, a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének alelnöke) emlékéhez méltó legyen. Az emlékmű közelében a felvezető kőlépcsőt meg kell javítani, mellette kapaszkodó korlátot javaslunk elhelyezni.

Az emlékhelyet az Országos Kék-túra útvonal is érinti.

4. Dr. Jugovics emlékhely

A Hertelendy emlékhely közelében szintén az Országos Kék-túra útvonalán állítottak emléktáblát a kiváló geológus, vulkanológusnak Dr. Jugovics Lajosnak a réteges bazaltfal oldalába. Egy tájékoztató táblán részletesebben lehetne ismertetni Dr. Jugovics Lajos munkásságát, irodalmi idézet is kerülhetne a táblára és az itt látható bazalt képződmények kialakulásáról is adhatna tájékoztatást az ismertető anyag.

Egy pihenőpad elhelyezése is indokolt az emlékhely környezetében.

5. Egry kilátó és környezete

A kőből épített stabil kilátóból Badacsonyra, a hegyoldal déli lejtőjének szőlőire, a Balatonra és jó idő esetén a Balaton déli partvidékére nyílik szép kilátás.

A kő építmény kilátó szintjén a mellvédet fakorláttal oldották meg. Ezt rendszeresen kitörlik az időjárás is megviseli, ezért a kilátó szélére körös-körül 110 cm magas kőből épített mellvéd kialakítását javasoljuk. A kilátóra tetőszerkezet ráépítése nem szükséges, mivel a kilátóhely alsó szintjén egy 4x4 m-es eső elleni védelemre alkalmas helyiséget alakítottak ki. Padozata földes, ülőalkalmatosság ugyan található benne. Ezért padozatának bazalt lapokkal, kockakövel, a bazalt felépítményhez illeszkedő anyaghasználattal javasoljuk a szilárd burkolat kialakítását és a falak mellé padok elhelyezését javasoljuk.

Az építmény egy szint magasságban elhelyezkedő kilátó szintjéhez felvezető kő lépcső mellett nincs épített korlát, ezért balesetveszélyes. Megszüntetése céljából a lépcső szélén kő védőkorlát megépítését javasoljuk.

A kő építménynek a szakadék felőli oldalán van a bejárata. A balesetveszély megszüntetése céljából ide fából vagy kőből épített korlát elhelyezését javasoljuk. A kilátó mellett egy tájékoztató táblán javasoljuk Egry József (akit joggal neveztek a Balaton festőjének) munkásságának ismertetését.

6. Kő pihenőház és környezete

A hegytető közepén az Egry kilátót a Kisfaludy kilátóval összekötő nyiladék mentén található az egykor szerszámok és erdészeti eszközök tárolására épített kő ház. Napjainkra eredeti funkcióját elvesztette, azonban elhelyezkedése (elhalad mellette az Országos Kék-túra útvonala is), valamint állapota alkalmassá teszi arra, hogy esővédő házként funkcionáljon a későbbiekben.

Ehhez tetőszerkezetét, tetőhéjalását fel kell újítani (jelenleg fa dorong tető fedi).

Tető héjalásra fa deszkaborítást javasolunk.

Az építménynek ajtaja nincs, de nem is szükséges. Belül viszont 4 pad elhelyezését javasoljuk, így eső esetén kényelmes védelmet nyújt az erre túrázók számára.

Az épületnél ér fel a völgyből az Országos Kék-túra útvonal a nyiladékra. Itt egy irányító tábla elhelyezésével segíthető az eligazodás.

A ház mellett 2 pad-asztal garnitúrát is javasolunk elhelyezni, ahol a kirándulók leülhetnek és elfogyaszthatják ételmüket.

A jelenleg itt lévő bazaltból épített tűzrakó helyet viszont elbontásra javasoljuk a terület kezelőjével egyeztetve, mivel egy esetleges tűz esetén a hegytetőn a tűzoltás megoldhatatlan feladatot jelent.

7. Kisfaludy kilátó és környezete

A Kisfaludy Sándor költőről elnevezett 10 m magas kilátó a hegy egyetlen fából épített kilátója.

Népszerű, keresett létesítménye a hegytetőnek, bár jelenleg a környezetében egyre magasabbra növő fáktól a kilátás a legfelső kilátó szintről is igencsak korlátozott. Ezért felújítása esetén a környezetében lévő faállományból a magasabbra nőtt egyedeket szálalással ki kell vágni, hogy északi, észak-nyugati és észak-keleti irányba a zavartalan kilátás biztosítható legyen. Felújítása esetén tetőszerkezetét meg kell újítani, szerkezeti kötéseit meg kell erősíteni, drótköteles kirögzítését meg kell újítani és a teljes szerkezetet újramázolni.

A kilátó tövében tűzrakó hely van, amelynek megszüntetését tervezi a terület kezelője a tűzveszély elkerülése érdekében.

Egy pihenőház és három pad-asztal garnitúra elhelyezését javasoljuk, továbbá egy tájékoztató tábla kihelyezését, melyen az erdei viselkedés szabályaira ismételten fel lehet hívni a kirándulók figyelmét, ismertetni lehet Kisfaludy Sándor munkásságát és helyi kötődését, valamint a költőtől vett idézettel lehet színesíteni az információs tábla tartalmát.

A kilátó közelében a nyiladékról leágazó kék jelzésű turistaúthoz egy irányító táblát javasolunk elhelyezni.

Badacsonytomaj önkormányzata elhatározta, hogy részt vesz a Közép-dunántúli Operatív Program „A balatoni térség turisztikai vonzerejének növelése” címmel kiírt pályázatán. A pályázatra benyújtott „Egy jobb kilátásért” című pályázati projekt tartalmazza egy 14m magas kilátószinttel rendelkező új kilátó megépítését.

A kilátó alsó szintjét egyúttal esővédő ház funkcióval is ellátják a terv szerint.

Ezért a kilátó felújítási munkái valamint a kilátó melletti védőház építése abban az esetben válnak aktuálissá ha a pályázat (melynek megvalósulási időintervalluma a kiírás szerint 2009.jan.1-2009.dec.31) nem nyeri el a támogatást.

A kilátó homlokzati és alaprajzi rajzát a mellékletek közt mutatjuk be.

Kisfaludy kilátó

8. Ranolder kereszt környezete

A Ranolder kereszt a hegytető jellegzetes pontja. A tető peremén Ranolder János veszprémi püspök által 1857-ben állított kőkereszt a hegy déli lábától (kb. 120 °-os szöget bezáró területről) sok helyről látszik. Sokak számára vonzó célpont a badacsonyi túrázás során.

A keresztet 2007-ben restaurálták, az illetéktelen bevéséseket részben eltüntették, visszaadták világos színét és a közvetlen környezetét is fogadóképesebbé tették.

A kereszt közelében lévő tűzrakóhelyet a hegytetőn lévő többi tűzhelyhez hasonlóan bontásra javasoljuk. A kereszt mögötti árnyas helyen 3 db pad-asztal garnitúra elhelyezését viszont javasoljuk, mert ez a hely a túraútvonal egyik pihenőhelyeként szerepelhet.

A kereszt felújítását követően sem jelzi semmilyen ismertető anyag azt, hogy miért áll itt a kereszt. Ezért egy ismertető táblát javaslunk ide állítani a kereszt mögött tisztes távolságban. A táblán ismertethető Ranolder püspök munkássága, a kereszt állításának története, a természeti értékek megóvásának fontossága.

A pihenőhelyen egy irányító táblával jelezni célszerű a turistaúton található további célpontok irányát.

A kereszt előtti kőből rakott lépcső kisebb hibáinak kijavítása is szükséges.

9. Ranolder kereszt – Czinka Panna pihenő közti kilátóhelyek

A Ranolder kereszt és a Czinka Panna pihenő közt az Országos Kék-túra hegy peremen vezetett útvonala mentén két természetes kilátóhely is található. Az egyik a kék kereszt turistajelzés leágazásánál (Badacsonytördemic - Badacsonytomaj községhatáron), a másik onnan 150 m-re található.

Ezeknél a természetes kilátópontoknál a kilátást erősen akadályozzák a megnövekedett fa- és cserjesarjak. A sarjak visszametszésével néhány évre a kilátás biztosítható. A cserjék visszametszésének 3-4 évenkénti megismétlésével a kilátás folyamatosan biztosítható lesz.

Mivel a hegyperem szélén a természetes felszínben erőteljes letörés tapasztalható, a balesetek megelőzése céljából a terepletörés előtt fakorlát építése szükséges mind a kettő kilátópontnál. Kilátópontonként 1-1 db támlás pad elhelyezését is javasoljuk.

10. Czinka Panna pihenő Az Országos Kék-túra útvonalán a Bujdosók lépcsőjének végpontjánál található Czinka Panna pihenőhely a több száz lépcső megmászását követően a hegytetőre felérkező turisták számára fontos érkezési pont. Itt egy fából készült elaggott állapotú védőház várja az érkezőket. A védőházat rendszeresen használják, de felújítására már nem érdemes költeni. Helyette egy, a hegy hangulatához illeszkedő kőből és fából épített kis védőház építését javasoljuk, benne padokkal.

A házikó mellett tájékoztató táblán Rákóczi Ferencsel, a Bujdosók lépcsőjével és a lépcső mentén található pihenők névadóival kapcsolatos ismertetéseket lehetne leírni a kirándulók informálására.

Egy irányító táblán jelölni lehetne a követendő útirányt a Ranolder kereszt felé, illetve a kitérőt a Tördemici kilátóhely irányába.

Tűzrakóhely építését nem javasoljuk a pihenőhelyen.

11. Tördemici kilátóhely

A Czinka Panna pihenőtől alig 100 m-es kitérővel található a hegy kellemes panorámát adó természetes kilátóhelye a Tördemici kilátóhely.

Különlegességét az adja, hogy nagyon szép a rálátás a Balaton-felvidék másik legszebb tanuhegyére, a Szent György hegyre.

A kilátóhely hiányossága, hogy a fák és cserjék felnövekvő sarjai a kilátást jelentős mértékben leszűkítették. Ezért itt kisebb növényirtással kell biztosítani a kilátási lehetőséget.

A kilátóhely előtti meredek hegyoldal miatt fakorlát építése 15 – 20 m szélességben szükséges.

A kilátás kényelmének kialakításához 2 db pad elhelyezését javasoljuk.

12. Bujdosók lépcsője

A 464 lépcsőfokból és három kőből kiépített pihenőhelyből álló Bujdosók lépcsője a Badacsony hegynek, de az Országos Kék-túrának is egy különleges élményt nyújtó útvonalszakasza, különösen a lépcsőn felfelé haladó kirándulók számára. A három pihenőhelyen (Lorántffy Zsuzsanna, Csáki Krisztina, Mikes Kelemen) elhelyezett vésett táblák feliratozását teljesen fel kell újítani, a rongálások (festés) miatt a táblák felületét fel kell csiszolni.

A pihenőhelyeken és a lépcsőn a kilazult köveket vissza kell falazni, a laza szétfagyott fugákból feltörő növényeket el kell távolítani.

A Rodostó ház melletti támfal emléktábláit szintén célszerű felújítani.

A lépcső és pihenők felújításának építészeti terveit a Balatoni Nemzeti Park már készíti.

A lépcsőkhöz helyenként benyúló ágakat vissza kell metszeni.

A lépcső legalsó kiindulási pontjánál jelenleg semmi nem tájékoztatja a kirándulókat arról, hogy a hegytetőre való feljutáshoz 464 lépcsőt kell leküzdenie az arra vállalkozónak.

A lépcső aljánál, valamint a Rodostó ház felett a piros turistajelzés (tanösvény nyomvonala) keresztezésénél 1 – 1 tájékoztató táblát javasolunk elhelyezni, amelyen a Bujdosók lépcsőjének történetét, a pihenőhelyek névadóinak történelmünkben betöltött szerepét lehet ismertetni.

Badacsonytomaj település önkormányzata úgy döntött, hogy részt vesz a Középdunántúli Operatív Program (KDOP 2007-2.1.1.D) „A balatoni térség turisztikai vonzerejének növelése” címmel kiírt pályázaton „Egy jobb kilátásért” című pályázati projektjével.

A projekt a kilátó építése mellett az oda vezető útvonalak mentén elvégzendő egyes műszaki munkák így pl. a Bujdosók lépcsőjének, a Hertelendy lépcsőnek a felújítását és a szükséges helyeken lépcsőkorlátok létesítését is betervezi. Ezért ezeket a munkákat a tervünkben feltételelesen szerepeltetjük arra az esetre ha a pályázat nem volna sikeres.

13. Pihenőhely a tanösvény 9. állomása környezetében

Az Országos Kék-túra útvonaláról lecsatlakozó kék kör jelzés rövid kitérővel vezet fel a piros jelzésű ösvényre, a tanösvény nyomvonalára.

A csatlakozás közelében a tanösvény 9. állomása környékén lévő kis tisztás kisebb pihenő kialakítására kedvező adottságokkal rendelkezik.

Itt lehetőséget látunk egy tűzrakóhely létesítésére, valamint 2 db pad-asztal garnitúra elhelyezésére.

Egyéb közjóléti berendezés elhelyezése nem szükséges.

14. Kilátóhelyek a tördemici bánya területén

A tördemici bánya udvarán vezet végig a piros turistajelzés, amely mellett található a meglévő tanösvény 7. és 8. állomásai.

A 7. sz. állomás közelében a bányaudvar pereméről szép kilátás nyílik nyugati irányba. A kilátóhely előtt meredek bányafal húzódik, ezért a kilátóhelyhez egy kőből épített mellvéd megépítését tartjuk fontosnak a balesetek megelőzése céljából. Ugyancsak szép kilátás nyílik ugyanennek a bányának a felső szintjén lévő sziklaszirtről.

Oda szintén kő mellvéd építését javasoljuk baleset megelőzési célból.

A bányában a tanösvény 7.sz. állomásához egy a badacsonyi kőbányászat történetét bemutató tábla elhelyezését is javasoljuk.

A bánya déli végén a bányaudvarba való feljutáshoz a turistaút fa lépcsősoron vezet. Ennek a lépcsősornak a felújítását javasoljuk elvégezni a meglévőhöz hasonlóan fa pofafalas lépcső kivitelben.

15. Kőkapu környezete

A hegy északi oldalán a tördemici bánya végében kapuoszlop szerű kőzsák képződmények maradtak épen az intenzív kőbányászat ellenére is.

Ezeket a szép geológiai képződményeket a szukcessziós fejlődés során kialakuló sűrű, egyre magasabbra növvő növényzet benőtte, már alig észrevehetők.

A környezetükben magasra növvő sarjakat le kell vágni olyan mértékig, hogy a tornyosuló kőoszlopokat látni lehessen. A növényzet visszaszorítását a természetvédelmi szempontok figyelembe vételével kell elvégezni.

16. Kőbőlkút-hegyi bányász emlékhely és pihenő

Az Országos Kék-túra útvonal mentén az erdő és zártkert határán található emlékhely és pihenőhely népszerű a túrázók és a badacsonytomajiak körében, ami köszönhető talán annak is, hogy Badacsonytomajról aszfaltos úton személygépkocsival is megközelíthető. Felszereltsége közül a kőből épített kő ülőkékkel ellátott tűzrakóhely teljesen jó állapotú. A kő lábazattal készített tájékoztató tábla, amely a hegy északi felének térképét tartalmazza, szerkezetében jó állapotú, a tábla tartalmát lehetne bővíteni és felújítani, valamint a táblatető héjalását megújítani. A 4 db pad-asztal garnitúra állapota közepes, ugyanúgy a fa hulladékgyűjtő is még használható állapotú, de cseréjüket javasoljuk.

A bányász emlékművet 2001-ben állították, állapota teljesen jó.

A pihenőhelyen a parkolási lehetőség megoldottnak tekinthető.

A szomszédos erdőrészletben a pihenőhelytől kb. 50 m-re lévő fa WC „elhasználódott” állapotban van, helyette egy új WC elhelyezésére van szükség.

Kőbölkút-hegyi bányász emlékhely és pihenőhely

Fa korláttal szegélyezett lépcsősor a Klastrom-kútnál

Két ülőkés piszoárral kiegészített zárt ürgödrös WC elhelyezését javasoljuk szintén az erdő területén. A régi WC-t pedig elbontásra javasoljuk. A Kék-túra a pihenőhelytől gépkocsival is járható földúton halad a Kőkapu irányába. Az utat sorompó zárja le, állapota jó és továbbra is fenntartandó, mivel gépkocsis közlekedés az erdő területén nem kívánatos továbbra sem.

17. Turistautak menti szórt létesítmények

A turistautak mentén néhány helyen a pihenőhelyeken kívül egy-egy pihenőpad elhelyezését javasoljuk (összesen 11 db), melyet térképen jelöltünk.

A Badacsonytomaji bánya rablakásainak romjaihoz a Nagy Imre tiszteletére 2004-ben elhelyezett emléktáblához és az 1928-ban állított bányász emlékkereszthez kitaposott ösvény vezet. Az ösvény mentén a belógó ágakat vissza kell metszeni. A rablakások romjai mellett egy tájékoztató tábla elhelyezését javasoljuk. A táblán ismertetni lehet a hely történelmi háttérét a tomaji bányászat történetét. Egyéb, pl. új turistaút kijelölése nem szükséges.

A bányász emlékkeresztnek legalább a feliratos tábláin (elöl-hátul) a vésést fel kellene újítani.

A piros jelzésű turistaút kijelölése egykor egy rövid szakaszon magánterületre került. Később a terület tulajdonosa a területét bekerítette, ezért a turistaút áthelyezése szükséges Badacsonytomaj 5B erdőrészletbe. Az áthelyezés közelében kisebb meredek szakaszokon halad a turistaút, ahova fa lépcső beiktatását javasoljuk.

A Klastrom-kút közelében a piros O kör jelzésű turistaút egy szakaszon áthelyezésre javasolható a kápolna építéskor kialakított út nyomvonalára.

Az új nyomvonal egy rövid szakaszán fa pofafalas lépcső építése szükséges.

A Nemzeti Park meglévő tanösvényének útvonala mentén 3db erdészeti jellegű témát feldolgozó ismertető tábla elhelyezésére is javaslatot teszünk.

Az 1. állomáshoz a természet közeli erdőgazdálkodást bemutató, a 3. állomáshoz a holt fának az erdő életközösségében betöltött szerepét bemutató, a 9. állomáshoz pedig a Badacsony-hegy erdeit bemutató táblát javaslunk elhelyezni. A táblák leírását a mellékletben adjuk meg.

A turistautak mentén (különösen a tanösvény 1. és 11. állomása közti erdővel borított szakaszán) a kidőlt fákat el kell távolítani az útról.

A turistautak karbantartása folyamatos feladat, hiszen egy nagyobb szélvihar után az idős, természetszerű erdőkezeléssel művelt erdőterületen folyamatosan előfordulhatnak fadőlések.

A benövő cserjéket pedig 1 – 2 évente szintén folyamatosan vissza kell metszeni.

A kilátást akadályozó fák, cserjék a Rózsakőnél

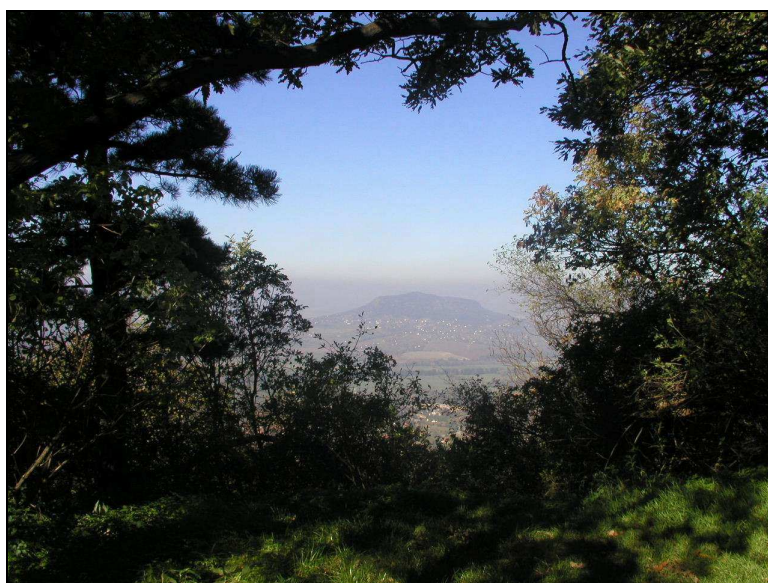
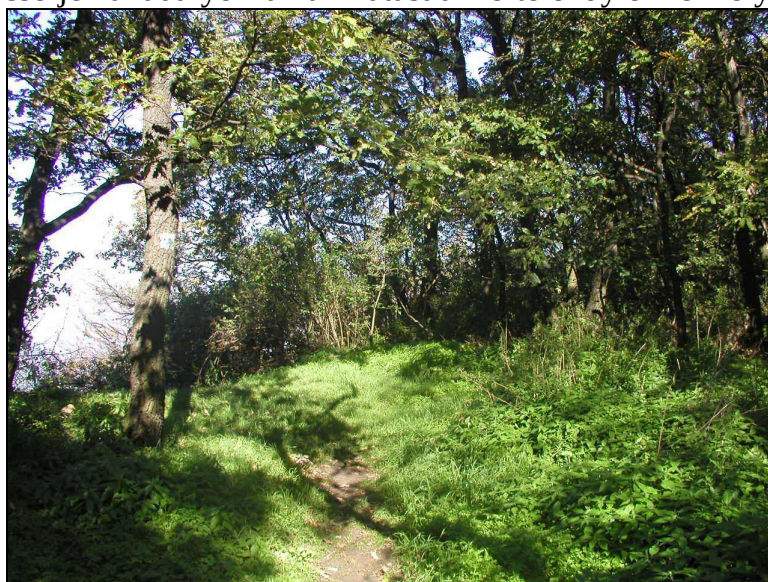

Pusztuló tölgyek a Rózsakő környékén és a Ranolder kereszt közelében

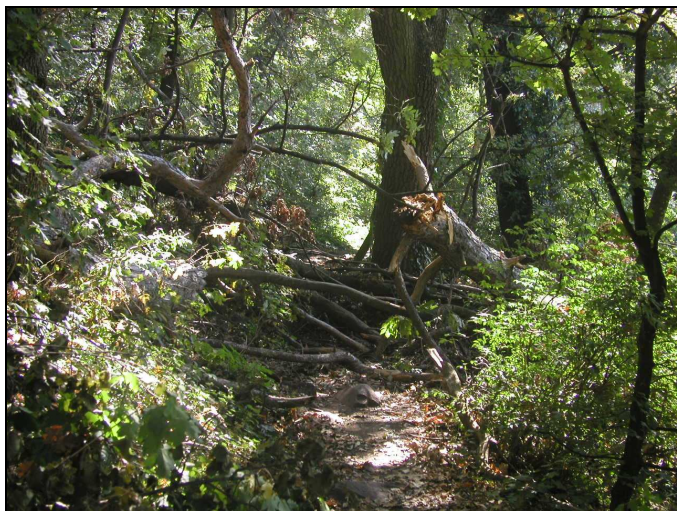

A cserjék akadályozzák a kilátást a Hertelendy emlékhelynél

A Tördemici kilátóhelyen is felnőttek a cserjék

A turistautak mellett folyamatosan problémát okoznak a kidőltő fák

A hegytető erdőterületén javasolt közjóléti jellegű fejlesztések

		Pad-asztal garnitúra	Tájékoztató tábla javítás	Irányító tábla	Tájékoztató tábla	Támla nélküli pad	Támlás pad	Hulladékgyűjtő	Kő mellvéd javítás	Kő mellvéd építése	Fém cső korlát építése	Fakorlát építés	Tűzrakó bontás	Tűzrakó építés	Pihenőház (kő) építés	Pihenőház (fa) építés	WC bontás	WC építés	Falépcső építés	Kőlépcső javítás	Kilátó felújítás	Védőház tetőfelújítás	Emléktábla felújítás	Bazalt kőpadozat építés	Turistaút áthelyezése	Fák, cserjék kivágása	Fakitermes, erdőrésztlet felújítás	Behajló cserjék visszazemléstése	Kidőlt fák eltávolítása
		db	db	db	db	db	db	db	fm	fm	fm	fm	db	db	db	db	db	db	fm	fm	db	m2	db	m2	fm	m2	ha	fm	db
1.	Klastrom-kút környezete																												
2.	Rózsakő pihenőhely	4			1	8	2		50																	150	0,3		
3.	Hertelendy emlékhely				1		1				40									50			1			50			
4.	Dr. Jugovics emlékhely				1		1																1						
5.	Egry kilátó és környezete				1	4				35		10												25					
6.	Kő pihenőház és környezete	2		1		4							1									28							
7.	Kisfaludy kilátó és környezete	3		1	1								1			1					1						0,2		
8.	Ranolder kereszt környezete	3		1	1								1							18									
9.	Ranolder kereszt - Czinka Panna pihenő közti kilátóhelyek						2					20														100			
10.	Czinka Panna pihenő			1	1	4									1														
11.	Tördemici kilátóhely						2					20														60			
12.	Bujdosók lépcsője				2						120									464			11					120	
13.	Pihenőhely a tanösvény 9. állomása környezetében	2												1															
14.	Kilátóhelyek a tördemici bánya területén									30																			
15.	Kőkapu környezete																									800	0,4		
16.	Kőbőlkút-hegyi bányász emlékhely és pihenő	4	1					1								1	1												
17.	Turistautak menti szőrt létesítmények				5		11											180					2		220			2300	10
Összesen:		18	1	4	14	20	19	1	50	65	160	50	3	1	1	1	1	1	180	532	1	28	15	25	220	1160	0,9	2420	10

3.5. Az erdőállomány kezelés közjóléti szabályozási előírásai

Az erdők kezelési irányelveit az erdőtörvény, a természetvédelmi törvény, az érvényes körzeti erdőterv foglalja magába. A vonatkozó jogszabályok természetvédelmi területeken a természetvédelmi előírásoknak adnak elsőbbséget, ám nagyon fontos a helyszínhez kötött kompromisszumkészség.

Az egészségügyi-szociális, turisztikai igénybevételnek kitett erdők vágáskorát az üzemtervekben fel kell emelni a biológiai vágáskor közelébe.

Felújításuk csak kis területű fokozatos felújító vágással történhet (lékes, foltos).

Végvágás során törekedni kell a nagy koronájú, érdekes növekedésű, ám egészséges faegyedek – hagyásfák – megtartására.

Az intenzíven látogatott idős erdőkben, a túraútvonalak és pihenőhelyek 30 m-es környezetében gondot kell fordítani évenkénti visszatéréssel a fakoronákból történő szárazág eltávolításra.

A közjóléti hasznosítással igénybevett erdőkben a fahasználatok ne látogatási csúcsidőben történjenek, továbbá ugyanúgy nagy hangsúlyt kell fektetni a gondos vágástakarítási munkák elvégzésére.

Gyérítések után se maradjanak vissza egybefüggő koronarészek. Kerülni kell a turistautak, közjóléti nyomvonalak közelítésre, készletezésre történő használatát. Ha ez nem valósítható meg, akkor az igénybevétel rövid idejű legyen, továbbá nagyon fontos a profil helyreállítás és felülettisztítás.

A fahasználati munkák helyein a turistautak mentén figyelmeztető táblák kihelyezésével – ne fára szegezve! – kell óvatosságra inteni a turistát.

A közjóléti erdők felújítása során mindenképpen törekedni kell a sokfajúságra, min. 10 %-ban ültessünk erdei gyümölcsfákat. Ennek a természetszerűsége túlmenően tájlesztettkai, madárvédelmi jelentősége is van. A felújítások rendszeres ápolása közjóléti szempontból is fontos (lássák a turisták a facsémétéket).

3.6. A közjóléti létesítmények fenntartása, kezelése

A különböző közjóléti helyszínek közjóléti létesítmény-igényét a korábbi fejezetekben helyszínenként megadtuk.

A közjóléti létesítmények fából készülnek, szabadtéren vannak, így nagyon lényeges azok jó minőségű faanyagból való elkészítése, felületkezelése, évenkénti visszatéréssel történő karbantartása. A létesítmény kihelyezése előtt a földbe kerülő farészeket bitumenes kezeléssel, vagy telítéssel konzerválni kell.

A fenntartás, karbantartás során elsősorban a következőkre kell figyelemmel lenni:

- balesetveszélyessé váló létesítmény azonnali javítása vagy eltávolítása
- rongálások, kezdődő meghibásodások gyors javítása az állagmegóvás érdekében (tűzrakóhelyeknél is!)
- elhasználódott vagy tönkretett, és ezáltal funkcióját veszített létesítmények cseréje
- fafelületek évente- kétfévente történő favédőszerekkel kezelése.

A pihenőhelyek környezetében a gyepes felszínek az időjárás függvényében rendszeresen kaszálandók, a levágott hosszú szálú fűvet össze kell gyűjteni és el kell szállítani.

Forgalmas helyszíneken a hulladékgyűjtők ürítésének gyakoriságát a látogatottság függvényében kell elvégezni, ez főszézonban napi feladat. Ezzel párhuzamosan az elszórt szemetet is gyűjtsék össze. Gyér forgalmú helyeken, továbbá az erdőtümb belsejében nincs szükség hulladékgyűjtőre, továbbá ezeken a helyeken tűzrakóhely se létesüljön.

A nyári szezonban a tűzrakóhelyeket is tartalmazó forgalmas erdei kirándulóhelyeken a tüzelő folyamatos biztosításával jelentősen növelni lehet a közjóléti szolgáltatás színvonalát, továbbá fontos a létesítmények és a fák védelme miatt is! Csak akkor lehet eredményre számítani, ha ezeken a helyeken a látogató mindig talál száraz tüzelőt.

Nagyobb nyári záporok után javasoljuk az intenzíven látogatott helyszínek murvás- és földútjainak, ösvényeinek, vízelvezető műtárgyainak átvizsgálását és az esetlegesen keletkező vízmosások azonnali megszüntetését. A vízfolyások úton, ösvényen történő felgyorsulásának megakadályozására vízvetők elhelyezését javasoljuk.

A sétautak mentén az úttól famagasságon belül lévő száraz, félig kidőlt, balesetveszélyes fákat el kell távolítani.

Az ösvényekbe belógó, a parkerdei táblák elé hajló ágrészek vagy magas szárú lágyszárú növények visszavágását sem szabad elhanyagolni, ez is hozzátartozik az erdő fenntartásához.

A rossz állapotú pihenőhelyek, közjóléti létesítmények a látogatóban joggal keltek az elhanyagoltság érzetét, továbbá ilyen helyszíneken a szándékos rongálás is gyakoribb, hiszen nincs jelen a rend és tisztaság visszatartó ereje.

A fejezetben ismertetett főbb közjóléti karbantartási munkák elvégzésének fontosságát és szükségességét a térséget felkereső látogatók motiválják, akikben hosszú időre megmarad a kirándulás során szerzett benyomás.

A közjóléti objektumok a fenntartó tükrei, hiszen ezen keresztül ítélnék meg sok mindent a látogatók az erdészekkel, erdőkezelőkkel, az ott élőkkel kapcsolatban.

3.7. Javasolt túraútvonalak a Badacsonyra

A Badacsony-hegy fokozottan védett terület, ezért különösen érvényes a természetvédő szervezeteknek az a felhívása, hogy a jelölt turistaösvények mentén túrázzunk, arról ne térjünk le és óvjuk, védjük a természet értékeit.

Ezért javasolunk néhány turistaútvonalat, melyek más-más településről indulva adnak lehetőséget a hegy megismerésére.

A badacsonyi turistautak különösebb felkészülés nélkül is biztonságosan járható, de a csúszós kövek, a laza talajú meredek ösvények miatt könnyű, de megfelelő tartású sportcipő használata javasolható.

Az alábbiakban néhány – turistaútvonalakon megközelíthető – útvonalat javasolunk.

1. *Badacsonyi körút – Badacsony – Rózsa-kő – Kisfaludy-kilátó – Bujdosók-lépcsője – Badacsony*

Jelzés: Sárga, Piros, Kék

Hossza: 10 km; ideje: 3-4 óra

Badacsony vasúti megállótól indulunk a sárga jelzésen Észak felé.

Mintegy ötven méter után jobbra fordulunk a Park utcán, és elhaladunk a Tourinform iroda előtt. A következő elágazónál balra megyünk tovább, hogy újabb 100 méterrel később a Római úton balra folytassuk az utunkat.

A Római útra érve D-NY-nak – balra – fordulunk, majd 3-400 méter megtétele után jobbra, É-NY-i irányban folytatjuk a sétát a Szegedy Róza úton.

(Útközben Présházak, borozók, éttermek között haladunk el.)

Egy nagyobb balkanyar után nem sokkal a Szegedy Róza út jobbra folytatódik tovább, miközben egyenesen haladva a Hegyalja úton mehetnénk tovább. Mi jobbra fordulunk, s azonnal elérjük a Szegedy Róza-házat. A Kisfaludy feleségének egykori lakó- és présházában ma irodalmi emlékmúzeum és borozó működik.

A hegyet körbefogó piros jelzésű úthoz érve jobbra, Kelet felé fordulunk, s több más kötömb társaságában elérjük a Rózsa-kő bazalttuskót.

A tisztás széléről szép kilátás nyílik a badacsonyi településrészre és a tó tulsó partjára.

A meredekebbé váló úton gyalogolva a piros jelzésről a piros háromszög jelzésre térünk. Itt már kicsit nehezebb a terep. Az ösvényt több helyen kőből készült szabálytalan lépcsők bontják meg. A következő fontosabb állomás a Hertelendy emlék, amelynek szomszédságában egy lapos sziklatömből gyönyörű kilátás nyílik déli és D-K-i irányba. Itt kicsit balra fordul az út, és újabb kapaszkodó után a fennsíkra vezet. A kék jelzéssel való találkozás után jobbra kanyarodva érjük el a Kisfaludy Sándor kilátót.

A kilátótól a kék jelzésen visszafelé – D-NY irányba - indulunk tovább. Egy rövid szakaszon jelzés nélküli ösvényen halad az utunk, majd ismét a kék jelzéssel folytatódik.

A fennsík déli szélén egy kőből készült menedékházat találunk, amelynek tetejéről szép kilátás nyílik déli irányba.

Útunkat a fennsík déli szélén nyugati irányba folytatjuk a Ranolder-kereszt felé, ahol a kereszt alatti sziklapáholyról ismét megcsodálhatjuk a vidéket. Innen É-NY-i irányba kanyarodik a kék jelzés, amelyet követve rövidesen a Bujdosók lépcsőjének tetejére érünk. Mielőtt elindulunk lefelé, érdemes kis kitérőt tenni a kék háromszög jelzés szerint a tördemici kilátópontig, és meg is pihenhetünk a lépcső tetejénél lévő védőházban.

A lépcsőn lefelé különösen óvatosan közlekedjünk, mert a turisták tükrőfénnyel koptatták a köveket.

Az egykori Rodostó turistaházhoz érve a piros jelzésen folytatjuk útunkat. A sárga jelzést elérve két irány közül is választhatunk – a sárgát követve a badacsonyládbi-hegyi vasútállomáshoz, a sárga kereszten a Szegedy Róza úthoz érhetünk. De folytathatjuk útunkat a piros jelzés szerint is. S így visszajutunk a Rózsa kő tisztásához, majd onnan a Szegedy Róza úton a badacsonyi vasútállomáshoz.

2. Kuruc körút (Badacsony tanösvény)

Jelzés: Piros

Hossza: 4 km; ideje: 2 óra

A hegy szoknyájának felső szegélyén, a függőleges bazaltfalak, oszlopok lábánál halad körbe a hegyen a piros jelzés vonalán. (A hegy keleti szélén egy rövid szakaszon a hagyományos Kuruc körút elválik a Badacsony tanösvénytől. Itt a piros jelzés helyett a piros kör jelzésen haladhatunk.)

A túra során több kiváló kilátópont mellett haladunk el, megismerhetjük az egykori kőbányák maradványait és a hegyoldal változatos növényvilágát. Az út mellett több helyen a Balaton-felvidéki Nemzeti Park nagy méretű tábláin olvashatunk információt a hegyről. A 11 állomás szinte teljességgel bemutatja a Badacsony-hegy nevezetességeit.

3. Badacsonytomaj vasútállomás – Klastrom-kút – Kőkapu – Rodostó-turistaház – Badacsonyládbi-hegy vasúti megállóhely

Jelzés: Sárga, Piros, Sárga

Hossza: 6,5 km; ideje: 3 óra

Badacsonytomaj vasútállomásról indulunk a S jelzésen, s átmegyünk a községen, érintve a tiszta bazaltból épült Szt. Imre templomot. A temető mellett vezet tovább az út (a temetőben a Balaton festőjének, Egry Józsefnek a sírmeleke van, Borsos Miklós szobrászművész faragta). A hegyoldalban fölfelé kapaszkodva jutunk el Klastrom-kútig, mellette pihenőhely. A Kőkapu sziklái felé haladva szép kilátásban gyönyörködhetünk. A P jelzésen haladunk tovább a fennsík szélén, míg a hajdani Rodostó turistaházhoz nem érünk. Innen a S jelzésen ereszkedhetünk le Badacsonyládbi-hegy vasúti megállóhelyhez.

4. Badacsonytördemic – Badacsony – Gulács

Jelzés: Kék (*Országos Kék-túra útnovala*)

Hossza: 7 km, ideje 3 óra

Badacsonytördemic-Szigliget vasútállomásról indulunk Kelet felé és a K jelzést követve keresztülmegyünk Badacsonytördemic községen, majd serpentinezve megkezdjük az emelkedést a meredek hegyoldalban. Elérjük az egykori Rodostó turistaházat, ahonnan a Bujdosók lépcsője után a tetőn kanyarog végig a K jelzés, érintve a Kisfaludy Sándor kilátót, majd a hegy északi oldalán levezet a K jelzés Gulács irányába, a Nemesgulács – Badacsonytomaj közti műútig.

4. KÖLTSÉGELOÍRÁNYZAT

4.1. Tervezett munkák méretjegyzéke

1.	<i>Növénykezelési munkák</i>	
	- Kilátást akadályozó fák, cserjék kivágása a Rózsakőnél, Hertelendy emlékhelynél, kilátóhelyeknél	1.160 m ²
	- Fakitermelés, erdőrészlet felújítás a Rózsakőnél, a Kisfaludy kilátónál, a Kőkapu környezetében	0,9 ha
	- Behajló cserjék visszametszése a Bujdosók lépcsője mentén és a turistautak mentén	2.420 fm
	- Kidőlt fák eltávolítása a turistaútról	10 db
2.	<i>Közjóléti létesítmények</i>	
	- Pad-asztal garnitúrák elhelyezése	18 db
	- Tájékoztató tábla javítás, felújítás a Kőbölkút-hegyi pihenőben	1 db
	- Tájékoztató- és térképes tábla elhelyezése a felvezető útvonalak mentén	15 db
	- Tájékoztató- és térképes tábla elhelyezése a hegytetőn, illetve tanösvényt kiegészítő táblák	14 db
	- Irányító tábla elhelyezés a felvezető utak mentén	5 db
	- Irányító tábla elhelyezés a hegytetőn	4 db
	- Támla nélküli pad elhelyezés	20 db
	- Támlás pad elhelyezés	20 db
	- Fa, műanyagzsákos hulladékgyűjtő elhelyezése	3 db
	- Kő mellvéd javítás a Rózsakőnél	50 fm
	- Kő mellvéd építése az Egry kilátóra, a lépcsője mellé és a tördemici bánya kilátóhelyeihez	65 fm
	- Fa védőkorlát építése az Egry kilátó elé, a Ranolder-kereszt és a Czinka Panna pihenő közti kilátóhelyekhez	50 fm

és a Tördemici kilátóhelyhez

- Tűzrakóhelyek bontása a hegytetőn a kő pihenőház mellett, a Kisfaludy kilátónál és a Ranolder-keresztnél	3 db
- Tűzrakó építése a tanösvény 9. állomása közelében	1 db
- Kő pihenőház építése a Czinka Panna pihenőnél	1 db
- Fa szerkezetű pihenőház építése a Kisfaludy kilátó mellett	1 db
- Fa WC bontása a Kőbölkút-hegyi pihenőhelynél	1 db
- Fa szerkezetű WC építése a Kőbölkút-hegyi pihenőhelynél	1 db
- Fa lépcső építése turistaúton	180 fm
- Kő lépcső javítása a Hertelendy emlékhely közelében, a Ranolder-kereszt előtt és a Bujdosók lépcsőjének teljes hosszában a pihenők javításával	532 fm
- Fémcső korlát építése a Bujdosók lépcsőjének meredek szakaszán és a Hertelendy lépcső mentén	160 fm
- Kisfaludy kilátó felújítása, szerkezeterősítés, tetőszerkezet javítás, mázolás	1 db
- Kő védőház tetőszerkezetének teljes felújítása	28 m ²
- Hertelendy és Jugovics emléktábla, Bujdosók lépcsője mentén elhelyezett emléktáblák és a badacsonytomaji emlékereszt emléktábláinak felújítása	15 db
- Egry kilátó belsejében kőből rakott padlószint kialakítása	25 m ²
- Turistaút áthelyezés esetén a nyomvonal kijelölése, cserjeírtás profil kialakítása.	220 fm
- Tájékoztató kiadvány készítése	5.000 db

4.2. A tervezett munkák tervezői költségbecslése

A tervezett munkák mennyiségi mutatóit és beruházási költségigényük tervezői becslését az alábbiakban adjuk meg. Az ismertetés nem különül el az igénybe vehető vagy a rendelkezésre álló források szerint, ennek felosztása nem tervezői feladat.

A költségbecslés nem tartalmazza az ÁFA összegét.

TERVEZŐI KÖLTSÉGBECSLÉS ÖSSZESÍTŐ

Növénykezelési munkák	481.800,- Ft
Közzóléti létesítmények	35.039.500,- Ft
Összesen:	35.521.300,- Ft

Növénykezelési munkák

1. Kilátást akadályozó fák és cserjék kivágása és radikális visszametszése a Rózsakő pihenőhelynél, a Hertelendy emlékhelynél, valamint a Ranolderkereszt és a Czinka Panna pihenő közti kilátóhelyeken

1.160 m ²	180 Ft/m ²	208.800,- Ft
----------------------	-----------------------	--------------
 2. Fakitermelés, erdőrésztlet felújítás a Rózsakő mögötti erdőrésztletben, a Kisfaludy kilátónál és a Kőkapu környezetében

0,9 ha	80.000 Ft/ha	72.000,- Ft
--------	--------------	-------------
 3. Behajló cserjék visszametszése a Bujdosók lépcsője mentén és a turistautak mentén

2.420 fm	50 Ft/fm	121.000,- Ft
----------	----------	--------------
 4. Turistautakra dőlt fák eltávolítása a közlekedési útvonalról

10 db	8000 Ft/db	<u>80.000,- Ft</u>
-------	------------	--------------------
Növénykezelési munkák összesen:	481.800,-Ft

Közföléti létesítmények

1. Pad-asztal garnitúrák elhelyezése a pihenőhelyeken
18 db	85.000 Ft/db	1.530.000,- Ft
2. Tájékoztató tábla javítása, az információhordozó felület megújítása a Kőbölkút-hegyi pihenőhelyen
1 db	150.000 Ft/db	150.000,- Ft
3. Tájékoztató- és térképes tábla elhelyezése a hegyre vezető útvonalak mentén
Fa szerkezetű tábla xyladekoros faanyagvédelemmel, nyomtatott, cserélhető információs anyaggal
15 db	350.000 Ft/db	5.250.000,- Ft
4. Tájékoztató- és térképes tábla elhelyezése a hegytető erdőterületén illetve a tanösvény kiegészítéseként.
Fa szerkezetű tábla xyladekoros faanyagvédelemmel, nyomtatott, cserélhető információhordozó anyaggal
14 db	350.000 Ft/db	4.900.000,- Ft
5. Irányító táblák elhelyezése a felvezető utak mentén
Fa szerkezetű, vésett, xyladekorral kezelt kivitelben
5 db	25.000 Ft/db	125.000,- Ft
6. Irányító táblák elhelyezése a hegytetőn
Fa szerkezetű, vésett, xyladekorral kezelt kivitelben
4 db	25.000 Ft/db	100.000,- Ft
7. Támla nélküli padok elhelyezése védőházakban, tűzrakóhely körül félrönk kivitelben xyladekor mázolásal
20 db	25.000 Ft/db	500.000,- Ft
8. Támlás padok elhelyezése a sétautak mentén rusztikus kivitelben xyladekor mázolásal
20 db	35.000 Ft/db	700.000,- Ft
9. Fa, műanyag zsákos hulladékgyűjtő elhelyezése a tűzrakóhelyek mellett
3 db	25.000 Ft/db	75.000,- Ft
10. Bazaltból épített kő mellvéd falazatának javítása kövek visszaépítése, fugázása a Rózsakő pihenőhelynél
50 fm	8500 Ft/fm	425.000,- Ft

11. Kő mellvéd építése 25 cm szélességben, 110 cm fejezetmagassággal bazaltból az Egry kilátó kilátószintjére, a felvezető lépcső mellett és a tördemici bánya kilátó helyeihez	65 fm	12.000 Ft/fm	780.000,- Ft
12. Fa szerkezetű védőkorlát építése az Egry kilátó elé, a Ranolder-kereszt és a Czinka Panna pihenő közti kilátóhelyekhez és a Tördemici kilátóhelyhez	50 fm	7500 Ft/fm	375.000,- Ft
13. Kőből épített tűzrakóhelyek bontása a hegytetőn a kőpihenőház mellett, a Kisfaludy kilátónál és a Ranolder-keresztnél	3 db	15.000 Ft/db	45.000,- Ft
14. Tűzrakóhely építése helyi bazalt felhasználásával a tanösvény 9. állomása közelében	1 db	180.000 Ft/db	180.000,- Ft
15. Fa tartószerkezetű, kő falazatú védőházikó építése a Czinka Panna pihenőhelynél 47 m ² bruttó alapterülettel	1 db	3.290.000 Ft/db	3.290.000,- Ft
16. Fa szerkezetű pihenőház építése a Kisfaludy kilátó mellett deszkaborítású tetőhéjalással xyladekor mázolóssal simított beton padozattal, pihenőpadokkal asztalokkal 35 m ² alapterülettel	1 db	2.800.000 Ft/db	2.800.000,- Ft
17. Fa szerkezetű WC elbontása a Köbölkút-hegyi pihenőhelynél	1 db	45.000 Ft/db	45.000,- Ft
18. Fa szerkezetű, zárt ürgödrös két üléses piszoáros WC építése a Köbölkút-hegyi pihenőhelynél	1 db	850.000 Ft/db	850.000,- Ft
19. Fa pofafalas lépcső építése a turistaút meredek szakaszán	180 fm	3500 Ft/fm	630.000,- Ft

20. Kő lépcső javítása a Hertelendy emlékhely közelében, a Ranolder-kereszt előtt és a Bujdosók lépcsőjének teljes hosszában a pihenők javításával	532 fm	11.500 Ft/fm	6.118.000,- Ft
21. A Bujdosók lépcsőjének meredek szakaszán és a Hertelendi lépcső mellett korlát építése saválló acélból.	160 fm	5500 Ft/fm	880.000,- Ft
22. Kisfaludy kilátó felújítása, szerkezetének megerősítése, tetőszerkezet kijavítása, xyladekoros mázolása	1 db	2.800.000 Ft/db	2.800.000,- Ft
23. Kő védőház tetőszerkezetének teljes felújítása, gerendák kiváltása, tetőhéjalás deszkaborítással való lecserélése	28 m ²	30.000 Ft/m ²	840.000,- Ft
24. Hertelendy és Jugovics emléktábla, Bujdosók lépcsője mentén elhelyezett emléktáblák és a badacsonytomaji bánya emlékkeresztjén az emléktáblák felújítása	15 db	35.000 Ft/db	525.000,- Ft
25. Egry kilátó belső terében kőből rakott padlószint kialakítása	25 m ²	9500 Ft/m ²	237.500,- Ft
26. Turistaút áthelyezés, nyomvonal kijelölés, cserjeírtás, profil kialakítás	220 fm	1200 Ft/fm	264.000,- Ft
27. A Badacsony hegyről tájékoztató kiadvány kiadása (15 cm x 21 cm) méretben, 40 oldalas, melyből 8 oldal színes)	5.000 db	125Ft/db	<u>625.000,- Ft</u>
Közzóléti létesítmények összesen:			35.039.500,- Ft

5. INTÉZKEDÉSI, ÜTEMEZÉSI JAVASLAT

5.1. Anyagi erőforrások

Hazánk 2007-2013 között mintegy 5 milliárd euró (1.250 – 1.300 Mrd forint) fejlesztési forrást költhet el az agrárium, a vidéki környezet és a vidéki térségek fejlesztésére. Ezzel lehetővé válik, hogy a megkezdett szerkezetváltás folytatódjon, valamint hogy a vidéki térségek leszakadása lelassuljon és megkezdődjön a társadalmi-gazdasági felzárkózás.

Az elmúlt időszak nemzeti forrásból finanszírozott, valamint uniós társfinanszírozással megvalósuló agrár-vidékfejlesztési programjainak tapasztalatain alapulva elkészült az Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Terv, amely igazodik az uniós és hazai fejlesztési iránymutatásokhoz.

Hazánk a Stratégia végrehajtására az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programot (ÚMVP) készítette el, amely hazánk egész területére vonatkoztatott egyetlen vidékfejlesztési program. Az Európai Unió vidékfejlesztési bizottsága 2007. szeptemberében fogadta el az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programot. A négy intézkedéscsoportból álló Program az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) származó forrásból lesz támogatva 2007 – 2013 között.

Az ÚMVP II. és III. tengelye tartalmaz olyan támogatási intézkedéseket, melyek a fejlesztési tervben megfogalmazott fejlesztések megvalósításához pályázhatók. A támogatás várható intézkedései a következők:

ÚMVP II. tengely

Az erdészeti potenciál helyreállítása és megelőző intézkedések bevezetése (226)

Az intézkedés célja:

Az intézkedés célja a társadalom közjóléti, szabadidős, környezetvédelmi igényeinek kielégítését veszélyeztető tényezők mérséklése, megszüntetése, az abiotikus és biotikus károk felszámolása, megelőzése, ezáltal a fajgazdagság megőrzése, növelése. Cél továbbá az erdőgazdálkodás kockázatának csökkentése, az erdők ökológiai, közjóléti szolgáltatásait veszélyeztető károk megelőzése, felszámolása. A támogatás formája: Vissza nem térítendő támogatás: normatív, terület alapján, az egyes védekezési módoktól függően.

A támogatás aránya: 100 %.

Nem termelő beruházások támogatása (227)

Az intézkedés célja:

Az intézkedés célja a megfelelő szintű elegyesség, több szintes állományszerkezet kialakítása az erdők természetességének, biodiverzitásának, egészségi állapotának javítása, a leromlott szerkezetű, vagy idegenhonos fafajokból álló erdőtársulások őshonos erdőtársulásokká történő átalakításának ösztönzése, támogatása.

A támogatás formája: Vissza nem térítendő támogatás.

A támogatás aránya: 100 %.

ÚMVP III. tengely

A turisztikai tevékenységek ösztönzése (313)

Az intézkedés célja:

A helyi turisztikai szolgáltatások bővítése és minőségének fejlesztése révén a települések vendégfogadó képességének és egyéni arculatának erősítése. A mezőgazdasági termelés és helyi értékesítés összekapcsolása a falvak turisztikai kínálatával, a falusi értékek megőrzése és hasznosítása. Minőségi szolgáltatásokat nyújtó falusi szálláshelyek létrehozása a már működő szálláshelyek és szolgáltatások felújítása, korszerűsítése és fejlesztése, valamint a piacra jutás segítése a marketing fejlesztésével. Az intézkedés célja továbbá a térség turisztikai vállalkozások, szolgáltatók együttműködésének támogatása, az ehhez szükséges informatikai fejlesztések, minősítési, minőségbiztosítási szabványok bevezetésének ösztönzése.

A támogatás formája: Vissza nem térítendő támogatás.

A támogatás aránya: Közforrások aránya az összes elismerhető költségen belül: 55 %. Hátrányos helyzetű településeken vagy társadalmi-gazdasági szempontból fokozottan elmaradott térségben elhelyezkedő településen megvalósult projekt esetén 65 %.

A vidéki örökség megőrzése és korszerűsítése (323)

Az intézkedés célja:

Az intézkedés célja a falvak településképeinek és környezetének javítása, az épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás megőrzése, megújítása, a termékértékesítés infrastrukturális feltételeinek javítása.

A támogatás formája: Vissza nem térítendő támogatás.

A támogatás aránya: Közcélú (önkormányzati) beruházások esetén a közforrások aránya az összes elismerhető költségen belül 75 %. Hátrányos helyzetű településeken vagy a társadalmi-gazdasági szempontból fokozottan elmaradott térségben elhelyezkedő településen megvalósuló projekt esetén 85 %. Magánvállalkozás esetén a közforrások aránya a nem jövedelemtermelő beruházások esetében az elismerhető költség 85 %-a, a jövedelemtermelő beruházások esetében az összes elismerhető költség 50 %-a.

Hazai rendeletek

A pályázati lehetőségeket megfogalmazó hazai rendeletek folyamatosan jelennek meg, ám sajnos gyakran változnak is. Sokszor nagyon rövid a pályázat beadási határideje, valamint igen terjedelmes pályázati anyagokat kell összeállítani. A meghirdetésre kerülő támogatási keretösszeg többszörösére van igény, így a támogatás elnyerésére sokszor elég kicsi az esély.

Elkészültek a nem termelő beruházások támogatásához kapcsolódóan a közjóléti létesítmények megvalósítását támogató, továbbá az egyes közjóléti berendezések fenntartását támogató rendelet-tervezetek. A támogatási lehetőségek normatív alapon vehetők igénybe. Beruházás esetében alapfeltétel az erdőtervezett terület, valamint a pályázónak bejegyzett erdőgazdálkodónak kell lennie. A karbantartási

támogatást csak az a létesítmény kaphat, amely szerepel az erdészeti hatóság által vezetett közjóléti nyilvántartásban.

A fentiekén túlmenően továbbra is szükség lesz a beruházó saját erőforrásainak bevonására. Ennek mértékét a különböző pályázatok egyértelműen meghatározzák.

Fel kell arra készülni, hogy a beruházások egy része – főleg az alacsony forrásigényűek – nem valósítható meg pályázati támogatásból, ezért a helyben élők összefogására van szükség az anyagi erőforrások előteremtése érdekében.

A mezőgazdasági szakigazgatási rendszeren belül az erdőhöz kapcsolódó tevékenységeket az erdészeti hatóság koordinálja, azaz a tervünkben szereplő erdőt érintő fejlesztések megvalósításának támogatása és/vagy engedélyezése ügyében továbbra is ehhez a szervezethez kell fordulni. /Veszprém Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatóság. Veszprém, Szent Margit park 2./

Erdőterületen közjóléti létesítmények beruházási munkáinak finanszírozásához nyújtható támogatási lehetőségeket az FVM-nek

„az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához és az erdei közjóléti létesítmények megvalósításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről”

című készülő rendelete fogja szabályozni.

Erdőterületeken közjóléti létesítmények fenntartási munkáinak finanszírozási lehetőségeit az FVM-nek

„az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdő-környezetvédelmi intézkedésekhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről”

című készülő rendelete fogja szabályozni, azon belül is a

„Közjóléti rendeltetésű erdők fenntartása célprogram”.

5.2. Ütemezési javaslat

Első lépcsőben a tervben szereplő munkákat csoportosítani kell a finanszírozási, támogatási lehetőségek függvényében, fel kell tárni a pályázati lehetőségeket.

Így meg lehet határozni, hogy milyen forrásból mennyi pénzre van szükség a beruházások, fenntartások elvégzéséhez. Ezt követően meg kell vizsgálni a források teherbíró képességét, az évenként lehívható pénzösszegek nagyságrendjét.

A rendelkezésre álló anyagi erőforrások pontos ismeretében, a kezelői szándék, a társadalmi igény alapján lehet felállítani egy megvalósítási sorrendet, amely az érintettek közös szándékán alapuljon.

A fejlesztési tervben foglaltak több tulajdonost érinthetnek. Első lépcsőben ki-ki a saját tulajdonát (kezelését) érintő fejlesztési elképzeléseket rangsorolja a megadott szempontok szerint. Ebben a fázisban lehet az önkormányzatoknak illetve az Erdőgazdaságnak bizonyos koordináló, segítő szerepe.

A fejlesztési tervben foglalt munkák sokrétűek, továbbá több tulajdonost érinthetnek, így azok tervezői ütemezése nagyon nehéz.

A beruházásra megpályázható források lehetősége, ezek időbeni elhúzódása alapvetően meghatározza a végrehajtási sorrendet. Megítélésünk szerint elsősorban az információadással, tájékoztatással, az erdei rekreációval összefüggő fejlesztéseket célszerű első ütemben megvalósítani. Itt elsősorban a központi tájékoztató táblák, a különböző túraútvonalak kijelölésére és szükség szerinti kialakítására, az irányító táblás információs rendszer felállítására, illetve kialakítására lehet gondolni.

Mivel a közös cél (A Badacsony-hegy közjóléti létesítményeinek megújítása) érdekében bizonyos párhuzamos tervezések vannak folyamatban, célszerű lesz az egymást kiegészítő beruházások időrendi és pénzügyi összehangolása érdekében az érdekelt feleknek (Bakonyerdő ZRt, Badacsonytomaj város Önkormányzata, Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság) egyeztetniük.

Badacsonytomaj város beadta pályázatát a Közép-dunántúli Operatív Program (KDOP 2007-2.1.1.D) „A balatoni térség turisztikai vonzerejének növelése” címmel kiírt pályázatra. Ha a pályázat sikeres lesz akkor az új többfunkciós kilátó építése, a Bújdosók lépcsőjének, a Hertelendy lépcsőnek a felújítása, lépcsőkorlátok készítése valamint információs táblák elhelyezése a pályázati kiírás szerint 2009.jan.1-től 2009.dec.31-ig megvalósul. A megvalósulás függvényében célszerű a többi közjóléti célú feladatot elvégezni és a létesítményeket megépíteni az előzőekben jelzett FVM pályázati források felhasználásával.

MELLÉKLETEK

- *Tanösvény kiegészítő táblák leírásai*
- *Veszprém Megyei Területfejlesztési Tanács
támogató nyilatkozata*
- *Emlékeztetők*
- *Tulajdoni lapok*
- *Közzétételi berendezések részletrajzai*

A Badacsony-hegy erdei

A Badacsony-hegy platóját 150 ha-on, északi oldali „szoknyáját” 120 ha-on erdő fedi. A termőhelyi változatosság folytán különböző erdőtípusok alakultak ki.

- A hegytető 400 m tengerszint feletti magasságú platójának közethatású erdőtalajain a szukcessziós fejlődés során gyertyános-kocsánytalan tölgyes erdőállományok jöttek létre.

Ezeknek a természetközeli állapotú erdőknek a felső lombkoronaszintjét kocsánytalan tölgy, a második lombkoronaszintjét a gyertyán uralja.

Kísérő elegyfajként megjelennek a hársak, juharok, valamint a madárcseresznye.

Kisebb területeken, kedvezőbb klimatikus viszonyok között megjelenik állományalkotó fajként a bükk is.

Kocsánytalan tölgy

Gyertyán

Bükk

- A plató peremén száraz törmelékes vázталajokon szubmediterrán molyhos-cseres tölgyesek és sajmeggyes bokorerdő foltok számára alkalmas termőhelyi viszonyok képződtek.

Ezek közt a szélsőséges viszonyok közt fejlődött ki a két bennszülött berkenyefaj a Sorbus bakonyiensis és a Sorbus balatonicum.

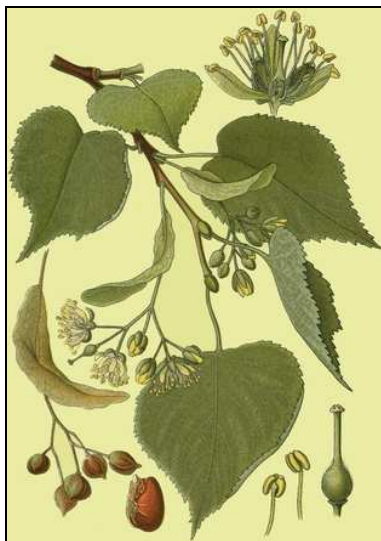
Molyhos tölgy

Cser tölgy

- A sziklaperemek kissé jobb vízellátottságú kötörmelékes talajai hársas kötörmelék-lejtő erdők kialakulásának kedveztek, melyek lombkorona szintjét hárs, juhar és kőris fajok alkotják.

A szerény termőhely erdőállományainak sajátosan jellemző faja a lisztes berkenye.

Kislevelű hárs

Mezei juhar

- Egykor – a szőlőművelés elterjedése előtti időszakban – a hegy déli, lankásabb lejtőit dús cserjeszintű cseres-kocsánytalan tölgyesek zonális társulása boríthatta. Az erdő alatt kialakult talajon az erdőirtást követően indult el a szőlőtermesztés.

TERMÉSZETKÖZELI ERDŐGAZDÁLKODÁS

A természetes körülmények között kialakult erdők a legfejlettebb növénytakarsóságok. A termőhely sajátosságainak megfelelően kialakult többszintes erdők a legösszetettebb életközösségeket foglalják magukba.

Ma már az eredeti fejlődés eredményeképpen létrejött erdőállományok szinte sehol sincsenek hazánk területén. Az erdőkben termelt faanyag felhasználása iránt az emberiség történelme folyamán mindig jelentős igény mutatkozott. Nem mindegy azonban, hogy a természet adta javak kitermelése, felhasználása milyen intenzitással, a természetes környezet milyen károsításával történik.

Háborúk idején pl. a török dúlást és a világháborúkat követő újjáépítés időszakában, valamint az ipari forradalom idején az erdők kizsákmányolása történt.

Napjainkban, felismerve a globális természetrombolás negatív hatásait, egyre sürgetőbbnek látszik természetes környezetünk megőrzése, az erdők természetközeli állapotának fenntartása.

Ennek a szemléletnek az érvényesítése a jelenkor erdőgazdálkodóitól, erdőkezelőitől nagyobb figyelmet, más gondolkodásmódot kíván.

A természetközeli erdőgazdálkodás során az erdő kezelője arra törekszik, hogy az erdő természetes képe jelentősebb mértékben ne változzon, a folyamatos erdőborítás biztosított legyen. Ennek alapvető ismérvei az erdőállományban a csemetétől az elhaló idős fáig az összes korosztály jelenléte, a termőhelyre jellemző őshonos elegyes többszintű állomány által garantált stabilitás.

Az ilyen erdők szegélyét dús cserjeszint zárja le, az erdő mélyén az elhalt fa anyag életteret biztosít olyan redukáló szervezetek számára, amelyek jelenléte kiteljesíti az erdei életközösséget.

A természetközeli gazdálkodásról elmondható, hogy:

- holisztikus szemléletű
- a természetes folyamatokra alapozott
- a fő figyelmet nem az erdőrésztetre, hanem a faegyedekre és a facsoportokra irányítja
- tevékenységét a természeti, biológiai adottságok sokféleségére adott érzékeny válaszok alakítják
- a termelés időpontját, vagy elhagyását nem az életkor, hanem a faegyedek ökológiai és gazdasági értéke alapján határozza meg
- a természetes felújulást (nem felújítást!) nem a fatermesztés eszközeként, vagy a kitermelés egyik céljaként, hanem a fatermelés ill. a korszerű erdőkezelés természetes következményeként kezeli
- a vegyszerek alkalmazását kizárólag az ökológiailag indokolt esetekre korlátozza.

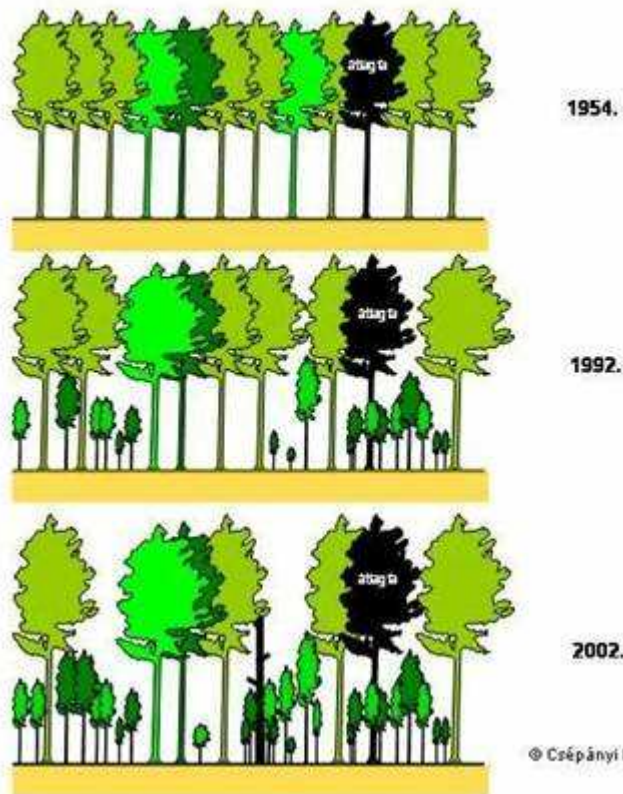
Az így kezelt erdő:

- folyamatosan borítja a talajt
- élőfa készlete, növedéke nagy és közel állandó

- meghatározó mértékben őshonos fajú, elegyes, vegyeskorú, többszintű
- biológiailag változatos
- „örök életű”
- a természetes táj élményét kelti
- állékonysága, önszabályozó és öngyógyító képessége nagy
- természetes úton megújul
- a gazdaságosan kitermelhető faanyag mennyiségének és minőségének csökkenése nélkül folyamatosan nyújtja az élővilág számára nélkülözhetetlen egyéb szolgáltatásokat (pl. élőhelyet, tiszta levegőt, tiszta vizet).

A Bakonyerdő ZRt. Erdészetei élen járnak a természetközeli erdőgazdálkodás széleskörű elterjesztésében. Magas szakmai színvonalon végzett erdőgazdálkodásuk jó példa más erdőkezelő szervezetek számára is.

*Az egykorú, elegyfajokban szegényebb erdő átalakítási folyamata természetközeli erdőgazdálkodással, korban és fafajokban változatosabb erdőállománnyá
(A Pilisi Parkerdő ZRt. példáján)*

A holt fa szerepe az erdőben

Az őserdőkben folyamatosan halnak el fák és újul fel az erdő.

A kidőlt vagy állva elpusztult faegyedek a helyükön hagyva továbbra is fontos szerepet töltenek be az erdő életében.

Az elhalt biomassza vagy elbomlik, vagy elég, vagy eltemetődik (pl. kőolaj és szénmezőkben).

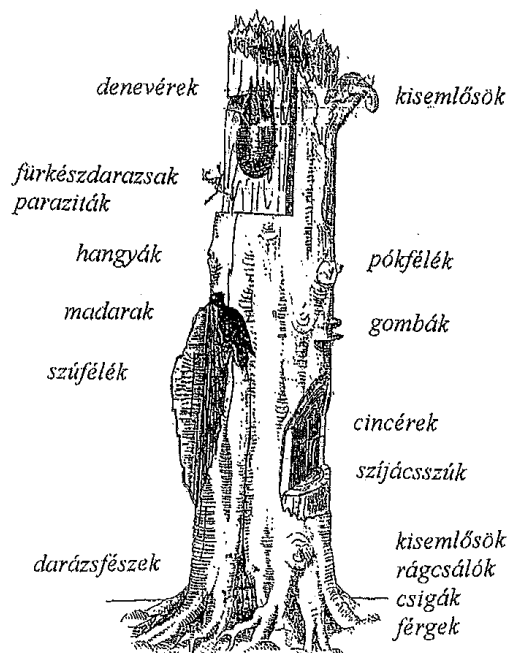
Az erdőkben természetes körülmények között a kipusztult fák otthont adnak az

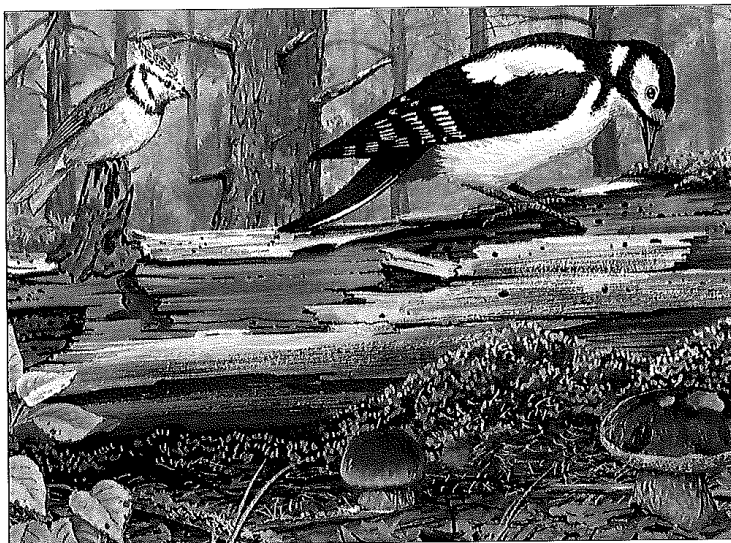
- odúlakó madaraknak,
- megtelepsznek bennük a rovarok (először a fa kérge alatt, majd a fatestben is),
- megtelepsznek rajtuk a taplók és gombák,
- korhadásuk folyamán a korhadéklakó rovarok élő és táplálkozó helyéül szolgálnak,
- átalakulásuk utolsó fázisában pedig humusz képződik belőlük, mely által újabb növények tápanyagforrásává válnak.

Ebből is látszik, hogy a fa elhalt állapotában is milyen fontos része az ökoszisztémának, a táplálékhálózatnak.

A faanyagban megkötött széndioxid többszöri átalakulás folyamán más-más formában vesz részt a természet körforgásában.

Az elpusztult fa szerepe az erdő élővilágában

A holt fatörzs sokféle rovar élőhelye és sok madár táplálkozó helye.

A holt fának az elbontásában gombák is részt vállálnak.

Veszprém Megyei Területfejlesztési Tanács
 8200 Veszprém, Megyeház tér 5.
 Telefon: 88/407-021, Tel/fax: 88/590-712
 Titkárság: Veszprém, Vörösmarty tér 4.
 E-mail: vpmmtt@vpmmtt.hu, Honlap: www.vpmmtt.hu

Szám: 3/5/2008.
 Ügyintéző: Friedl Dóra
 Tárgy: Nyilatkozat - Badacsony-hegy erdészeti közjóléti fejlesztési terve

Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ
 Erdészeti Igazgatóság

Wisnovszky Károly
 Igazgató

1054. Budapest
 Széchenyi u. 14.

Tisztelt Igazgató Úr!

A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Erdészeti Igazgatóság Regionális és Zöldövezeti Tervező Osztálya által elkészített *Badacsony-hegy erdészeti közjóléti fejlesztési tervével* kapcsolatban az alábbi nyilatkozatot adom.

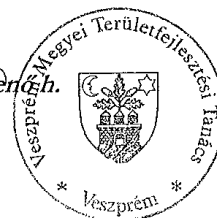
A Veszprém Megyei Területfejlesztési Tanács által elfogadott Veszprém Megye és Kistérségei Stratégiai Program **3.sz. prioritási köré** tartoznak a gazdaság és innováció fejlesztése intézkedései. A **2. intézkedés** célkitűzésésként jelöli meg az agrárgazdaság fejlesztését (erdészeti fejlesztés), a **3. intézkedés** pedig a turizmus fejlesztését (turisztikai vonzerőfejlesztés), ennél fogva illeszkedik Veszprém Megye és Kistérségei Stratégiai Programjához.

A tervezett fejlesztés során a természeti értékek figyelembevételével turisztikai modernizáció valósul meg, mely nem csupán a környező három település (Badacsonytomaj, Badacsonytördemic, Nemesgulács) lakosait, valamint a Tapolcai kistérséget érinti, hanem a megyénkbe látogató turistákat is, ezért annak támogatását javaslom.

Veszprém, 2008. június 27.

Tisztelettel:

Friedl
 Lasztovicza János
 elnök

Emlékeztető

Tárgy: Badacsony-hegy erdészeti közjóléti fejlesztési tervének tervindító tárgyalása
Helye: Badacsonytördemic Polgármesteri Hivatal Faluház Teleház
 (Badacsonytördemic, Hősök útja 12.)
Időpontja: 2007. június 12.
Jelenlévők: a mellékelt Jelenléti ív szerint

Gombási Károly: A tervezést kezdeményező BAKONYERDŐ ZRt. nevében köszöntötte a tárgyalás résztvevőit. Jelezte, hogy a Badacsony-hegy területén érintett három önkormányzattal (Nemesgulács, Badacsonytördemic, Badacsonytomaj) megkötött együttműködési megállapodás értelmében a BAKONYERDŐ ZRt. vállalta a hegy erdeinek közjóléti feltárására vonatkozó terv elkészíttetését. Elsődleges célja a tervnek a meglévő közjóléti objektumok rekonstrukciója, a turistautak és tanösvények menti pihenőhelyek rendbetétele, a védett erdőterületen az erdő turisztikai hasznosítása a terület természeti értékeinek figyelembe vételével. Javasolta a badacsonytördemici bányaudvarnak a bevonását a hegy ismertetésére kialakított tanösvény programjába.

Stubán Zoltán: A tervezés során az erdőterületen elhelyezkedő objektumok tulajdonviszonyait tisztázni szükséges (pl. Ranolder kereszt, stb.). A tervezési területet le kell határolni és a fejlesztéseket azon belül kell tervezni. A közjóléti feltáráshoz kapcsolható a borút útvonala, valamint a helyi táji értékek bemutatása is, így komplexebbé tehető a turisztikai feltárás. Az erdőterületen javasoljuk az erdőállományt bemutató, a természetszerű erdőgazdálkodást ismertető tábla elhelyezését is.

Szamosfalvi Károly: A Badacsony-hegy turisztikai közjóléti fejlesztési tervezését a BAKONYERDŐ ZRt. kezdeményezte 2006. decemberében az Állami Erdészeti Szolgálat Veszprémi Igazgatóságán. A kérelem alapján kapott megbízást a terv elkészítésére 2007. januárjában a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Erdészeti Igazgatóság Regionális és Zöldövezeti Tervező Osztálya. A tervezési megbízás a három település (Nemesgulács, Badacsonytördemic, Badacsonytomaj) Badacsony hegyet érintő területére, azon belül is elsősorban az erdőterületre terjed ki. A tervezéshez beszereztük a területről a topográfiai és az erdészeti üzemtervi térképeket, az erdőállomány adatbázist. A tervben vizsgálni fogjuk az erdőterület tulajdonviszonyait, fafajösszetételét, közjóléti feltártságát, az erdészeti közjóléti feltártságot, és a fejlesztési lehetőségeket. A terv javaslatokat tartalmaz a terület közlekedési feltárására (gyalogos, kerékpáros), erdei közjóléti létesítmények (pad, ülőgarnitúra, esővédőház, stb.) elhelyezésére. Javaslatot teszünk az erdészeti, természetvédelmi, kultúrtörténeti értékek bemutatása céljából ismertető táblák elhelyezésére, valamint az eligazodást segítő térképes és irányító táblák elhelyezésére.

A közjóléti létesítményekről részletrajzokat mellékelünk a tervhez.

A terv a BAKONYERDŐ ZRt.-vel, a BNP Igazgatósággal, az Önkormányzatokkal és a kistérség képviselőjével egyeztetve fog elkészülni.

Kérem a kistérség képviselőjét, hogy a kistérség fejlesztési programjának a Badacsonyi hegyet érintő fejlesztési elképzeléseit a későbbiekben bocsássa rendelkezésünkre.

Békássy Gábor: A hegy fokozottan védett terület, ezért a Balatoni Nemzeti Park csak olyan közjóléti feltárásokhoz tud hozzájárulni, amelyek nem veszélyeztetik a hegy védett élő- és élettelen természeti értékeinek állapotát. Ezért közjóléti berendezés elhelyezésére csak a már ma is használt és kijelölt útvonalak mentén kerülhet sor. A meglévő objektumok felújítása ellen nem emelünk kifogást.

A Nemzeti Park által megépített tanösvény felújítása folyamatban van. A piros turistajelzéssel ellátott turistaút nyomvonalát egy rövid szakaszon módosítani szükséges telekalakítás miatt.

A bányaudvar a Balaton-felvidék geológiai bemutatóhelyeinek egyikeként a geopark része lesz, ahol ismertető táblák fogják bemutatni a vulkanikus tanuhegyek (így a Badacsony) kialakulását, bányázatát.

A bujdosók lépcsőjének felújítási tervét jelenleg készíti a Balatoni Nemzeti Park.

Farkas Attila: A Nemzeti Park Badacsonyi-hegyre vonatkozóan összeállított egyedi tájérték kataszterét a terv készítésekor javasolom figyelembe venni. Javasolom az erdőt feltáró utak kereszteződéseinél és a fontosabb állomáshelyeken térképes eligazító táblák elhelyezését, ezáltal is segítve, hogy a kijelölt és javasolt útvonalokról a látogatók ne térjenek le.

A Kisfaludy kilátó környezetében az erdőállomány olyan mértékben megnőtt, hogy a kilátást akadályozza, ezért a kilátó közvetlen környezetében lévő kilátást akadályozó néhány fát célszerű volna kivágni.

Vollmuth Péter: A bányaudvarban a kőbánya múltjáról lehetne ismertetést adni, amelyhez sok eredeti fénykép is rendelkezésre áll.

A tanösvény felújításakor az ismertető táblákat időtálló (zománcozott) kivitelben kellene elkészíttetni. A Ranolder kereszt környezetében padok és ismertető tábla elhelyezése szükséges. A Rodostó ház és az erdészház rendbetétele is sürgető feladat.

Sall Csaba: A tervben foglalkozni kellene a hegy kultúrtörténeti értékeivel is. Ismertető táblákat kell elhelyezni az egyes emlékhelyeknél (pl. Ranolder kereszt, Rózsakő, Hertelendy lépcső, Klastrom kút, Bujdosók lépcsője, stb.).

A Kisfaludy kilátónál fák kivágását nem javasolom.

Mobil telefontársaságokkal történtek egyeztetések arra vonatkozóan, hogy kilátóval kombinált erősítő-átjátszó tornyot építsenek. Híradástechnikai műszaki okokra hivatkozva nem voltak fogadókészek az ötlet megvalósítására.

Simon György: A mobil telefon átjátszó állomással kombinált kilátó létesítéséhez elektromos energia ellátásra is szükség van, ez bonyolultabbá és természetvédelmi szempontból nehezen engedélyeztethetővé tenné az ilyen típusú kombinált funkciójú kilátó létesítését.

Egyszerűbb és könnyebben végrehajtható megoldásnak ígérkezik a kilátóhelyek környezetében a kilátást zavaró növényzet mértéktartó módon történő visszaszorítása úgy, hogy az ne vessen fel sem erdészeti, sem természetvédelmi problémákat.

A Rózsakő környezetében az idős tölgyek közt pusztulás észlelhető. Erdővédelmi és balesetvédelmi szempontok miatt egészségügyi gyérítésre szükség lehet.

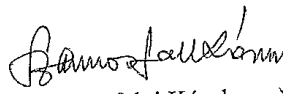
A tervben a hegytető feltárásán túl a sugárirányú megközelítő turista útvonalak közjóléti célú bekapcsolását is célszerű figyelembe venni.

Zsirai Ilona: A Tapolcai Kistérség (melyhez a hegy is tartozik) turisztikai koncepciójában a Badacsony-hegy nem szerepel túl hangsúlyosan.

Az erdészeti közjóléti fejlesztéshez kapcsolható volna a badacsonyi szőlő- és borkultúra ismertetése, valamint olyan táblák elhelyezése, melyek a települések történetét ismertetik. A fejlesztési tervben fel kellene tüntetni a Badacsonyi Borút Egyesület látogatható pincéit és a kerékpárutat is. A Kistérségnél rendelkezésre álló ide vonatkozó anyagokat a tervező rendelkezésére bocsátjuk.

Az egyeztető tárgyalás résztvevői megegyeztek abban, hogy a terv készítése során konzultációra rendelkezésre állnak, az egyeztető tárgyaláson elhangzottakról a tervező Emlékeztetőt készít, amely a tervdokumentáció mellékletét képezi.

Az emlékeztetőt összeállította:

Szamosfalvi Károly
tervező

Balatonfüred, 2007. június 15.

JELENLÉTI ÍV

Tárgy: Badacsony-hegy erdészeti közjóléti fejlesztési terve

Helye: Badacsonytördemic Polgármesteri Hivatal

Ideje: 2007. június 12.

Név	Képviselet Intézmény	Aláírás	Elérhetőség
Szamosfalvi Károly	MgSZH Központ	Szamosfalvi Károly	(30)3034589 szamosfalvi.karoly@acsz.hu
Farkas Attila	Bakonyerdő Zrt. Igazgató	Farkas Attila	30-1111-51-91 farkas.attila@bakonyerdő.hu
Békevári Árpád	Bakonyi N.P. Igazgató	Békevári Árpád	30/491-0058
Simon György	Bakonyerdő Zrt. H. osztály	Simon György	30/444 5184
Salló Csaba	Bakonyi N.P. Igazgató	Salló Csaba	84/571-270
Nagy László	Nemesgyártó Önkormányzat	Nagy László	81/433-121
Zsoltai János	Tapolcai Kistérség	Zsoltai János	30/300-9008
Stájer Zoltán	Bakonyerdő Zrt.	Stájer Zoltán	30/9568-041
Gombosi Károly	Bakonyerdő Zrt.	Gombosi Károly	30-2688881
Vallmuth Péter	B. tördemic Önkormányzat	Vallmuth Péter	30 5209450

Emlékeztető

Tárgy: Badacsony-hegy erdészeti közjóléti fejlesztési tervének egyeztető tárgyalása

Helye: Badacsonytördemic Polgármesteri Hivatal Faluház Teleház (Badacsonytördemic, Hősök útja 12.)

Időpontja: 2008. június 12.

Jelenlévők: a mellékelt Jelenléti ív szerint

Badacsonytomaj Önkormányzata, Tapolca és Környéke Kistérségi Társulás, valamint a Veszprém Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatóság nem képviseltette magát az egyeztető tárgyaláson.

Szamosfalvi Károly: Köszöntötte az egyeztető tárgyalás résztvevőit és ismertette a tervezési folyamat során eddig elkészített anyagokat.

Ismertette a tervezési terület erdeinek tulajdonviszonyait, jellemzőit, valamint a közjóléti fejlesztéssel kapcsolatban az erdőterület kezelőivel (Bakonyerdő ZRt., Balatoni Nemzeti Park) előzetes egyeztetéseken kialakított fejlesztési alapelveket.

A közjóléti fejlesztéssel érintett erdőterület fokozottan védett voltára tekintettel a fejlesztési terv az alábbi alapelvek figyelembe vételével készül:

- A hegyen a közlekedési hálózat bővítése nem szükséges.
- Az erdőben csak a gyalogos közlekedést szabad engedélyezni.
- A hegytetőn a tűzrakást meg kell tiltani.
- A pihenőhelyek számát nem szükséges növelni.
- Hulladékgyűjtőt csak a kijelölt tűzrakóhelyekhez javasunk.
- A látogatók figyelmét 3 nyelven javasoljuk felhívni az erdőben követendő viselkedési szabályokra.
- A turistautak mentén a közlekedést akadályozó és balesetveszélyes növényzet eltávolításáról a terület kezelőjének folyamatosan gondoskodnia kell.
- A természetszerű erdőgazdálkodás értelmében a folyamatos erdőborítottságot biztosítani kell.

A tervező bemutatta a hegytetőre felvezető turistautak mentén elhelyezendő közjóléti berendezéseket tartalmazó térképet és részletesen ismertette a hegytetőn javasolt közjóléti létesítményeket és elvégzendő feladatokat.

Békássy Gábor: A badacsonytomaji vasútállomásnál a Nemzeti Park már helyezett el egy, a települést és hegyet ismertető táblát, amely illeszkedik a jelen terv elképzeléseihez. Információs anyaga felújítva továbbra is használható lesz.

A tomaji bányában az un. rablakások a Nemzeti Park kezelésében vannak. A későbbiekben célszerű volna konzerválni az épületmaradványok valamelyikét és egy táblán ismertetni az 50-es években politikai elítéltekkel történő bányásztatás történetét.

Vollmuth Péter: A bányában kőből készült eszközökről archív fotók is bemutatathatók az ismertető táblán.

Ebben a bányában játszódtott Bacsó Péter Nyár a hegyen című filmje, amely a történetet feldolgozza.

Farkas Attila: Bár a közjóléti fejlesztési tervnek nem feladata az épületekkel foglalkozni, de hosszú távon az épületek állagmegóvását meg kellene oldani, hogy bemutatatható állapotúak legyenek.

Stubán Zoltán: A tervben szerepeljen a bemutatathatóság feltételeinek megteremtése akkor is, ha nem rövid távon megoldandó feladat.

Simon György: Javasoljuk a turistaút (piros kör) nyomvonalának módosítását úgy, hogy a Klastrom kúttól a bányász-kereszt, a rablakások, a Nagy Imre emléktábla mellett elhaladva kössön vissza a jelenlegi nyomvonal folytatására. Az új nyomvonal szakasz a II. János-Pál emlékmű építésekor kialakított és meglévő nyomvonal igénybevételét jelentené.

Vollmuth Péter: A javasolt tájékoztató táblákat fa tartószerkezetre épített zománczott tábla kivitelben javaslom elkészíttetni, mivel hosszú idők tapasztalata azt mutatja, hogy ez tűnik legidőtállóbb megoldásnak.

- Tudomásom szerint Badacsonytomaj Önkormányzata pályázatot adott be a Kisfaludy kilátó helyén egy új, magasabb kilátó építésére, valamint a Rózsakő, a Kőkapu és a Bujdosók lépcsője rekonstrukciós munkáinak elvégzésére. Egyeztetést javaslok az Önkormányzattal.
- A tördemici bányában egy a helyi bányászat történetét, eszközeit ismertető tábla elhelyezését javaslom.
- A Bujdosók lépcsője régen a Rodostó ház udvarán 16 lépcsővel egyenesen haladt át. Jelenleg a ház megkerülésével lehet folytatni az utat. Jó volna visszaállítani az eredeti nyomvonalat.
- A Ranolder kereszt jellegzetes, távolról is látható pontja a hegynek. Éjszakai kivilágításának igénye folyamatosan felvetődik.

Békássy Gábor: A Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság részéről aggályosnak tartom és nem javaslom a kivilágítást, mivel fényszennyező forrásként és rovarcsapdaként is működne.

- A Nemzeti Park Igazgatóságán a Bujdosók lépcsőjének rekonstrukciós terve készül, mivel a Nemzeti Park hozzá szándékozik járulni a Badacsony történeti értéket is közvetítő sajátos megközelítési útvonalnak a megújításához.
- A fokozottan védett erdőterületen a Bakonyerdő ZRt. a Nemzeti Park által is kívánatosnak tartott természetközeli erdőgazdálkodást folytat. Ezzel a gazdál-

kodási formával együtt jár az is, hogy elpusztult, kidőlt fatörzsek hevernek az erdőterületen a turistaútak mentén is.

Javaslom, hogy a természetközeli erdőgazdálkodásról, az erdőről és a holt fa erdőben betöltött szerepéről szóló tábla kerüljön be a tervbe a látogatók korrekt tájékoztatása céljából.

Vollmuth Péter: A tördemici bánya elején a turistaút lépcsősoron vezet. A megrongálódott lépcső helyett új falépcső építése szükséges.

Az egyeztető tárgyalás résztvevői megegyeztek abban, hogy az egyeztető tárgyaláson elhangzottakról a tervező Emlékeztetőt készít, amely a tervdokumentáció mellékletét képezi.

Az emlékeztetőt összeállította:

Szamosfalvi Károly
tervező

Balatonfüred, 2008. június 13.

JELENLÉTI ÍV

Tárgy: Badacsony-hegy erdészeti közjóléti fejlesztési terve

Helye: Badacsonytördemic Polgármesteri Hivatal

Ideje: 2008. június 12.

Név	Képviselet Intézmény	Aláírás	Elérhetőség
Szamosfalvi Bárdy Nagy SZHK közp. Erd. Igazg.		[Signature]	06-30-3034589
NAPP LUBOLTVE' N. FUNKS. ÖNKÖZM.		[Signature]	06-30-993 8669
DEKASSY-BALSOR Balaton-felvidéki NP.		[Signature]	06-50-1910058.
Vollmuth Péter Bőrdánai Önk.		[Signature]	06-30-5209450
Farkas Attila, Balatonerdő Zrt. Igazgatói Erd.		[Signature]	06-30-444-51-91
Stuba Zoltán Balatonerdő Zrt		[Signature]	06-30-3-568-041
Simon György Balatonerdő Zrt M. apati		[Signature]	06-30-444-51-84

Emlékeztető

Tárgy: Badacsony-hegy erdészeti közjóléti fejlesztési tervének egyeztető tárgyalása

Helye: Badacsonytomaj Polgármesteri Hivatal (Badacsonytomaj, Fő u.2.)

Időpontja: 2008. június 17.

Jelenlévők: a mellékelt Jelenléti ív szerint.

Szamosfalvi Károly: Ismertette a tervezési folyamat során eddig elkészített anyagokat.

Ismertette a közjóléti fejlesztéssel kapcsolatban az erdőterület kezelőivel (Bakonyerdő ZRt., Balatoni Nemzeti Park) előzetes egyeztetéseken kialakított fejlesztési alapelveket.

A közjóléti fejlesztéssel érintett erdőterület fokozottan védett voltára tekintettel a fejlesztési terv az alábbi alapelvek figyelembe vételével készül:

- A hegyen a közlekedési hálózat bővítése nem szükséges.
- Az erdőben csak a gyalogos közlekedést szabad engedélyezni.
- A hegytetőn a tűzrakást meg kell tiltani.
- A pihenőhelyek számát nem szükséges növelni.
- Hulladékgyűjtőt csak a kijelölt tűzrakóhelyekhez javasunk.
- A látogatók figyelmét 3 nyelven javasoljuk felhívni az erdőben követendő viselkedési szabályokra.
- A turistautak mentén a közlekedést akadályozó és balesetveszélyes növényzet eltávolításáról a terület kezelőjének folyamatosan gondoskodnia kell.
- A természetszerű erdőgazdálkodás értelmében a folyamatos erdőborítottságot biztosítani kell.

A tervező bemutatta a hegytetőre felvezető turistautak mentén elhelyezendő közjóléti berendezéseket tartalmazó térképet és részletesen ismertette a hegytetőn javasolt közjóléti létesítményeket és elvégzendő feladatokat.

Sall Csaba: - Nem tartja aggályosnak a hegytetőn lévő tűzrakóhelyek (Kisfaludy kilátónál, Kő védőháznál, Ranolder keresztnél) további működtetését, mert a kijelölt, épített tűzrakó biztonságosabb mintha annak hiányában raknak tüzet akár a tiltás ellenére is. A települések civil szervezetei is évente több alkalommal használják a hegytetőn lévő tűzrakóhelyeket. Tűzeset még sohasem fordult elő. Egy-egy felelőtlenül elhajított cigarettacsikk sokkal nagyobb veszélyt jelenthet.

- A település legújabb rendezési tervében a Balatoni kerékpárút számára új nyomvonalat jelöltünk ki a 71. sz. út és a vasútvonal közelében, így az abszolút vegyes forgalmú, járda nélküli, keskeny Római út mentesíthető lesz a kerékpáros forgalomtól. Megépítése esetén az új kerékpárút több pontján szükség lesz tájékoztató táblák elhelyezésére.

- A település önkormányzata 2008. II. 13-án határozatot hozott arról, hogy részt kíván venni a Közép-dunántúli Operatív Program (KDOP 2007-2.1.1.D) „A bala-

toni térség turisztikai vonzerejének növelése” címmel kiírt pályázaton „Egy jobb kilátásért” című pályázatával.

A pályázat célja egy új – a meglévőnél magasabb – többfunkciós (alsó szinten menedékház, infopont) tájbaillő, környezetbarát kilátó építése a Badacsony-hegyen, továbbá a kilátóhoz vezető turistautak kiegészítő létesítményeinek (Bujdosók lépcsője, Hertelendy lépcső, lépcsőkorlátok, kőbástya és információs táblák) elhelyezése és felújítása.

A pályázat a kiíró részéről előzetesen jó megítélést kapott, van remény a pályázat megvalósításához szükséges 98 millió forintos összeg 85 %-ának megnyerésére. Az önrészként biztosítandó összeg (15 %) a város önkormányzatának csak részben áll rendelkezésére, együttműködő partnereket keres az eredményes megvalósításhoz.

- A bemutatott közjóléti berendezés részletrajzok tetszetősek, az egységes megjelenés érdekében szívesen használná az Önkormányzat is a pályázat megvalósítási szakaszában.

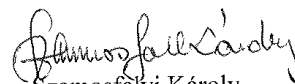
Az egységes megjelenés és a pályázat sikeres megvalósítása érdekében felveszi az Önkormányzat a kapcsolatot a Bakonyerdő ZRt.-vel.

Mellékelten az Önkormányzat a tervező rendelkezésére bocsátja a tervezett kilátó elfogadott „A” változatának homlokzati és alaprajzi tervlapját.

Szamosfalvi Károly: A pályázati anyag ismeretében (mely szerint a projekt megvalósítási időtartama 2009. január 01. – 2009. december 31.), a meglévő kilátó felújítását arra az esetre javasolja alternatívaként, ha az Önkormányzat új kilátó építésére benyújtott pályázata nem volna sikeres.

Az egyeztető tárgyalás résztvevői megegyeztek abban, hogy az egyeztető tárgyaláson elhangzottokról a tervező Emlékeztetőt készít, amely a tervdokumentáció mellékletét képezi.

Az emlékeztetőt összeállította:

Szamosfalvi Károly
tervező

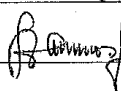
Balatonfüred, 2008. június 18.

JELENLÉTI ÍV

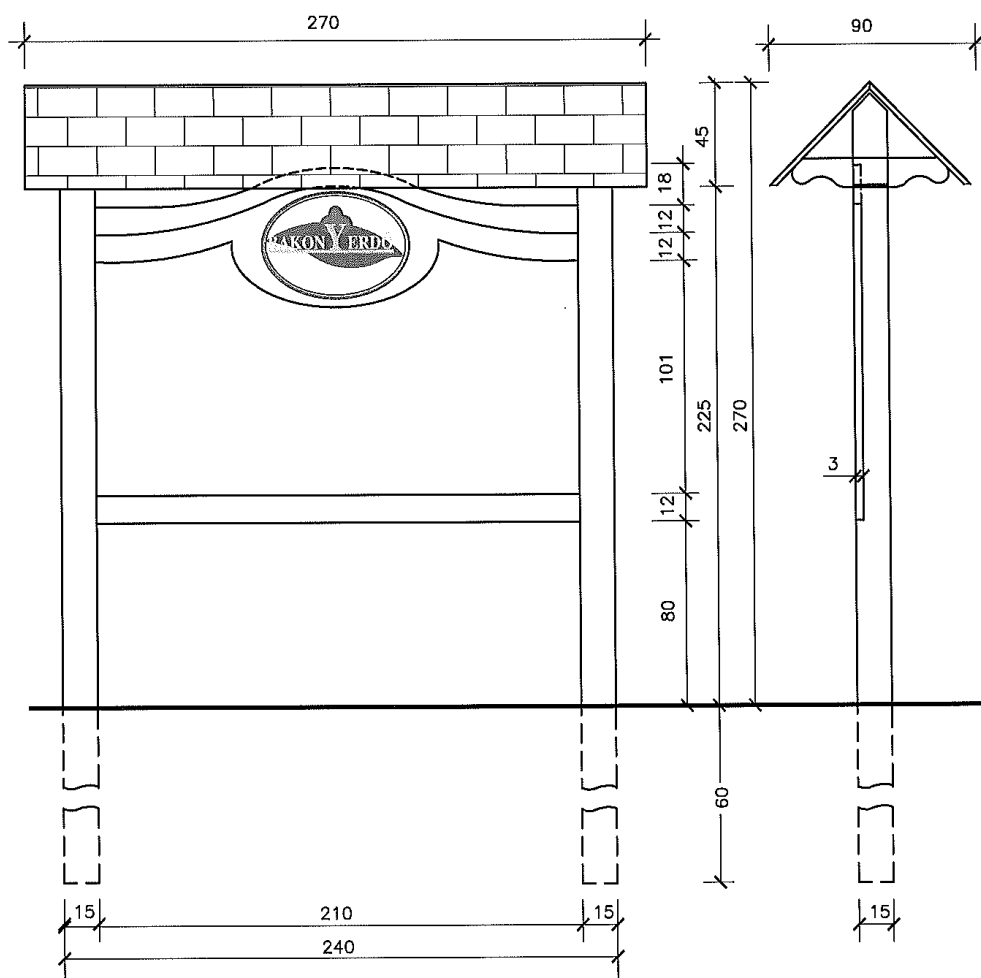
Tárgy: *Badacsony-hegy erdészeti közjóléti fejlesztési terve*

Helye: *Badacsonytomaj Polgármesteri Hivatal*

Ideje: *2008. június 17.*

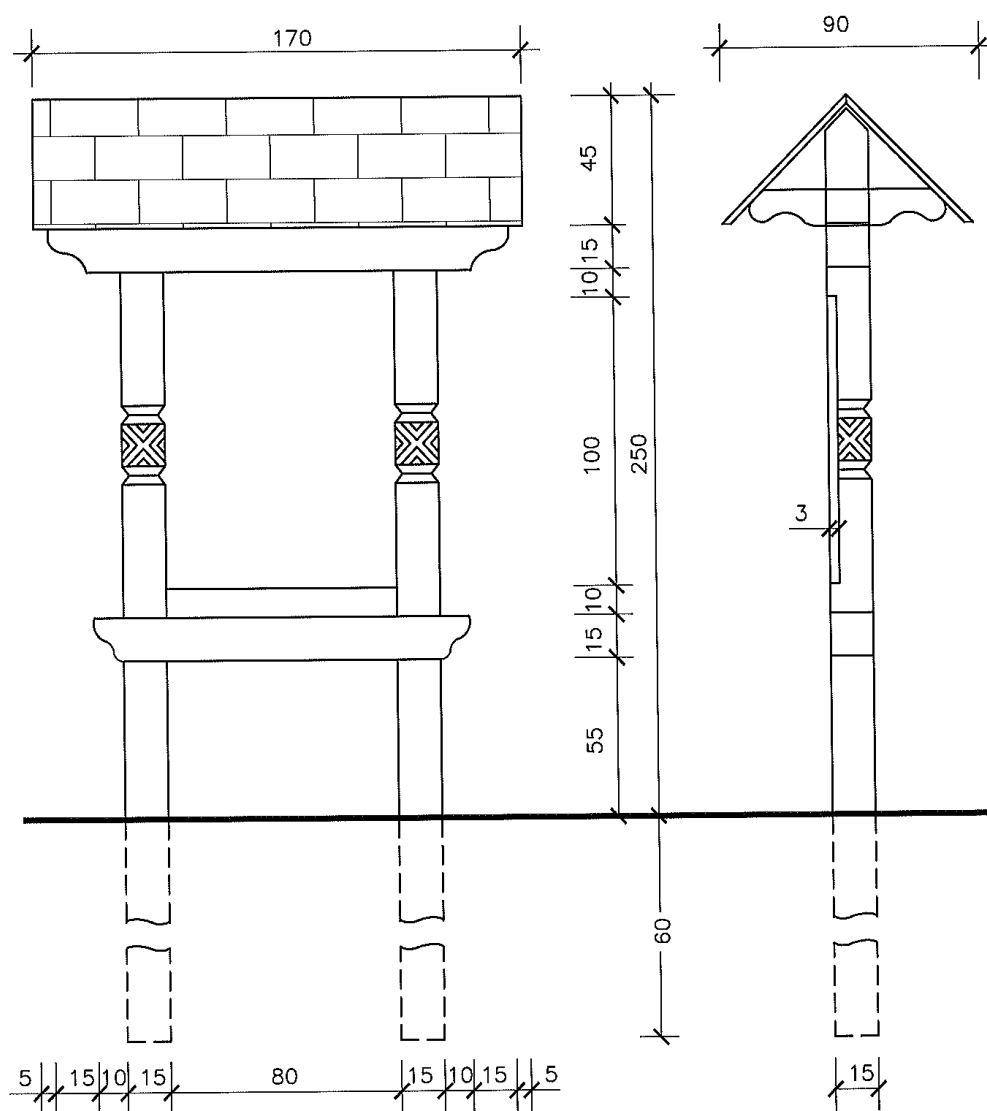
Név	Képviselet Intézmény	Aláírás	Elérhetőség
Salló Csaba	B. Iskolai Önk. Tan.		70/374-00-80 87/171-270
Szemesfalvi Károly	MgSzH Közp. Erd. Igazgatóság		06(30)3034589

TÁJÉKOZTATÓ TÁBLA

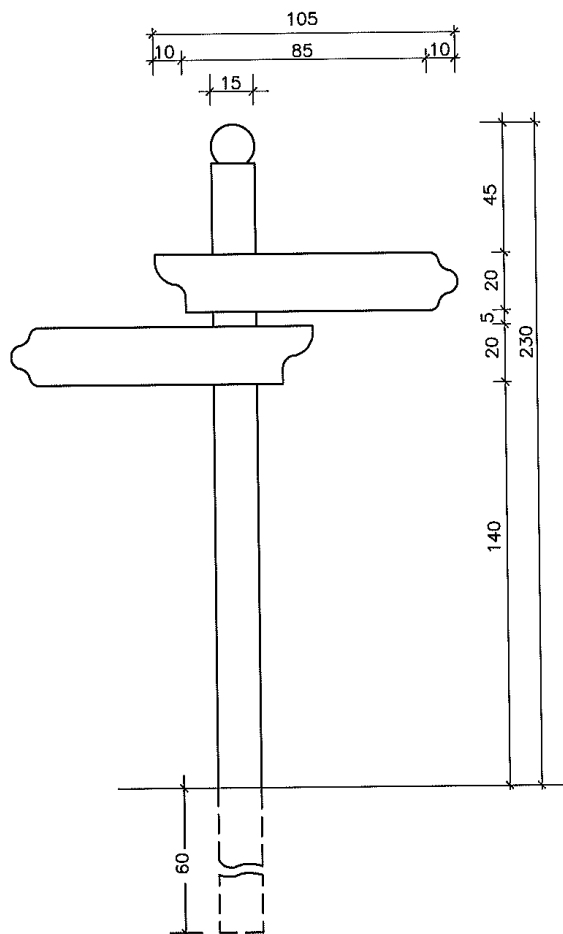
	MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY		H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-681-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aesz.tztl@mail.datanet.hu
TÁJÉKOZTATÓ TÁBLA		Kötet: III/3-114	
		Tervező: Szamosfalvi Károly	
Kelt: 2004.08.04.	Méretarány: M = 1 : 25	Szerződés szám: ...	Tervszám:

TÁJÉKOZTATÓ TÁBLA

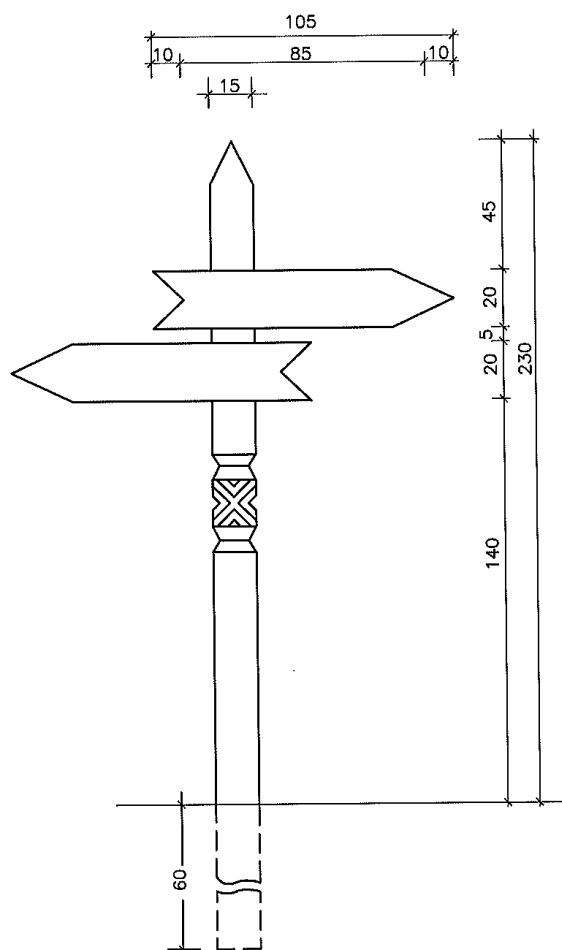
	MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY		H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aasz.tz@mailto.datanet.hu
TÁJÉKOZTATÓ TÁBLA			Kötet: III/3-103
Kelt: 2003.07.09	Méretarány: M = 1 : 20	Szerződés szám: ...	Tervszám:
Tervező: Szamosfalvi Károly			

IRÁNYÍTÓ TÁBLA

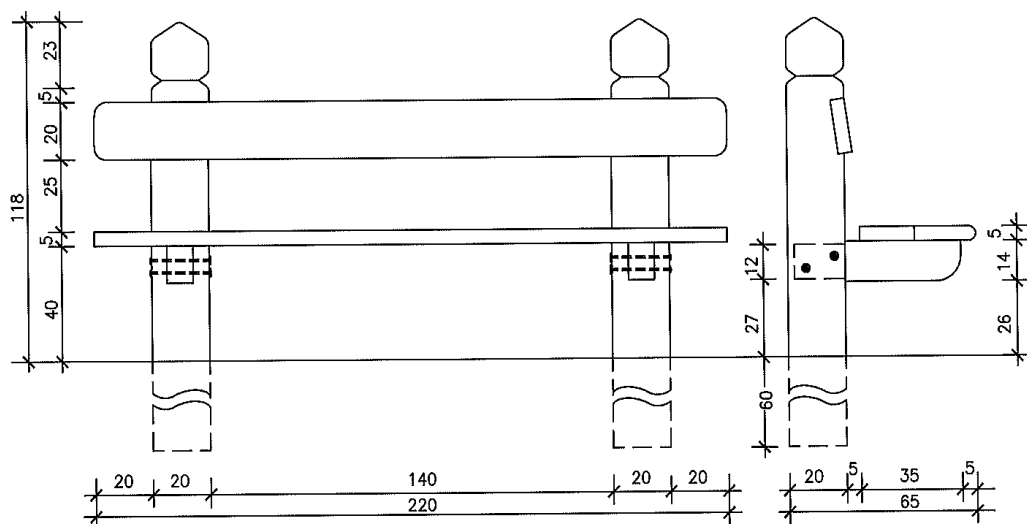
	MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY		H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aasz.tzls@mail.datanet.hu
IRÁNYÍTÓ TÁBLA			Kötet: III/3-12
Kelt: 2003.07.09	Méretarány: M = 1 : 20	Szerződés szám: ...	Tervszám:
Tervező:			

IRÁNYÍTÓ TÁBLA

	MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY		H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aasz.tz@mailto.datanet.hu
IRÁNYÍTÓ TÁBLA			Kötet: III/3-14
Kelt: 2003.10.01.	Méretarány: M = 1 : 20	Szerződés szám: ...	Tervszám:
Tervező:			

KERTI PAD

MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT
ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG
REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY

H-8230 Balatonfüred
Erdész köz 2
Telefon: 87-581-170
Telefax: 87-343-025
E-mail: aesz.tz@mailto:balatnol.hu

KERTI PAD

Kötet:

IV/3-6

Kelt:
2003.07.09

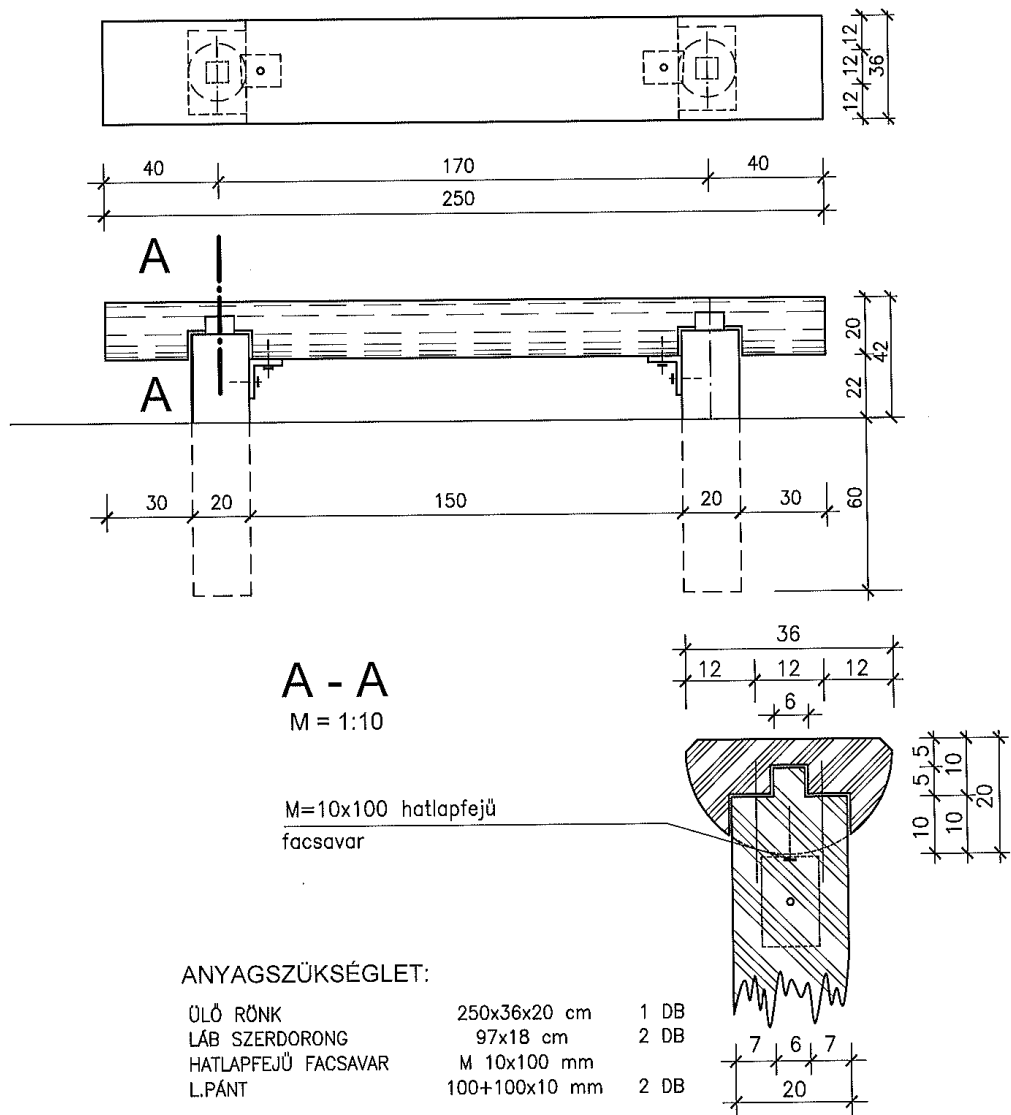
Méretarány:
M = 1 : 20

Szerződés szám:
...

Tervszám:
....

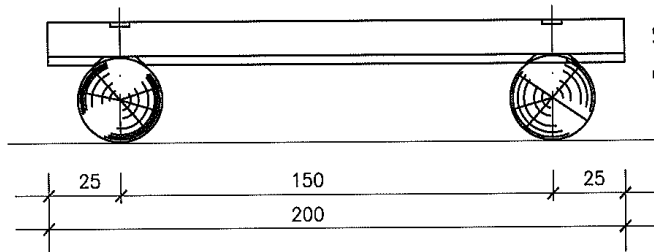
Tervező:
Szamosfalvi Károly

TÁMLA NÉLKÜLI PAD

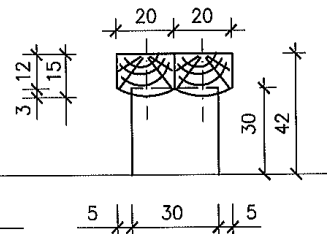

	MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY		H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aesz.tzi@mail.datanet.hu
TÁMLA NÉLKÜLI PAD			Kötet: IV/3-11
Kelt: 2003.09.11.	Méretarány: M = 1 : 20	Szerződés szám: ...	Tervszám:
			Tervező:

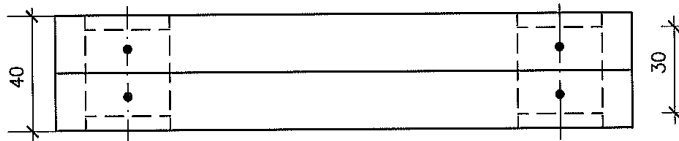
PAD
ELÖLNÉZET

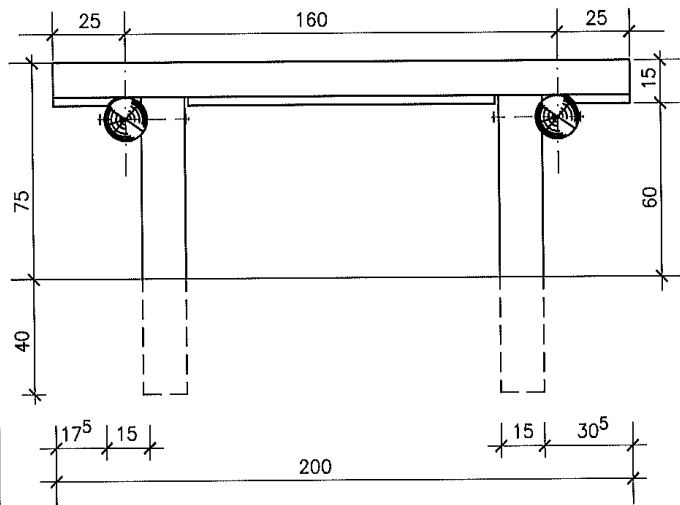
OLDALNÉZET

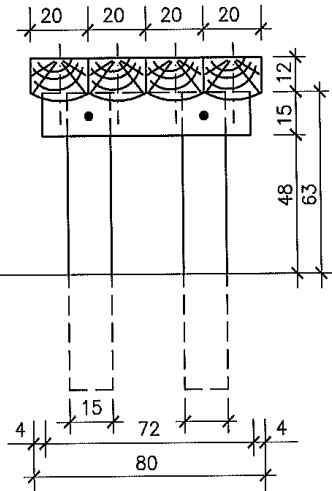
FELÜLNÉZET

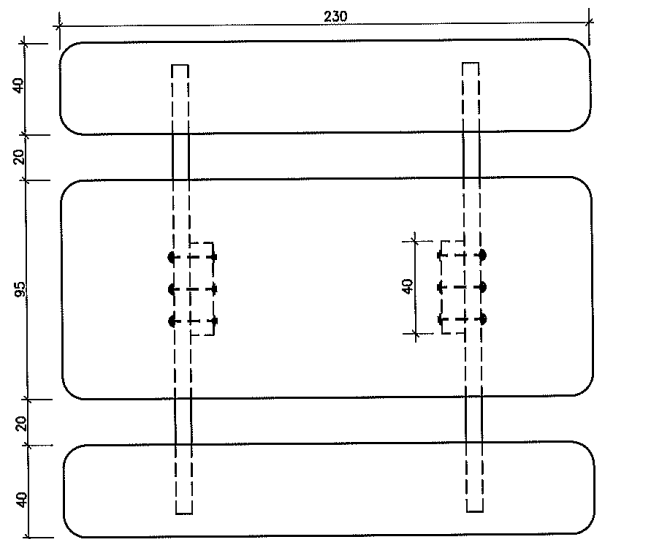
ASZTAL
ELÖLNÉZET

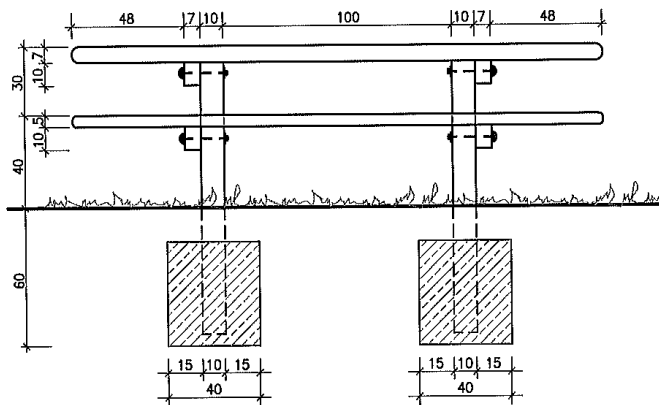
OLDALNÉZET

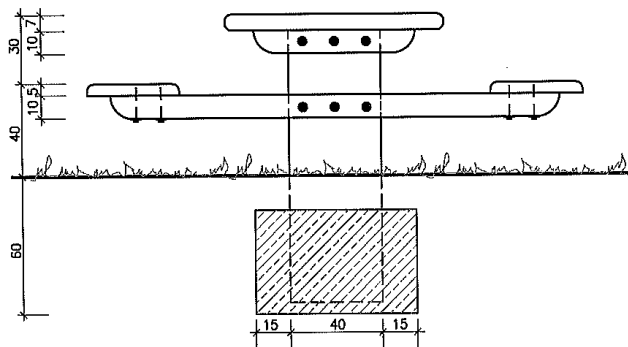
	MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY		H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aasz.tzli@mail.datarat.hu
PAD ÉS ASZTAL			
Kelt: 2003.09.08.	Méretarány: M = 1 : 20	Szerződés szám: ...	Tervszám:
Kötet: IV/3-52	Tervező:		

FELÜLNÉZET

ELÖLNÉZET

OLDALNÉZET

MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT
ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG
REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY

H-8230 Balatonfüred
Erdész köz 2
Telefon: 87-581-170
Telefax: 87-343-025
E-mail: aesz.kzf@mail.datarot.hu

ASZTAL - PAD

Kötet:
IV/3-59

Kelt:
2006.01.23.

Méretarány:
M = 1 : 25

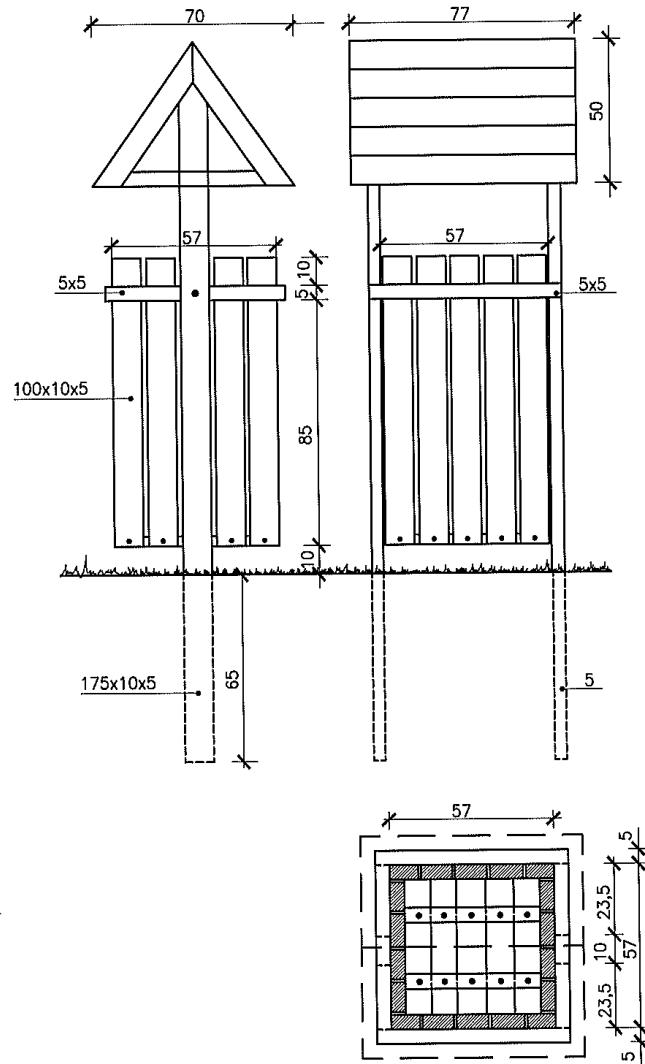
Szerződés szám:
...

Tervszám:
....

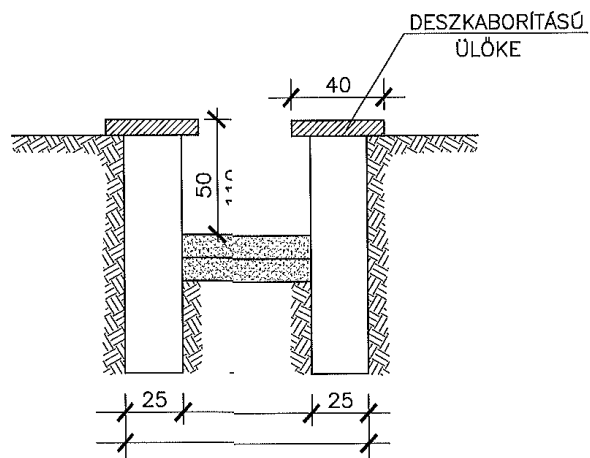
Tervező:

HULLADÉKGYŰJTŐ

/MŰANYAG GYŰJTŐZSÁKOS/

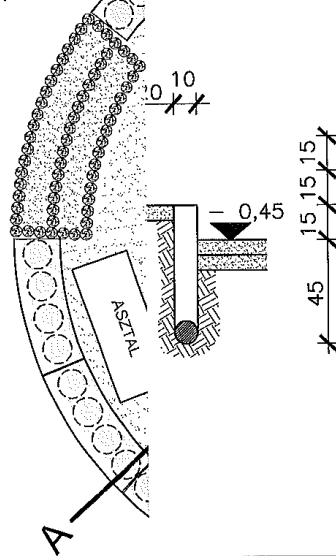
	MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY			H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aesz.tzf@mail.datanet.hu	
	HULLADÉKGYŰJTŐ				Kötet: III/1-12
Kelt: 2004.04.26.	Méretarány: M = 1 : 20	Szerződés szám: ...	Tervszám:	Tervező:	

EREDETI TEREPSZINT

± 0,00

SZET

ZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT
SZAGATÓSÁG
EZETI TERVEZŐ OSZTÁLY

H-8230 Balatonfüred
Erdész köz 2
Telefon: 87-581-170
Telefax: 87-343-025
E-mail: aesz.tz@mailto.hu

KÖHELY

Kötet:

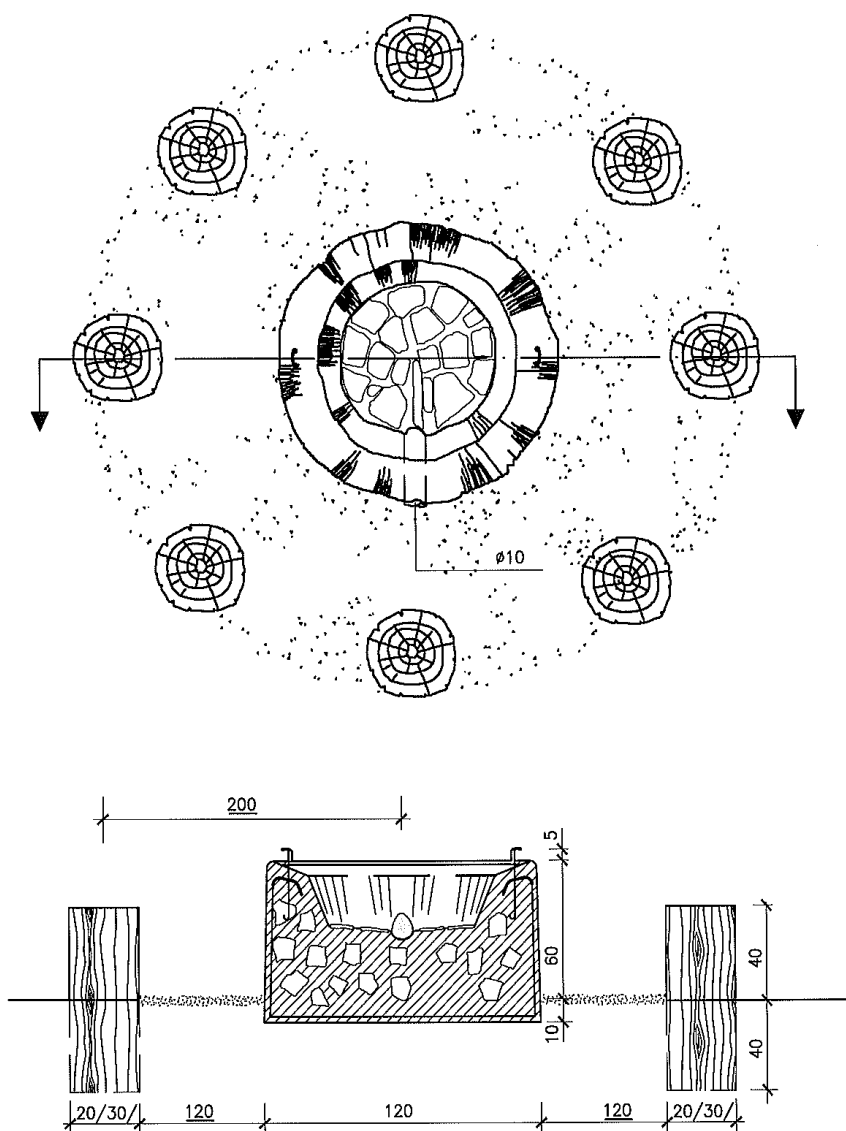
I/1-10

Szerződés szám:

Tervszám:

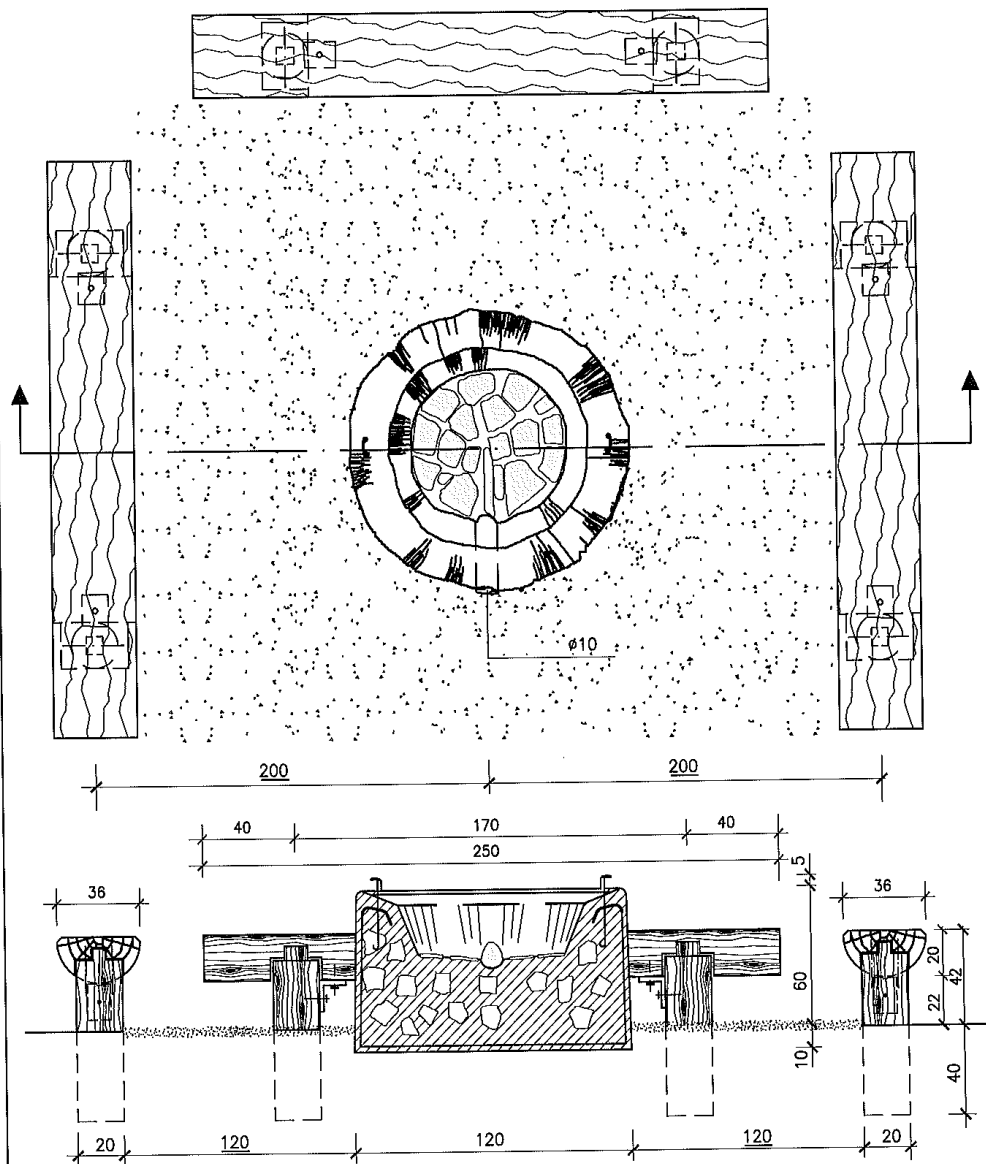
Tervező:

TŰZRAKÓHELY

	MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDŐVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY		H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aasz.tz@mailto.datanet.hu
TŰZRAKÓHELY			Kötet: I/1-11
Kelt: 2003.11.26.	Méretarány: M = 1 : 25	Szerződés szám: ...	Tervszám:
Tervező:			

TŰZRAKÓHELY (támla nélküli paddal ellátva)

MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT
ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG
REGIONÁLIS ÉS ZÖLDŐVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY

H-8230 Balatonfüred
Erdész köz 2
Telefon: 87-581-170
Telefax: 87-343-025
E-mail: aasz.bu@mail.datanet.hu

TŰZRAKÓHELY

Kötet:

I/1-15

Kelt:

2006.01.18.

Méretarány:

M = 1 : 25

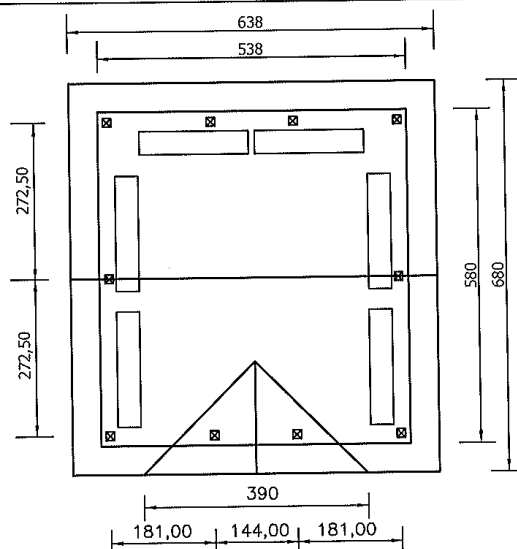
Szerződés szám:

...

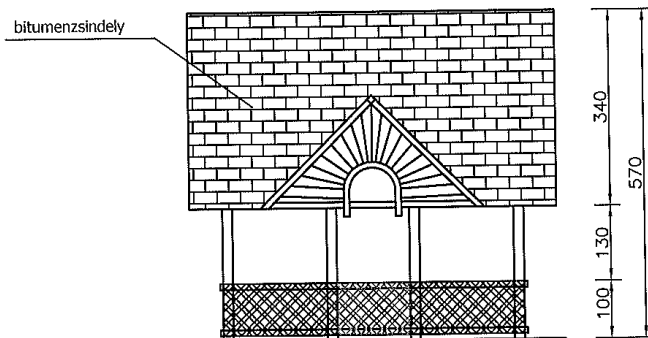
Tervszám:

....

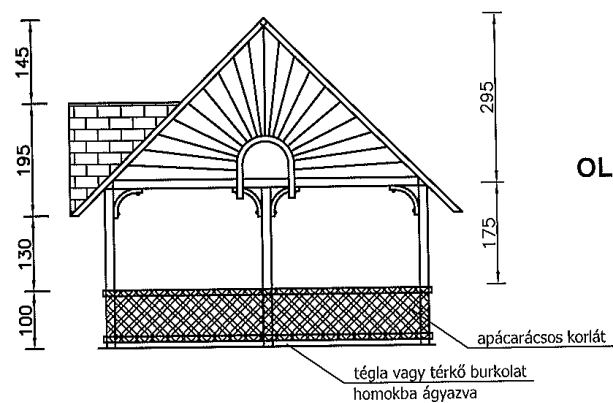
Tervező:

ALAPRAJZ

ELÖLNÉZET

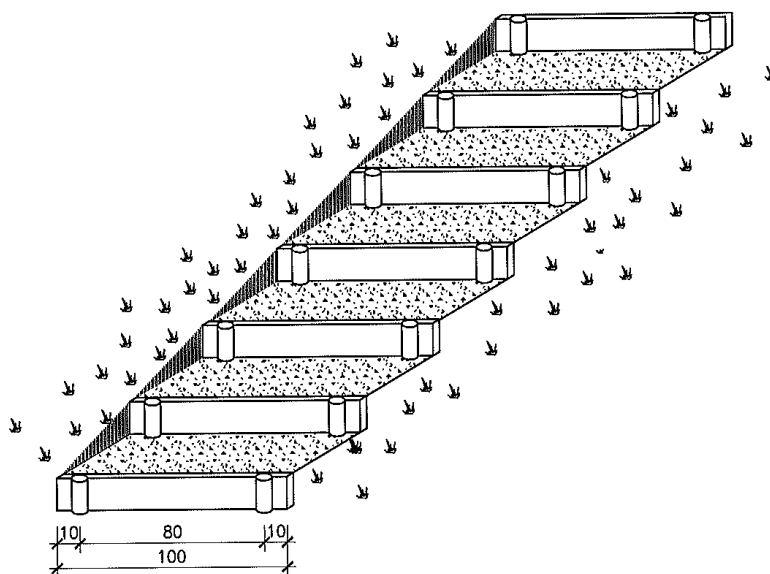

OLDALNÉZET

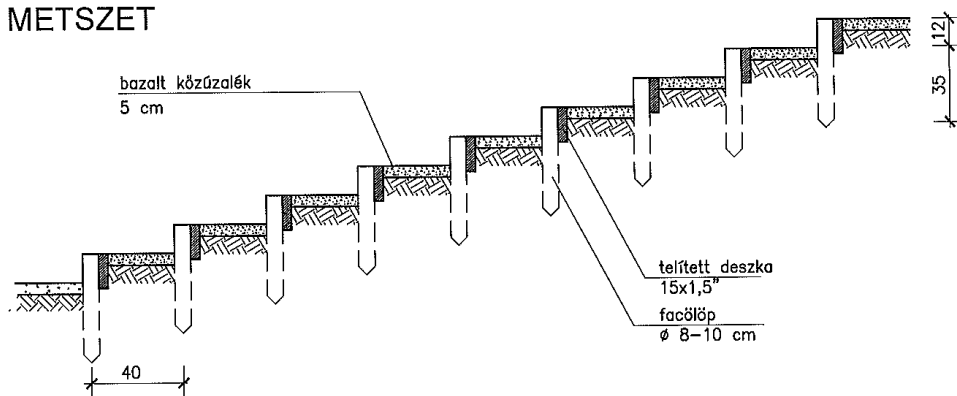
	MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY		H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aesz.tzli@datanet.hu
PIHENŐHÁZ			Kötet: V/1-32
Kelt: 2006.03.06.	Méretarány: M = 1 : 100	Szerződés szám: ...	Tervszám:
Tervező:			

FALÉPCSŐ

NÉZET

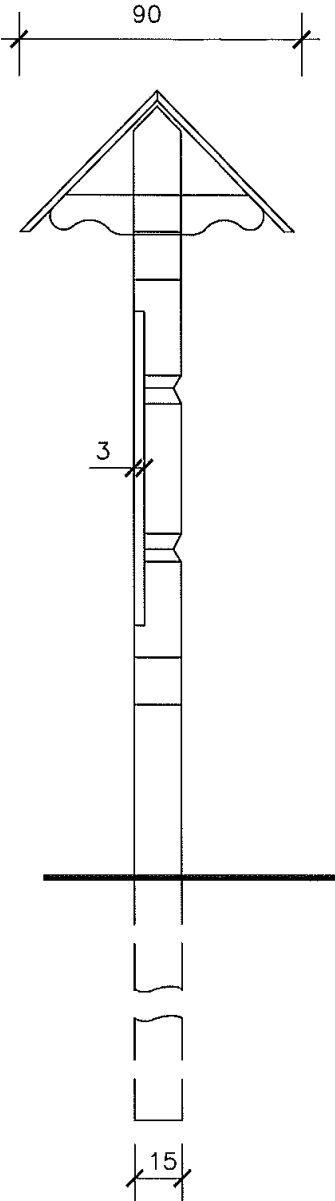
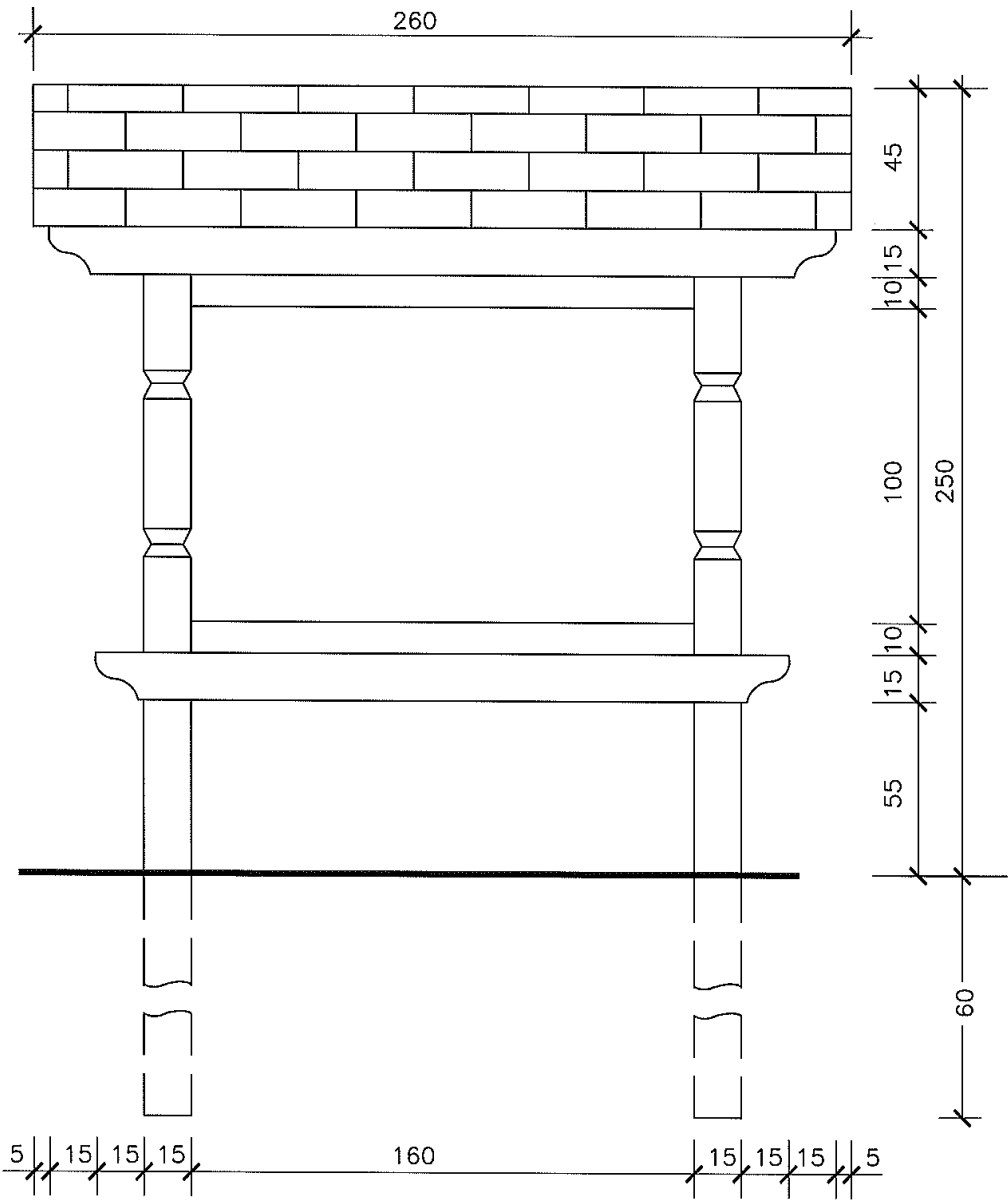

METSZET

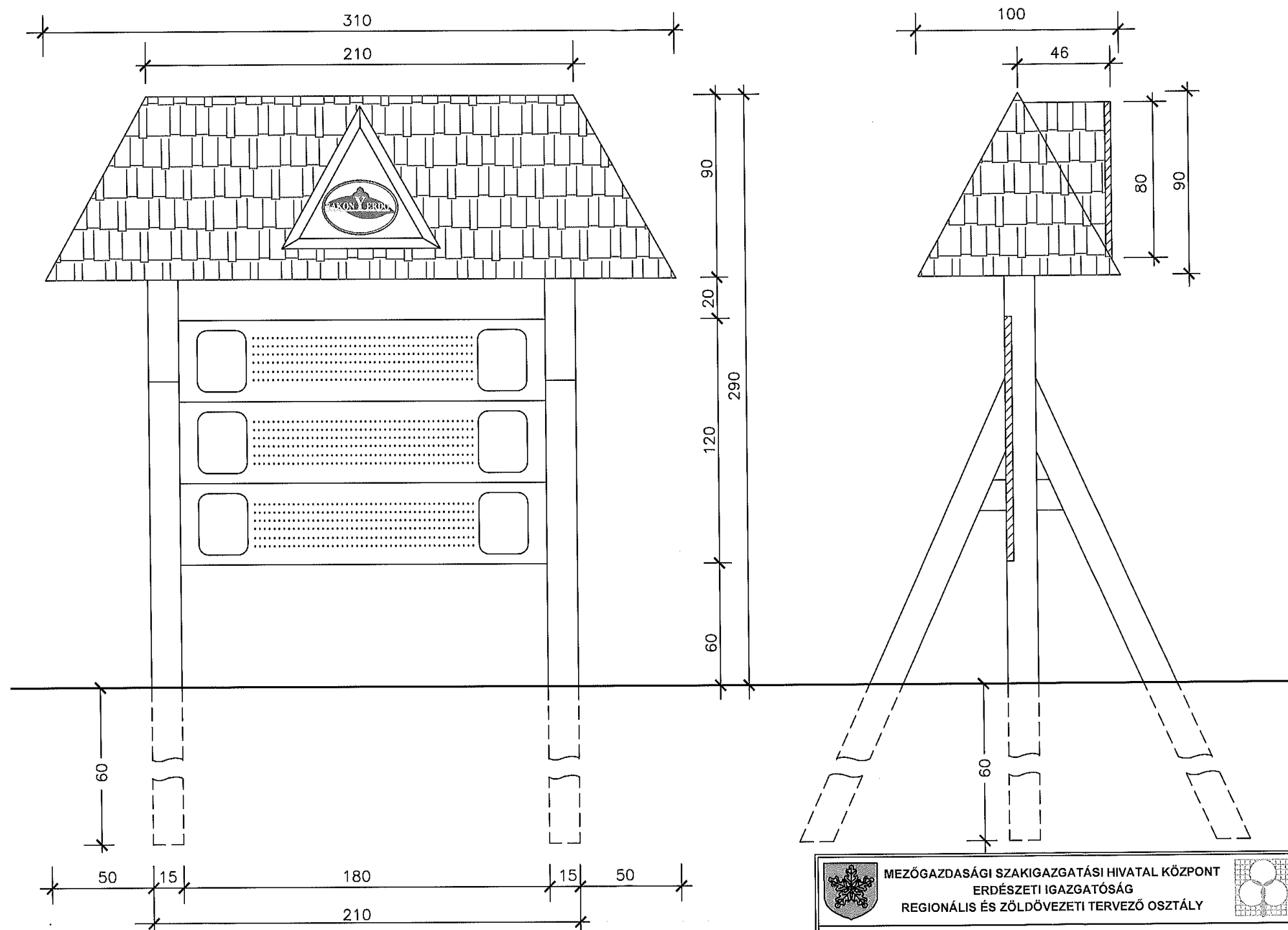
 MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY				H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aesz.tz@mailto.datanet.hu
FALÉPCSŐ				Kötet: I/1-19
Kelt: 2008.05.20.	Méretarány: M = 1 : 25	Szerződés szám: ...	Tervszám:	Tervező:

TÁJÉKOZTATÓ TÁBLA

	MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY					H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aesz.lti@mail.datanet.hu
TÁJÉKOZTATÓ TÁBLA						Kötet: III/3-105
Kelt: 2003.08.29.	Méretarány: M = 1 : 20	Szerződés szám: ...	Tervszám:	Tervező: Szamosfalvi Károly		

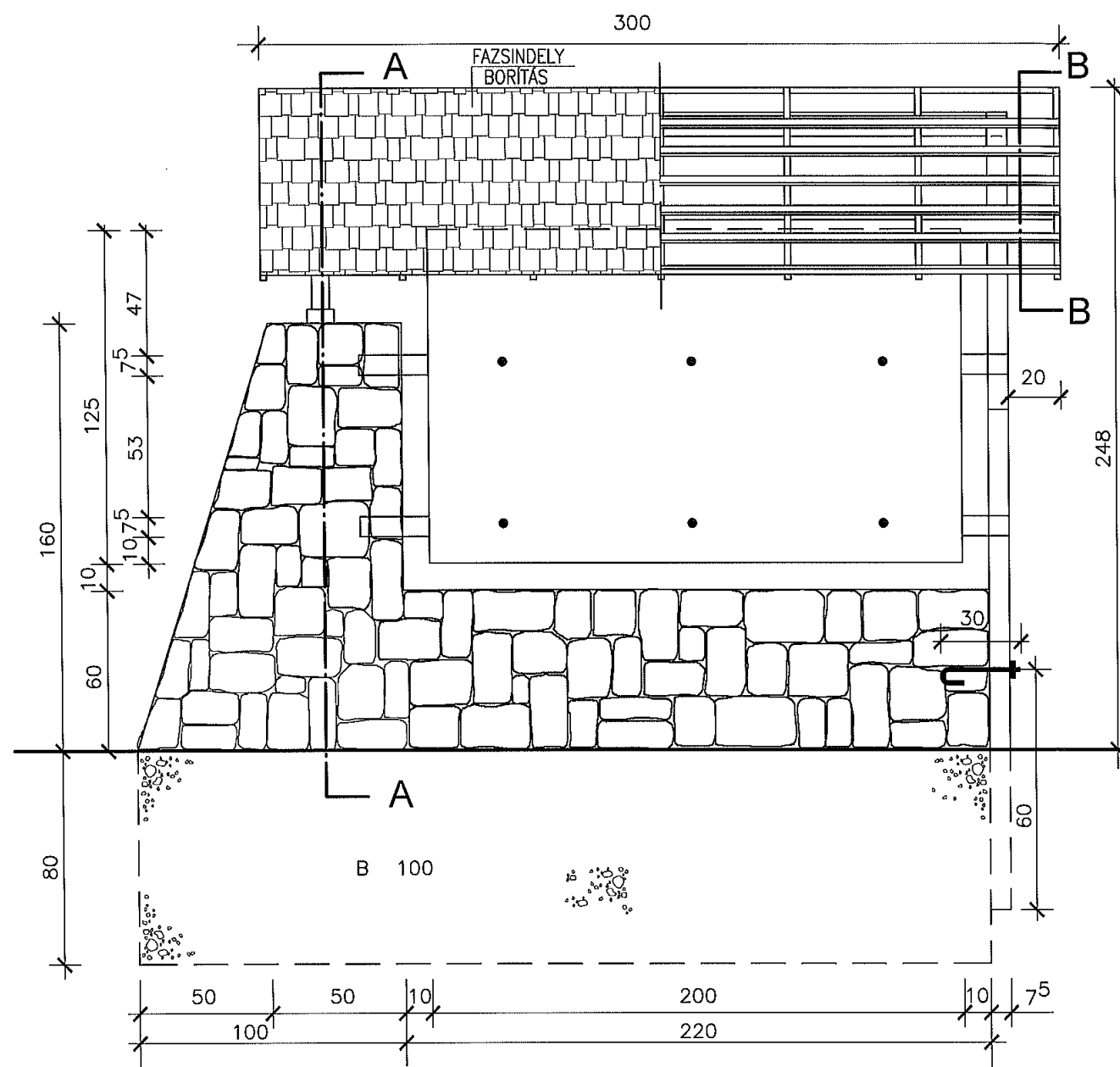
TÁJÉKOZTATÓ TÁBLA

	MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY		H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aesz.tzti@mail.datanet.hu
TÁJÉKOZTATÓ TÁBLA			Kötet: III/3-124
Kelt: 2005.08.10.	Méretarány: M = 1 : 20	Szerződés szám: ...	Tervszám:
Tervező:			

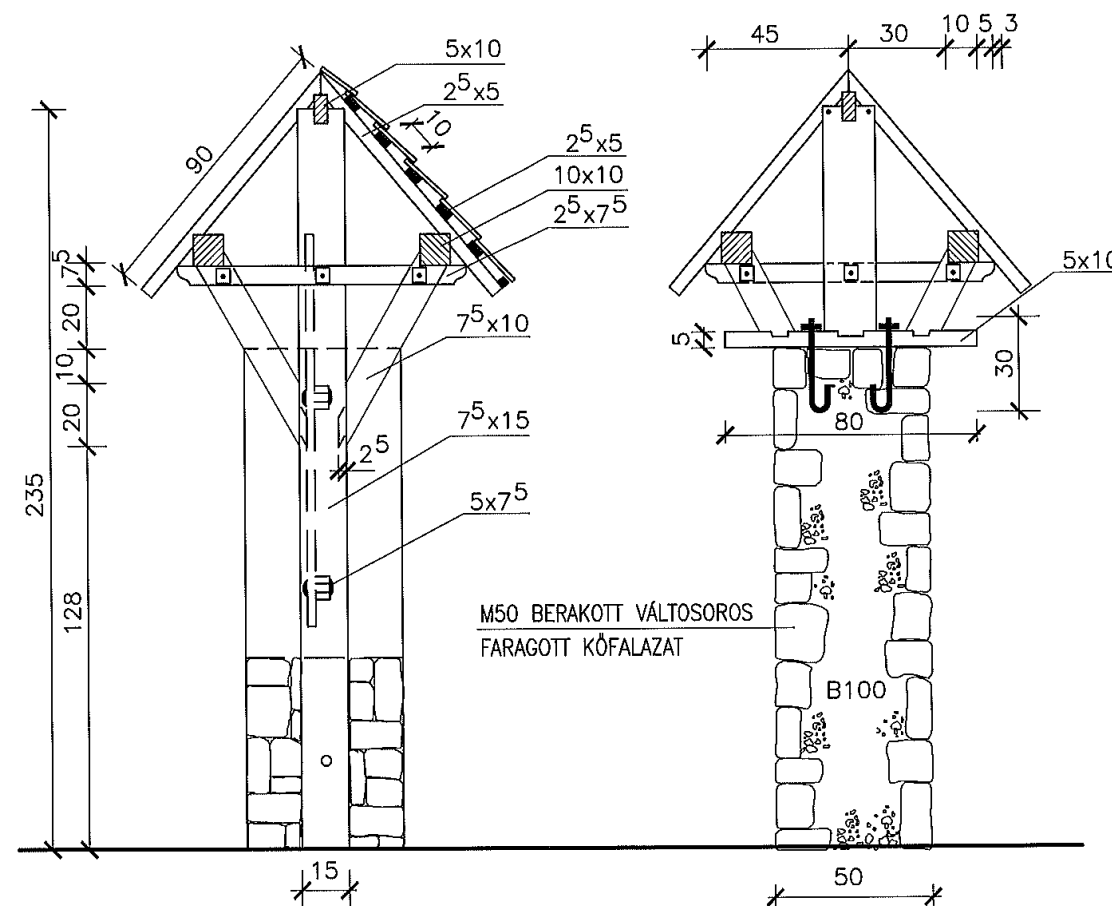
TÁJÉKOZTATÓ TÁBLA

M = 1:20

B - B

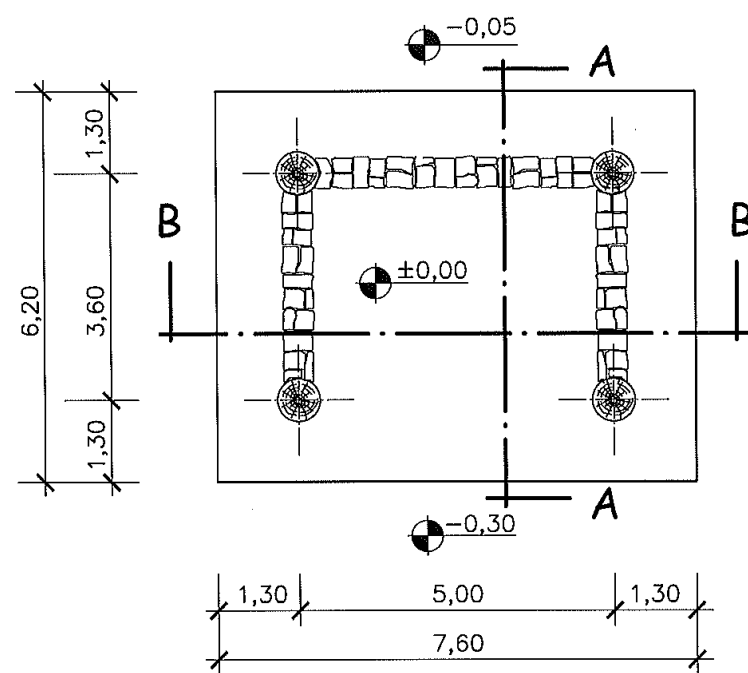
M = 1:20

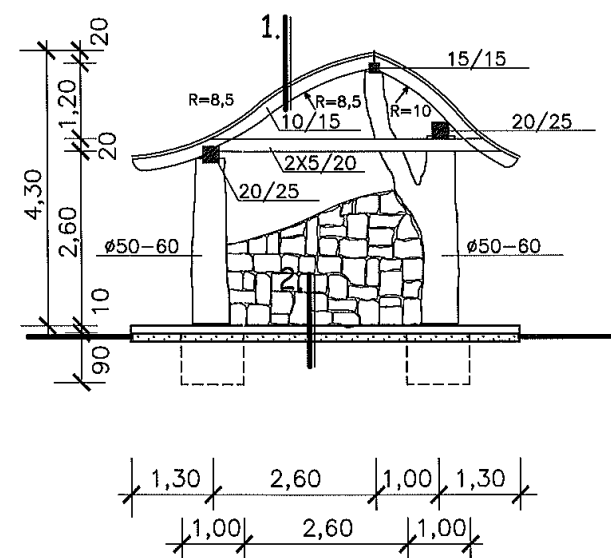
A - A

	MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY		H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aesz.izti@mail.datanet.hu
TÁJÉKOZTATÓ TÁBLA			Kötet: III/3-123
Kelt: 2005.04.06.	Méretarány: M = 1 : 20	Szerződés szám: ...	Tervszám:
			Tervező:

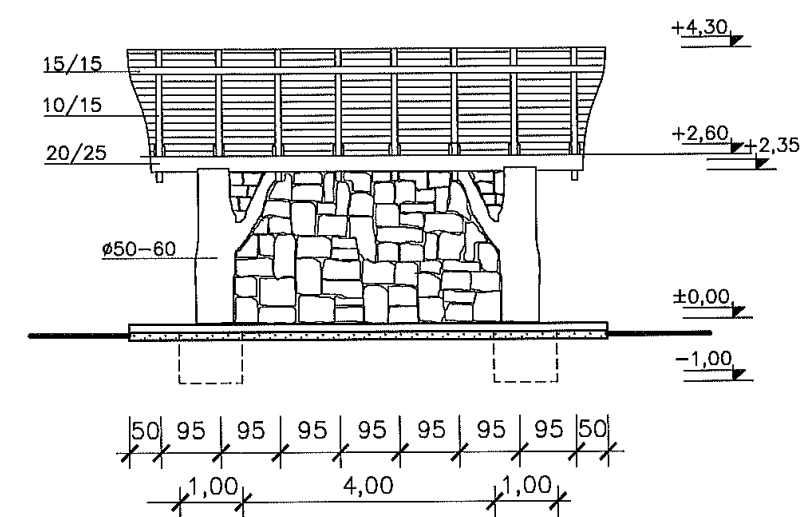
ALAPRAJZ M = 1: 100

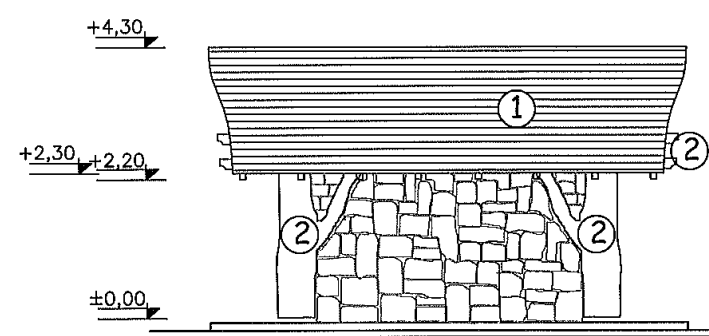
A-A METSZET M = 1: 100

B-B METSZET M = 1: 100

ELÖLNÉZET M = 1: 100

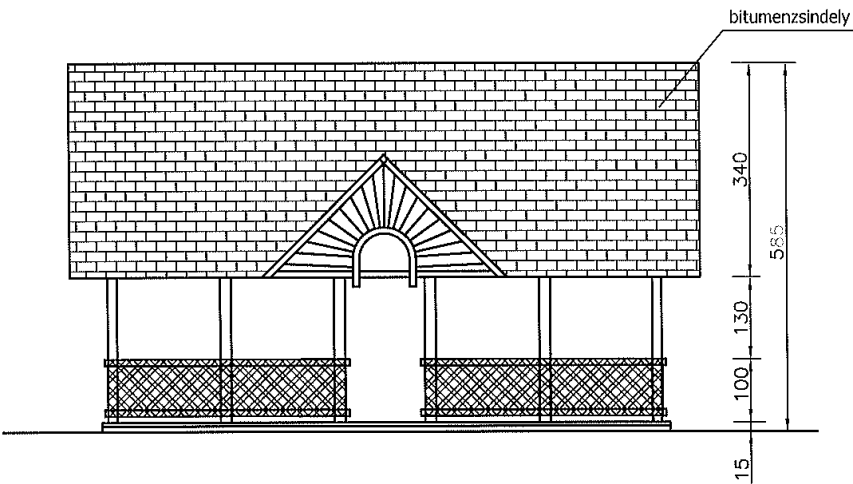
1. FENYŐ SZÍNŰ SADOLIN PÁCOLÁS /ZÖLD/
2. NATÚR TÖLGY PÁCOLÁS

1. FOZOLT DESZKÁZAT 2cm
GYALULT RAGASZTOTT FA TARTÓK 10/15

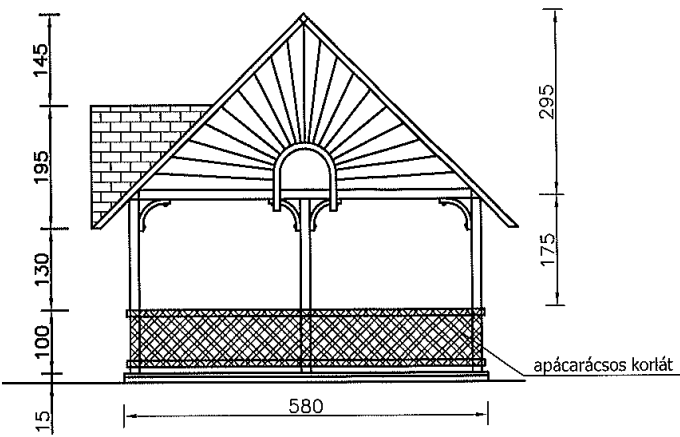
2. SIMÍTOTT BETON, VAGY LAPOSKÓ BURKOLAT 10cm
KAVICS ÁGYAZAT 25cm
TERMETT TALAJ

	MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY			H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aesz.tzli@mail.datanet.hu
	ESŐBEÁLLÓ			Kötet: V/1-20
Kelt: 2005.11.08.	Méretarány: M = 1 : 100	Szerződés szám: ...	Tervszám:	Tervező: Wolf Ferenc

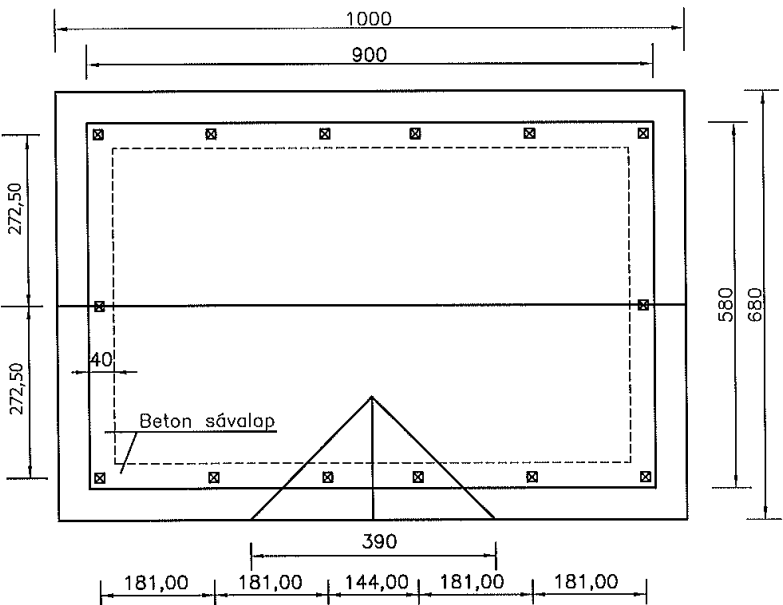
ELÖLNÉZET

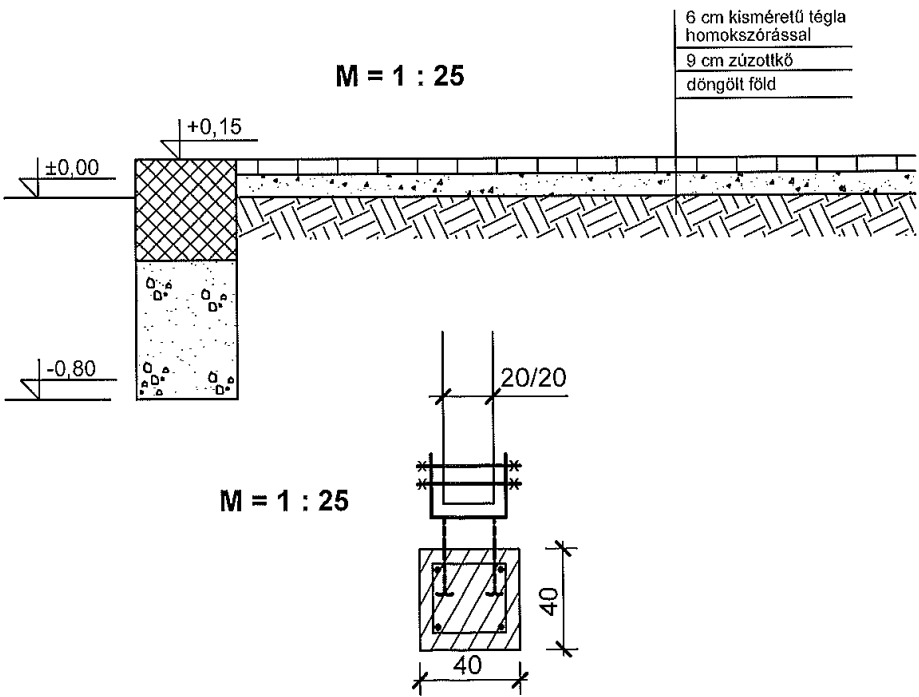
OLDALNÉZET

FELÜLNÉZET

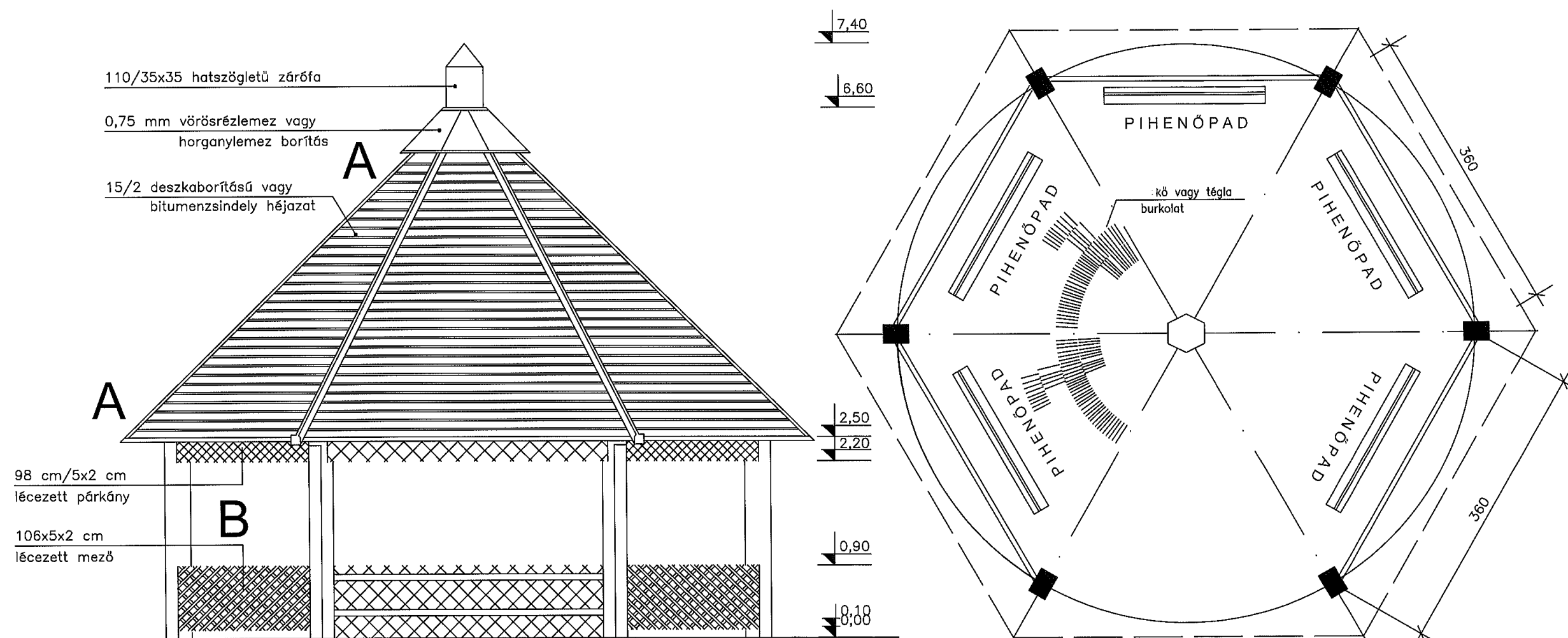

M = 1 : 25

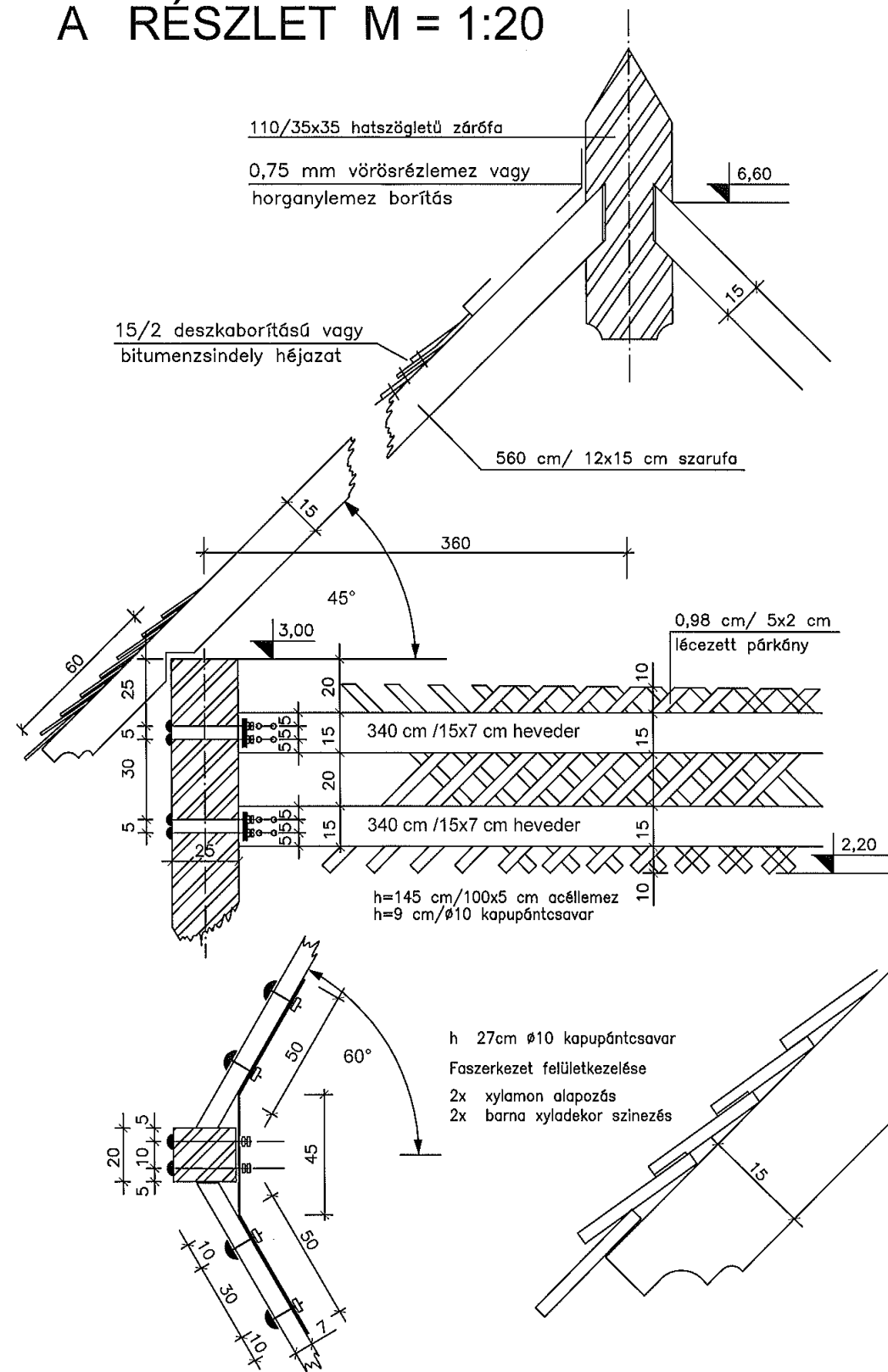
	MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY		H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aesz.tzt@datanet.hu
ESŐVÉDŐ HÁZ			Kötet: V/1-13
Kelt: 2005.04.14.	Méretarány: M = 1 : 100, 1 : 25	Szerződés szám: ...	Tervszám:
Tervező:			

PIHENŐHÁZ

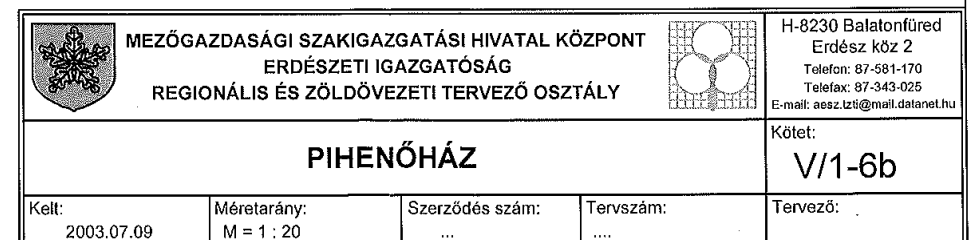
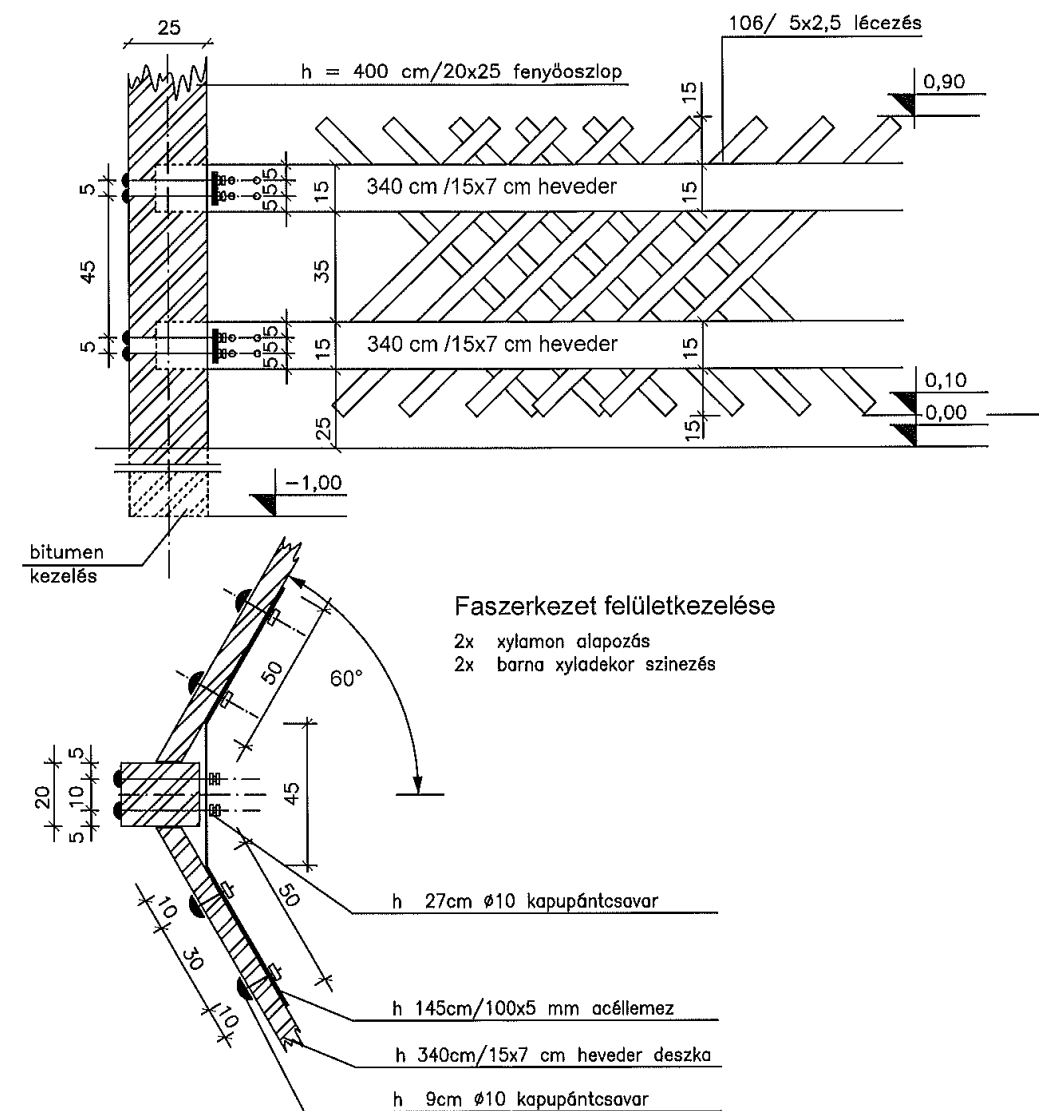

 MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY				H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aesz.tzti@mail.dolanet.hu
PIHENŐHÁZ				Kötet: V/1-6a
Kelt: 2003.07.09	Méretarány: M = 1 : 50	Szerződés szám: ...	Tervszám: ...	Tervező:

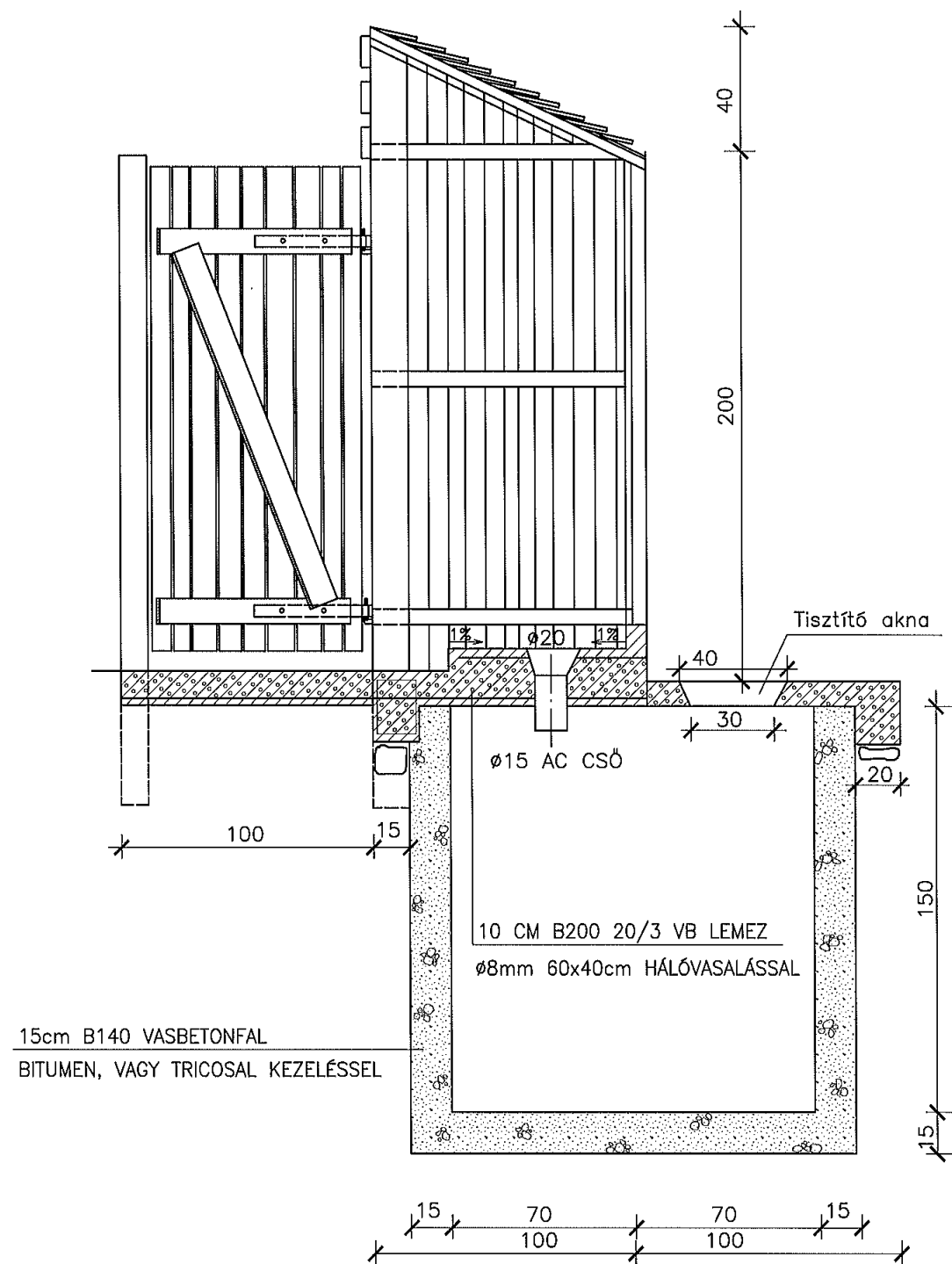
A RÉSZLET M = 1:20

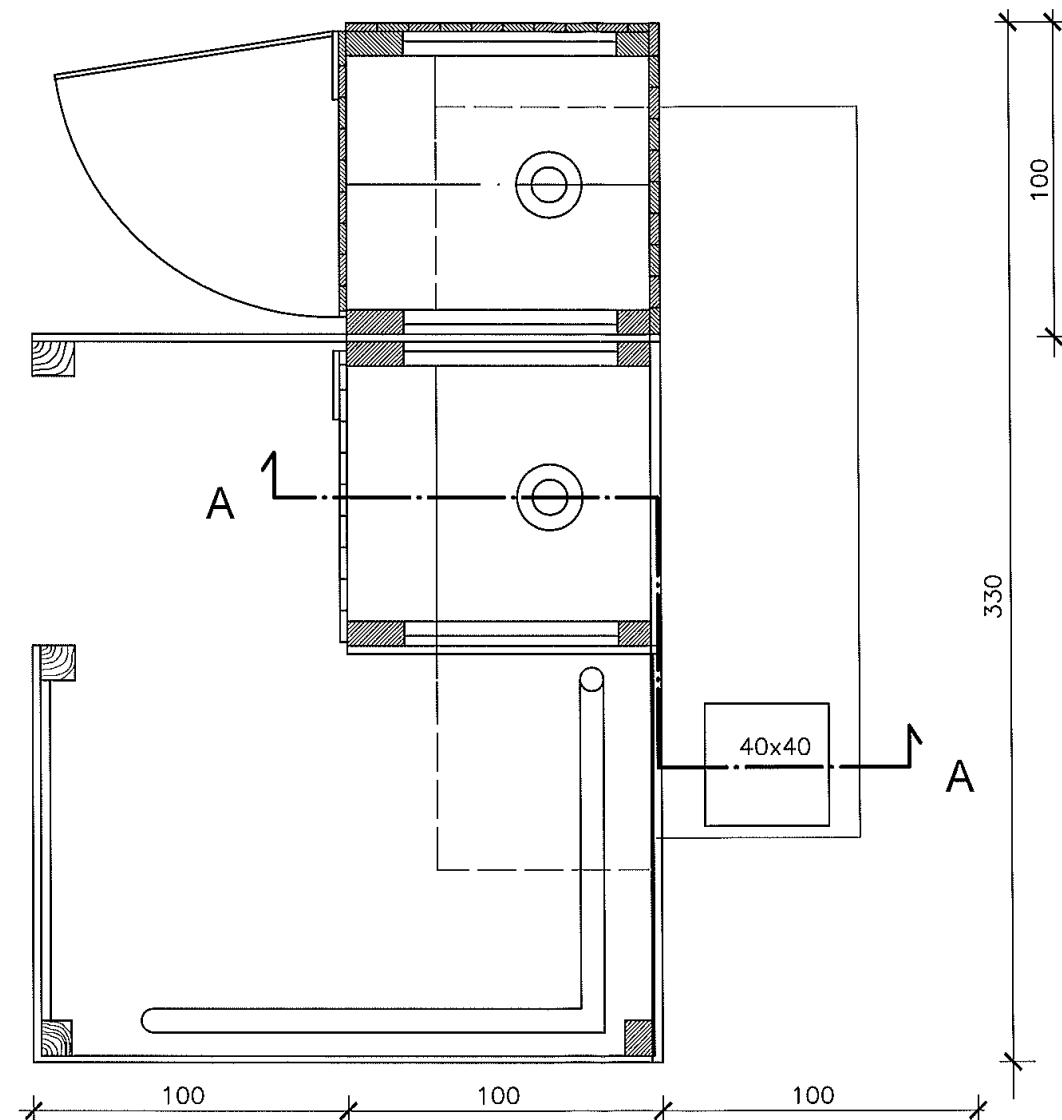
B RÉSZLET M = 1:20

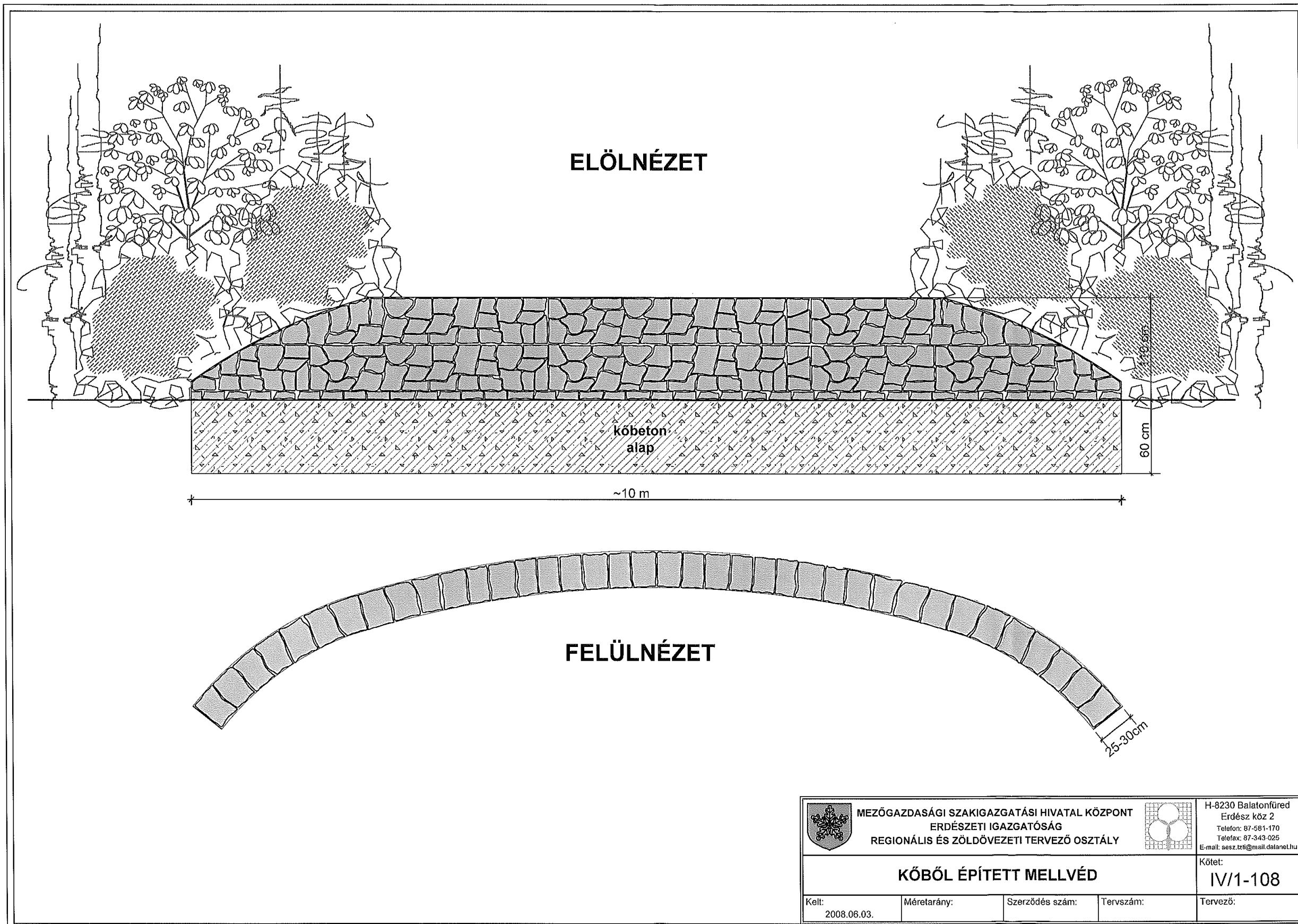
A - A METSZET

FELÜLNÉZET

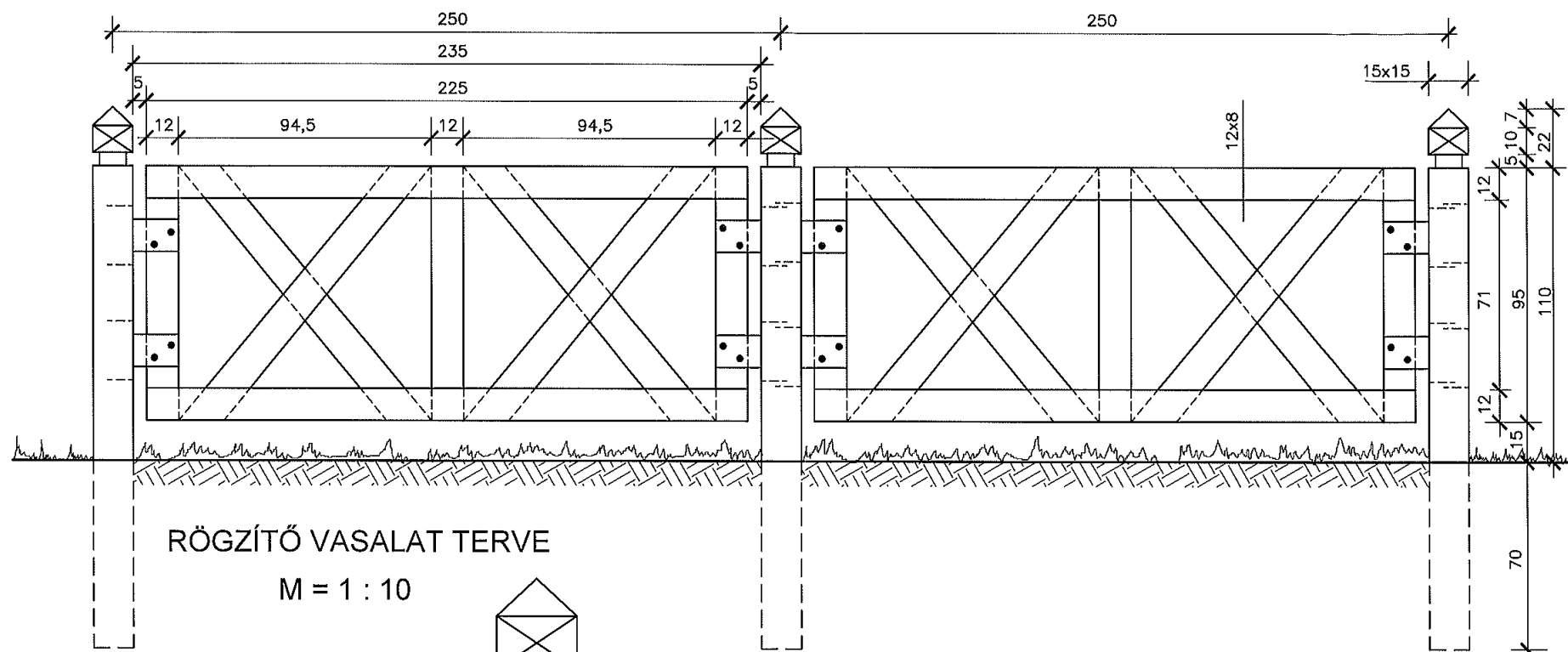

 MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDÖVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY				H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aesz.tbz@mail.datanet.hu
ILLEMHELY				Kötet: III/2-3
Kelt: 2004.03.26.	Méretarány: M = 1:20	Szerződés szám: ...	Tervszám:	Tervező:

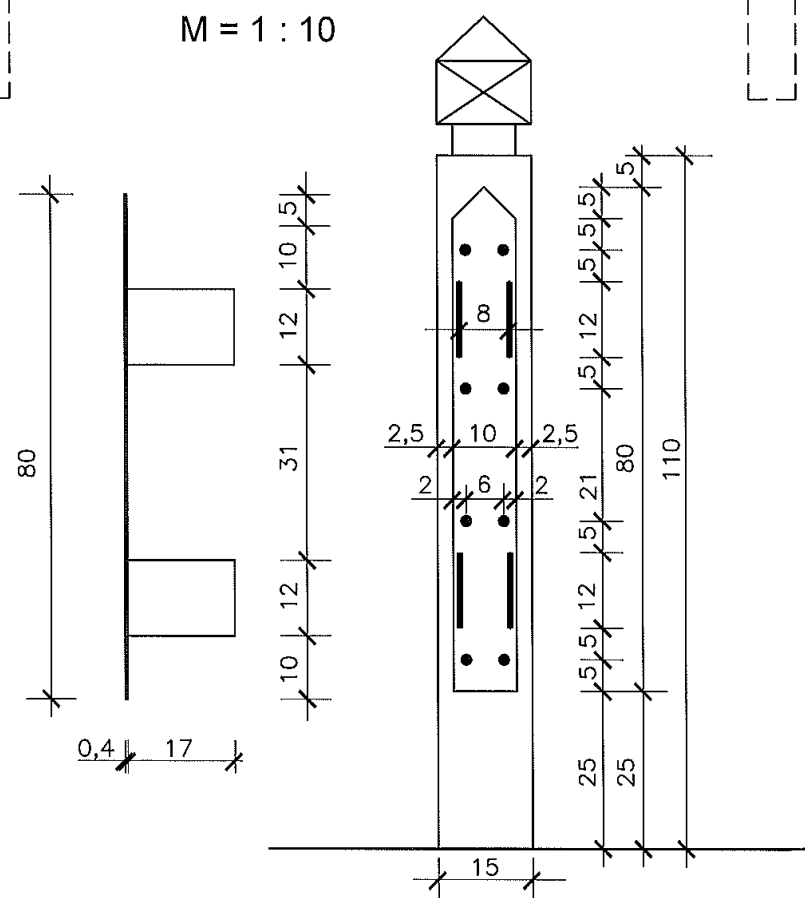
	MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDŐVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY		H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aesz.tzu@mail.dalanel.hu
KŐBŐL ÉPÍTETT MELLVÉD			Kötet: IV/1-108
Kelt: 2008.06.03.	Méretarány:	Szerződés szám:	Tervszám:
Tervező:			

VÉDŐKORLÁT
M = 1 : 20

RÖGZÍTŐ VASALAT TERVE

M = 1 : 10

A VASALAT ANYAGA: 4 mm VASTAGSÁGÚ VASLEMEZ

A FASZERKEZET ANYAGA: AKÁC SZELVÉNYÁRÚ
ÖSSZEÁLLÍTÁSA: CSAPOLÁSSAL - CSAVAROZÁSSAL TÖRTÉNIK

A VASALAT OSZLOPRA ERŐSÍTÉSE ÁLLVÁNYCSAVARRAL TÖRTÉNIK.

A KORLÁTMEZŐ SZERKEZETÉNEK VASALATHOZ ERŐSÍTÉSE
KAPUPÁNT CSAVARRAL TÖRTÉNIK.

	MEZŐGAZDASÁGI SZAKIGAZGATÁSI HIVATAL KÖZPONT ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG REGIONÁLIS ÉS ZÖLDŐVEZETI TERVEZŐ OSZTÁLY		H-8230 Balatonfüred Erdész köz 2 Telefon: 87-581-170 Telefax: 87-343-025 E-mail: aesz.tzi@mail.datanet.hu	
VÉDŐKORLÁT			Kötet: IV/1-104	
Kelt: 2004.04.27.	Méretarány: M=1:20, M=1:10	Szerződés szám: ...	Tervszám: 	Tervező:

la zsindely fedés

rétegelt ragasztott tartó

tűzhorganyzott acél korlát

tűzhorganyzott acél lépcső

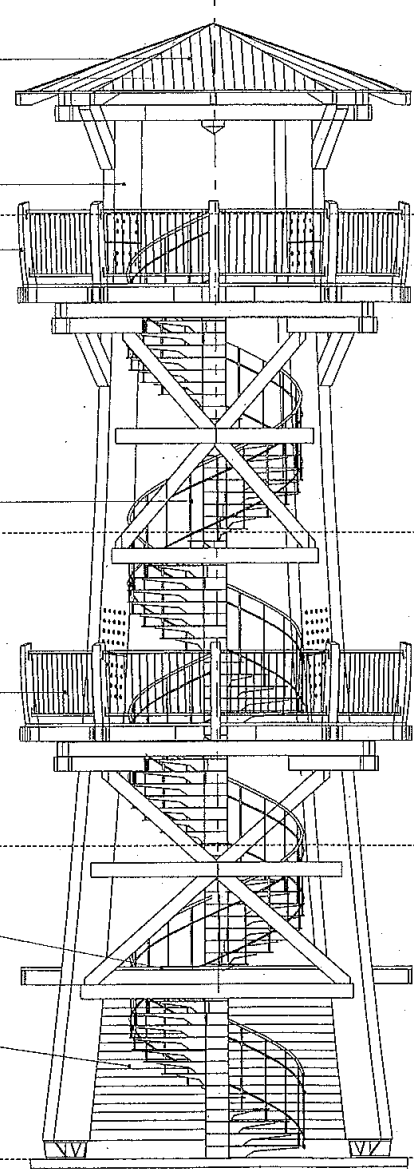
tűzhorganyzott acél korlát

esővédő tető teljes deszka aljzat, fémlemez burkolat

esőbeálló deszka burkolat 2,5, 12 cm fenyő deszkázat

természkő burkolat

beton alaptest

-15.00

-10.00

-5.00

=0.00

MEGJEGYZÉSEK

PLATINIUM group

H-1027 Budapest, Fő utca 71.
Telefon +36 (1) 336-0769 - Telefax +36 (1) 336-0769

MEGBÍZÓ NEVE

...

MEGBÍZÓ CÍME

...

A PROJEKT NEVE ÉS ADATAI

...

A TERVLAP CÍME

1-1 HOMLOKZAT
A VÁLTOZAT

MÉRETARÁNY		TERVFAJTA	
1:100		VÁZLATTEKV	
PROJEKT-ÉV	PROJEKT-SZÁM	TERVLAP JELE	TERVLAP SZÁMA
2008/	..	E	A-02
MŰD-INDEX	DÁTUM	Budapest 2008/04/04	
VEZETŐ TERVEZŐ KÖMIVES SZABOLCS ÉPÍTÉSZ É-1 01-3815/05		TERVEZŐK ZÖRÖCSIK FERENC BELSŐÉPÍTÉSZ / KREATÍV / GAZDÁG URBÁN ATTILA ÉPÍTÉSZ NYÉKI GÁBOR KATALIN ÉPÍTÉSZ	

ALÁÍRÁSOK

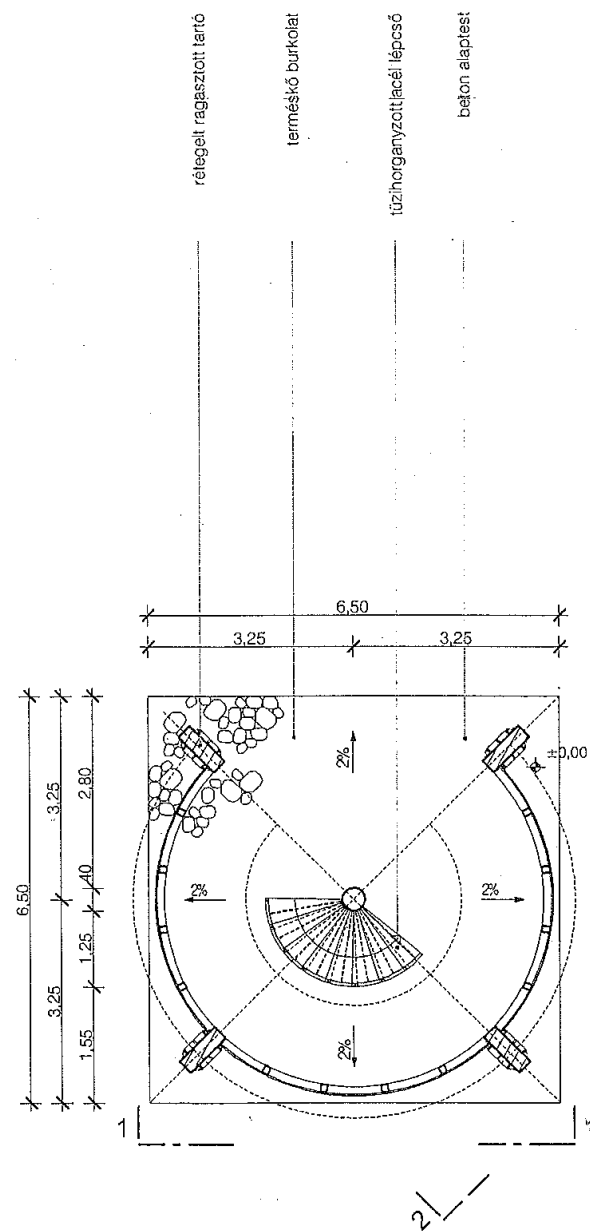
MEGBÍZÓ	ÉPÍTÉSZ
ELLENŐRZŐ	BELSŐÉPÍTÉSZ

JELLEN TERV A FELJUTTATOTT SZERZŐK SZELEMI TERMÉKE
ÉS MINT ILYEN A SZERZŐ JÖG VÉDELME ALATT ÁLL
ENGEDÉLY NÉLKÜLI FELHASZNÁLÁSA
JÖGI KÖVETKEZMÉNYEKEL JÁRI

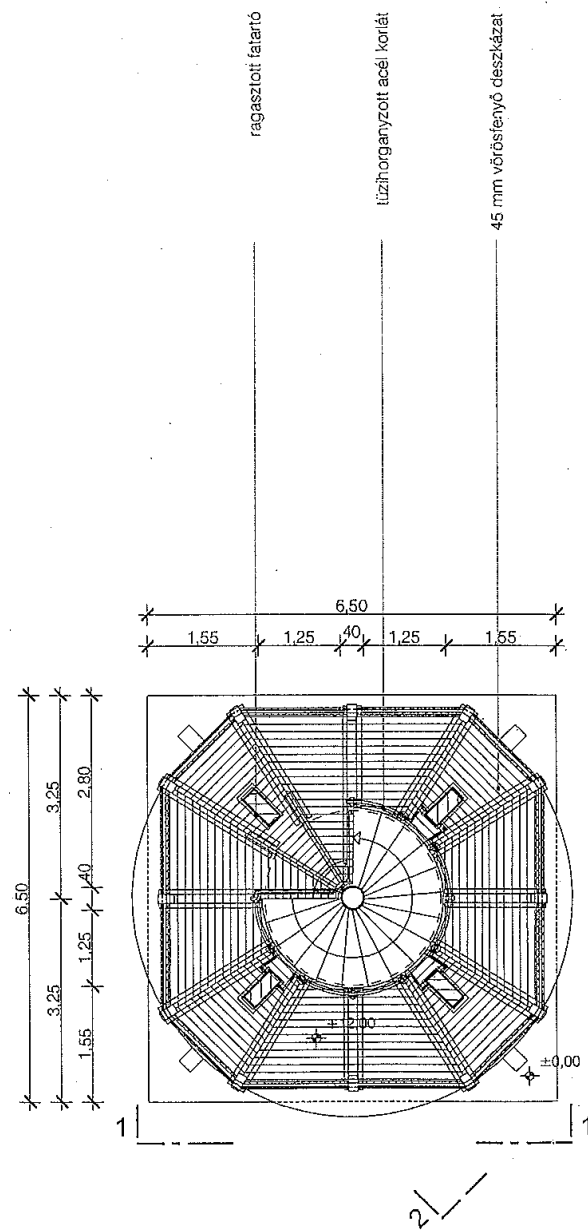
PLATINIUM architects

1-1 HOMLOKZAT

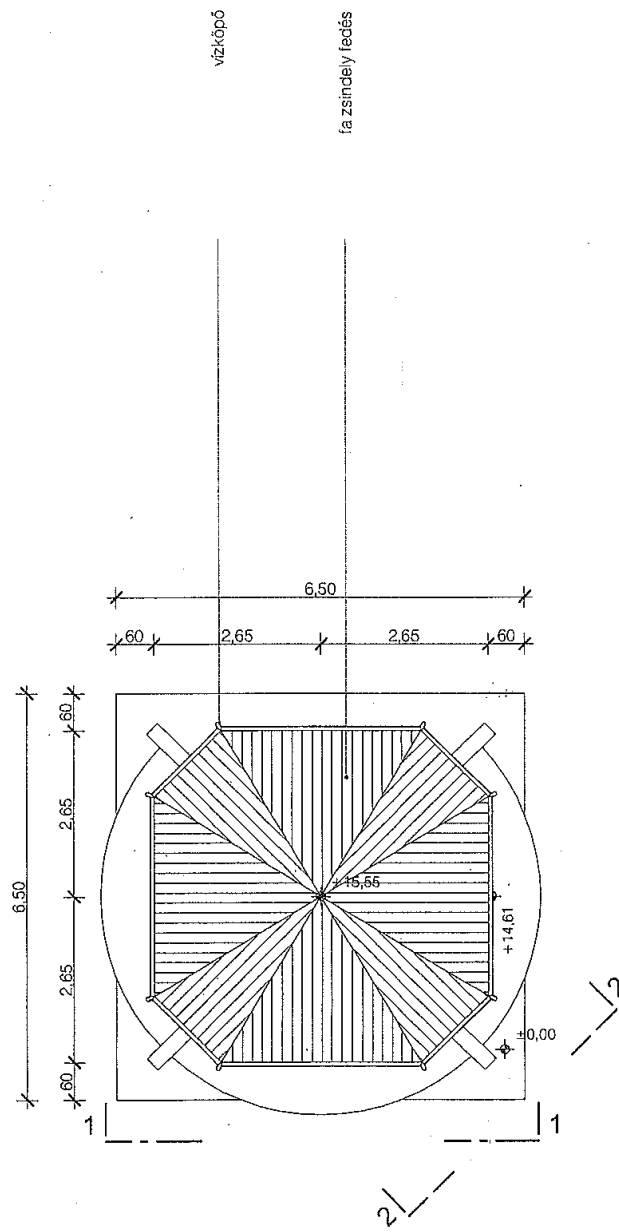
Badacsonytomaj Város Önkormányzata
Közép-dunántúli Operatív Program (KDOP 2007-2.1.1.D)
„A balatoni térség turisztikai vonzerejének növelése”
címmel kiírt pályázatra tervezett kilátója
Megvalósulása esetén kiváltja a tervben tervezett kilátó felújítás feladatait és költségeit.
JELEN TERV A TERVLAPON FELTÜNTETETT SZERZŐK SZELEMI TERMÉKE
Tervünkben a párhuzamos tervezés miatt mint alternatív megoldást jelöljük az új kilátó építését.
A szerzői jogok tiszteletben tartásával a tervlapot kizárólag jelen tervben és ebben a formában alkalmazzuk.

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ

FELSŐ SZINTI ALAPRAJZ

TETŐFELÜLNÉZET

Badacsonytomaj Város Önkormányzata
Közép-dunántúli Operatív Program (KDOP 2007-2.1.1.D)
„A balatoni térség turisztikai vonzerejének növelése”
címmel kiírt pályázatra tervezett kilátó felújítás feladatait és költségeit.
Megvalósulása esetén kiváltja a tervben tervezett kilátó felújítás feladatait és költségeit.
JELEN TERV A TERVLAPON FELTÜNTETETT SZERZŐK SZELLEMI TERMÉKE
Tervünkben a párhuzamos tervezés miatt mint alternatív megoldást jelöljük az új kilátó építését.
A szerzői jogok tiszteletben tartásával a tervlapot kizárólag jelen tervben és ebben a formában alkalmazzuk.

MEGJEGYZÉSEK			
 PLATINIUM ● group H-1027 Budapest, Fő utca 71. Telefon +36 (1) 336-0768 - Telefax +36 (1) 336-0769			
MEGBÍZÓ NEVE			
...			
MEGBÍZÓ CÍME			
...			
A PROJEKT NEVE ÉS ADATAI			
...			
A TERVLAP CÍME			
ALAPRAJZOK 'A' VÁLTOZAT			
MÉRETARÁNY		TERVFAJTA	
1:100		VÁZLATTERV	
PROJEKT-ÉV	PROJEKT-SZÁM	TERVLAP JELE	TERVLAP SZÁMA
2008/	..	E	A-01
MÓD-INDEX	DÁTUM	Budapest, 04.08.2008	
VEZETŐ TERVEZŐ KÖMÍVES SZABOLCS ÉPÍTÉSZ É-1 01-3815/05		TERVEZŐK TÖRÖCSIK FERENC BELSŐÉPÍTÉSZ / KREATÍV IGAZGATÓ URBÁN ATTILA NYÉKI-FAZEKAS KATALIN	
		ÉPÍTÉSZ	
ALÁÍRÁSOK			
MEGBÍZÓ		ÉPÍTÉSZ	
ELLENŐRZŐ		BELSŐÉPÍTÉSZ	
JELEN TERV A FELTÜNTETETT SZERZŐK SZELLEMI TERMÉKE ÉS MINT ILYEN A SZERZŐI JOG VÉDELME ALATT ÁLL. ENGEDÉLY NÉLKÜLI FELHASZNÁLÁSA JOGI KÖVETKEZMÉNYEKEL JÁR!			
PLATINIUM ● architects			